

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Explicatio minoris Canisii - Cod. Schuttern 4

Gerardus, Petrus

[Würzburg], 1600

Caput primum de fide

[urn:nbn:de:bsz:31-72273](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-72273)

12

CAPVT PRIMUM DE

An necessaria sit Christi
fidelibus institutio seu
Catechesis?

EST NAM ISTE CICEPONE SIMILATO, ^{Itaq. affirmat.}
in lucem educti sumus in omni continuo prauitate uersantes, & ^{Et an?}
pene cum matris lacte errorem haurimus, adeoque a natura ipsa ^{at erroris a nra nobis}
deserimus, ut nobis ipsis optimam naturam nobilitate uideamur. ^{quasi sine nra.}
Refert autem plurimum errorum tenebris discussis in clara
ueritate luce uersari, ne recto salutis tramite neglecto, latam
perditionis uiam ingredi amur; quod periculum, si qua res alia, tum ^{qui si repellunt.}
ea maxime Cyprianam ratione bene recteque Deus colatur, nisi
fidelis ab animis nostris necesse fuerit, ut amoueat. Verum he- ^{Itaq. fides ad felicitate}
phici perissimum ratione hactenus nostrum aures ad felicitatem ^{informati sunt.}
uideo reformatos. In Celsa quadam ratione, cum tam per se quam ²
per coelitus demissos angelos, homines in eterna suasioe diuina ^{Colla quate nra.}
nauitatis, omnem uelut manu dixit honoratam. quis etenim
adeo rerum nostrarum est ignarus, ut reserat ab Adam usq. ad
Moysem duorum millium annorum decursu, honores summan

numen. Fide spe. Charitate, externisq; religionis ritibus, coluisse
 nullum scripta legis, sed tradita uelut per manus doctinae, pra-
 ceptum habuisse. Quo tamen tempore Idm institutionis genus,
 quod publice priuatiq; bonorum hominum cohortatione fit, non
 detulisse scriptura teste docemur. Ad quod em magis leg ipse
 demisit genesis 3. & 4. quis nascit Noe praecentem fuisse insti-
 tia. & Geni. 2. qn elarius illud est, quam uiceat dubitare. gen.
 18. Scio quod Abraham praecentem fit domui suae, ut custodiat
 uiam homini; si nulli eum externa Dei, tum interna suasionu;
 uirtutum iter ingressi fuerunt. quis n. credat minus circa hois
 salutem, quam circa secundum medullitatem dei prouidentiam
 laborasse. Quod est animans, uig animantis moribus natura
 non prouident. Canis si flatu oppletur bili, ne rabiem contra
 heri nigrit herbam, seq uomitu liberat. si uulnoretur, lingua se
 curat. Ursus cum se hnt se ueneno sam degustasse herbam, for-
 micarum esu se liberat, pellicana pullos uideri ueneno infectos, ex
 pectore hausto sanguine spargit, & curat. Cui non succurrit illud
 doctum Job. 35 docet super nos iumenta ferre. Nebis n. per
 natura ritum honestatis semen. Per frequentem dei nominationem,
 uonis lumen est habitum, ut a rebus creatis si summi numinis augustis.
 firmam seriam, ut eam d. Dionysio Areopagita loquar de deuinis nomi-
 nib; cap. 7. q. sorto quasi per ignorantiam est consuetudamus. Si
 uelut per speculum glori Deum cognouerunt, tamen uoluntatis
 malitia repulsi. Ad Rom. 1. non sicut Deum glorificauerunt; quod
 non uelim uice dictum. Nam non pauci praedictis duob; modis sa-
 lutem sunt adepti. inter quos preueniem tenet locum Job. 19. Scio

74
 Publica priuatiq; bono-
 rum cohortatio.
 Sic Noe.

Sic Abraham.

Per Amorem ad Deum.

Canis.

Ursus.

Pellicanus.

Per speculum glori.

S. Iulius.

quod redemptor meus vivit &c. cui libet illum addere. I. Thoma qst. 2.
 art. 7. Invenitur in historijs Romanis, quod tempore Augusti, Constan.
 tian & Irenei matris muentium sit quoddam sepulchrum, in quoiacebat
 homo auream laminam fibris in pectore, in qua scriptum erat.
 Christus nascetur ex virgine & ego credo in eum, quis debet hunc
 servatum. ³ Instituendi natus populum fuit, per explicatam legis
 scripta, idq. publicis cohortatio. aut. 10. Modus autem a temporibus
 antiquis hbt in singulis civitatibus, qui eum predicet, in synagogis. An
 sit interim privata cohortatio. Deuteronom. 4. docet ea filios suos
 & neptes suos sic. ⁴ Apoli plurima docuerunt, pauca scripserunt.
 & velut per manum doctrinam tradiderunt, quorum discipuli dicere
 consueverunt, teste Eusebio & Irenaeo, sic sensit magister Joannes,
 si apoli nos docuerunt. quia & Irenaeus lib. 3. cap. docet esse gentes
 integras, q. q. magis velut auctam traditam, sine scripto Evange
 lio ordine veniant. Et tunc igitur Chryst. hom. 1. ad Marth. Apoli docti.
 na literarum nonnullis tradita non fuit verba, veris autem ipi
 plurimorum corruptionem, summe est verba. Nam ut cum Egeffio
 loquar. Eusebio. lib. 14. Discipuli apostolorum veram doctrinam, non
 in charta, sed in corde scribebant, postmodum candor successit. ⁵
 egiit nequitia, ambitione multorum oppressa veritas, cepit in spe.
 ue doctrinae Christi, veluti in luce orum versari falsitas. Hinc
 instituta Catechistica. Vide Niceph. lib. 5. cap. 11. & 18. & recognosce
 quantum in hac re Origenes, quantum Hieracles, quantum Dionysius
 & post hos Cyrillus hierosolomitans. D. Basilij. Nazianensis, Augusti
 nus, Ambrosij laborarint. Cum autem natura nostra propen
 deat in naturam, veritas fluxarum reru cupiditate a Deo deflectat,
 tribus his modis, velut fulcris in Deum erigenda videtur. si

Exemplum illud.

Explicatio legis scriptae.

Apoli plurima docuerunt, pauca scripserunt.

disputant. Apoli.

Hinc Chrystomy.

Cur nos videtur deici. na scripta.

non inimicus hominum diabolus, ni senectem Ecclesie reuelos nomine
per Montanistas, Priscilianistas, Suezfeldianos multas haerese se-
minasset, quo factum est, ut minus tuto reuelo'i credatur. De in-
quid monente nos D. Paulo. 2. ad cor. u. scilicet diabolus in angelu'
lucis se transformare, sicut apud Cassianum collatione. 2. cap. 5. de
Hiarone cap. 8 de Metapontano habemus. Ad hoc S. Athanasius
q. 13. ad Antiochum multis ondit, reuelo'i non credendum, quia da-
mones ludunt homines miris modis, quin & factis nos saeva adhortari
liserat. 3. reg. 2. dum onduunt regem Achab per falsos prophetas se-
ductum in bello cecidisse. Contra huiusmodi Noluit Abraham
harorum mittere, ut dicitur Danah fratris renuntiaret, id dixit
Moyses prophetas huius. Inuolat uicem Ecclesie Dei, doctorumq;
uirorum uocem audire, cuius factis creditur. quia ea uox teste Augusti-
no de destinone sanctorum cap. 20. ut sera danti si cor aperitur, sic
diuina gratia cooperante cordium mollitur, effici uas miseri-
cordiae, ut prepararetur in gloriam. quoniam cum Christi cor huius
de missa uoce Saulum act. 9. uerteret, uoluit illum & Ananiam
uocem mittere. Missus angelus ad Cornelium. act. 10. iubet
D. Petrum aduocari, quo loquente iacet supra frigidus spiritus S.
ut orderet laici uocem sibi locum preparasse. Non miterim no-
bis angeli desunt. Cum n. Job. 1. Sathan totum mundum obeat ad
decipendas animas, multo magis ad promouendam salutem an-
geli Job. 1. ad ministrando spiritus miseri in salutem. laborant.

An sit censenda doctrina hanc diuina?
Equidem potissimum tribus de causis diuina m dicenda esse
censeo. Non n. ea solum diuina iudicari debi, quam in sacri
canonem recepti libri continent. Alioquin symbolum apertum

Cur reuelationi magis
fides habenda.

Malox Genio' illopinos.

Cur Romaniq; reuelo'i
Lazaru' mittere.

Perq; uera vox Ecclesie
Dei, doctorumq; uirorum.

Idcirco Chrs' Saulum.

Idcirco Angeli ad Cornelium.

Non nobis desunt
Angeli.

Alicuius ad ministrando.

Ob q; tibi ondit.

Quae debent diuina
iudicari.

B. Virg. perpetuam castitatem, infantium baptisma cum multis alijs in
 divina doctrina classem referre non liceret. Aliud etiam e scriptum, *Aliud scriptum*
 idq potius licet nobis notus: aliud revelatum est non scriptum. Verbu
 Reg. & utroque duobus limpidissimis fontibus Christiana doctrina sic *libet non*
 promanet, ut tam Christo coelesti magistro illam discipulis propone
 re quam S. Spi. Ecclesie revelate dixerimus, quamobrem eum sit
 Reg. author, si ve divinam omnibusque religis digestissimis dixerimus *cur debere coram pna*
 prestantiorem & illam potius divinis quam humano modo propo
 tam mundo: vel unig Thrysost. hom. 5. in pan ad Corinth. dole *d. Chrysostomus*
 mur testimonio. qui roim maxam huius doctrinae multis evidentibus
 romibus, & exemplis docet. qua brevitur complectar. Res mira. Duo.
 decim simplices predicatores, non clari, non nobiles, non docti, tot priu
 apes, tot reges, tot monarchas, adeoq mundum pene consum a nationi
 consuetudine, a suis voluptatibus, a religione deorum (qua res est
 vehementissima) converterunt. Quam religionem, vel verbo laedere
 nisi, phoi, velut Socrates ducentorum virorum calculo damnatus *Socrates*
 Flaronem solum vertere iussus. Protagoras Apertusque literis *Protagoras*
 libris gustis filere iussus, spech maxime poenas dederunt, ad
 quam pravam gentium de diis opinionem conceptam everteda
 horum verborum integritas, simplicitas, constantia fides, mira *qui hunc mundum quom*
 bilis sanctitas aliquid profecit. tum hoc maxime, quod non tam
 illi hoies docere, quam internus doctor illorum sp. S. de moribus
 elucere, factus dicta comprobare iudicaretur, su lux mundi. In
 terra effecti fuerunt. Quind doctor gentium D. Paulus simpli.
 or sermone ubi consuevit. 1. corinth. 2. non uam ad uos in *d. Paulus imperitio sermo*
 sublimitate sermonis. 2. ad corinth. 11. Imperitus qdem sermo. 118, 15 ut sic.
 ne, sed non forsa. Hieronymus epla. 151. imperitum sermonem

S. Hieronymus.

non familiaritate sed veritate ex sua conscientia, quia talis erat. Dixit. profunder
sensus habebat non ornatum sermonem. Epistola ad Danachium, cum
Paulum laico, non videtur nisi verba audire sed contraria, verba simplicia
innocenter quasi rusticarum hominis sunt, si nitro reperis fulmina sunt
scientia atq; sapia. De August. de doctrina Christiana lib. 4. cap. 56. & 5
sicut quod aptum praecepta eloquentiae secretum non fuisse dicimus, ita
quod eius sapiam secuta sit eloquentia non negemus. Huius reseratas hanc
ex Cassiodoro exempla lib. 2. cap. 3. simplex insolentem conuertit phoem,
qui saepe prius disputando multum fuerat negotij, fatebatur in hoc
simplice uersatorem esse Deo. Adnotatur & illud 4. cap. de Alexandro
uero longe sanctissimo, tamen parum erudito, qui doctrinam confudit
coram Constantino Imperatore phoos. Huius auctor, quod diuina miracula
huius doctrinae, uelut coelitus dimissis literis sigillum appositum uoluerit
cum plurimis illam rebus hominum admirare quae huius ornari. auctori
& confirmari. act. 5. Umbra D. Petri. Act. 19. Geminae Pauli mortis
a corporibus depellebant. Marci uel. predicabant sequibus signis
causam assignat D. Gregorius in epistola ad Augustinum Beda lib. 1. cap.
31. per exteriora saecula hominum animae suauiter adnitent.
orem gratiam trahuntur. Vide Theodoretum lib. 1. hist. cap. 24. ibi.
dem uidebitis captiuam mulierem cum puerum & reginam uerbo
liberasset totum Iberorum regnum conuertisse. tamen hoc sciendum
est non opus esse confirmatae doctrinae anaphig miraculis. D. Gregorius
hom. 19. in Euangelia ut n. ad fidem cresceret multitudo creden.
tium, miraculis opus fuit, ut uerbi retinet. quoniam & nos cum arbusta
plantamus, tam diu illis aquam infundimus quo ad usq; eas in terra
coaruisse uidemus, si semel radicem fixerint, irrigatio cessabit.

S. Augustinus.

Cassiodorus.

Exemplum de Ph. 2.
a simplicis uerbo et
sunt quod.

Hae haec uerba miraculis
confirmata.

Miraculorum uerborum.

Exemplum bonum.

Curiam hanc a quibus miraculis

et simili.

Hoc est quod S. Paulus ait. 1. corinth. 14. Linguae in signum sunt, non
 fidelibus, sed infidelibus. Non igitur ambigimus miracula demonstrare
 divinam esse doctrinam. Sub celum huius generis non abs re ^{qui hoc suscipiunt}
 fore arbitror, si verbis S. Chrysost. hom. 29. in Genesim nos monuerit. Ut
 famelicum cibum gredientes petunt, sic magno desiderio Christiani sciant,
 doctrinam Christi suscipiendam. Libet addere hunc. 13. in Genesim. Si
 volumus a gehenna liberari, & regnum essequi, non nostra fidei doctri-
 nam negligamus, illamque fide & sanctitate utramque, si doctor nos esse
 parum prodest, nisi opere compleamus.

**Quibus Nominibus Christi fideles
 sint appellandi?**

Cum auctor Christianae doctrinae recte a nomine ordiatur, necesse Ratio nominis
 nobis erit quibus sint Christi fideles nominibus appellari declarare. ^{Etymologicis}
 Im quidem discipuli ^{1 Discipuli.} Act. 14. quia vere magistrum seuti de quo
 Nicodemus. Joan. 3. scimus quia a Deo venisti magister. quin
 & hostes Christi Matth. 22. verax es & viam Dei in veritate doces
 Ad collationem. 2. in quo sunt reconditi omnes thesauri saeculae, cui coelestis
 pater Matth. 6. & 17. testimonium dedit. Hic est filius meus di-
 lectus in quo mihi complacui. hunc audite, ab hoc inquam divino
 magistro dicit fuerunt discipuli. Iam adhuc Christo cum illo ^{13 Fideles.} Christiani a Christo
 conversante dicit sunt. Fratres. Matth. Luca. 22. dicit Christus 2. Fratres.
 ad Petrum tu aliquando confirma fratres. Rom. 8. Paulus Christum
 vocat unigenitum in multis fratribus, propter summam dilecti-
 onem iure dicit sunt fratres. Act. 4. multitudinis erat cor unum.
 3. Fideles sunt appellati. 1. corinth. 7. sanctificatur mulier infidelis

¶ virum fidelem ꝛ. christianum. i. ad Timoth. 4. Exemplum esto fidelium
 5. cap. si quis fidelis sit viduas. ꝛ. quia Christo fidebant. sapia. 3.
Fidelis 1
 2 **fideles** in dilectione accedunt ei. 2do quia serui Dei Ecclesiastici
 33. si fidelis seruus sit tibi quasi propria anima. sic nos Deo pro gōz
 Christus Ioan. 10. animam suam posuit. ¶ **Sancti** sunt appella
4ta ap.
Sancti.
 ti. Leuit. 19. estote sancti quia ego dñs sanctus sum. Ad Ephes. 2.
 Eph. 3. estis ciues sanctorum & domestici Dei ad Ephes. 2. michi nimis
 sanctorum data est gratia in genibus. ¶ **Nazareti** dicitur sunt quia
 Quinto.
Nazari
 Christus in Nazareth conceptus & educatus fuit. a quo nomen
 Nazareorum christianis datum. Nathanael Ioan. 1. dicit philippo
 a Nazareth. si esse aliquid boni. Threnor. 4. Candidiores nazareti
 eiq. nivo, nidi dures lacte rubi candidiores ebore antiquo. sanphuro
 pulchriores, quod de perfectis inter christianos sic sumi. ut omnes
 prope perfectorum ordines complectant. ¶ **Gallitai** per con
 Sexto.
Gallitai.
 temptum nos appellabat Iulianus. Niceph. lib. 10. cap. 35. cum
 inq. ille g. piratunus esset, caesa manu proiecit sanguinem in
 Septimo
Discipuli.
Christiani.
 aeram clamans, inq. Galilee. ¶ Act. 11. Discipuli in Antio
 chia dicitur sunt christiani. Nam post martyrium S. Stephani
 plurimi excedentes Hierosolymis uenerunt Antiochiam totamq.
 ciuitatem conuerterunt. Euseb. lib. 2. cap. 3. Christianorum appello
 ni ea uerba sunt primum ueluti ex florido & fertili solo orta est
 D. Ignat. ep. ad Rom. Antiochia primum dicitur sunt christiani
 Nota non rem simul cum nomine cepisse, quia christi. lotus
 sanctitatis & uirtutis caput Enoch. Noe reliquis sanctis fuit
 quia uirtute sanguinis ipis sanctificati per spem mediatoris sicut
 nos per fidem sic. dicit christiani petierunt. Aug. lib. 1. retractat.

Res Christiana religionis apud antiquos licet nomen apud Iudaeos
 ceperit. Ambros. lib. 4. de sacris. cap. 3. Antiquos sunt Iudaeis qd
 Iuda ceperunt nos a primo christo. primo dicitur a christo christiani unde christia-
 Cyrillus in praef. catechegum per baptismum induerunt christum ni dicantur?
 inde christiani dicitur qd unctum legitur eum quem deus unxit. 2do 2
 dicitur sunt ab unctioe christiani lib. 1. decretalium tit. 15. cap. 1. Inno
 centius 3o sic loquitur, bis ante baptismum omnes christiani unctur.
 1o in pectore dicitur inter scapulas, bis post baptismum se christiate
 sancto in vertice dicitur in fronte. In pectore ungitur baptizans, ut
 per donum spiritus s. abijciat errorem & suscipiat veram fidem; inter
 scapulas ut abijciat per donum spiritus s. negligenciam & torporem &
 fidem quem euertit ergo est opibus ornatus: in vertice ut omni peccati
 paratus sit dare rationem fidei. In fronte ut sine pudore fidem suam
 profiteatur. Turicensis lib. 2. hist. cap. 34. cum s. Athanasius Dionysius
 episcopus Condabaldum regem ab haeresi Ariana conuinceret
 scilicet rex occulte christianus, venisset episcopus, quia uoluit illum
 publice profiteri fidem suam. De quibus unctioe d. Chrysost.
 hom. 33. in epta ad Hebr. nos christus certaturos uocavit, uelut ex
 tribus aureis fecit, ex seruo gloriosum militem, & uelut corpus
 armis se armum intravit gratia. de quo noue d. Hieronymus
 orat. 31. qd christianus uocatus parum est, sed re ut christianum de-
 cet uirare plurimum est. quod nomen s. Eusebius diaconi lib. 5.
 cap. 1. tunc fecit ut nullis torturis propriam nomen uel fami-
 liam indicare uellet, sed clamabat christianus sum, qd multis
 laetibus uerberibus a christo sanus redditus, si rursus la-
 matus ut hominis uix formam reseruet, tamen ab ore eius uelut

Flumina consolationum ad confirmandos Christianos. Ethnicos consulendos fluxerunt quia Christus in eo habitabat. Esarae. 13. haererebat aquas de fontibus saluatoris

An haereticus & Schismaticus sit Christianus?

Quis horum se Christianum esse sic probauerit. Sum baptisma-
ti sacramento initiatus. Rom. 11. quod cum essent aliqui ex ramis
fracti, ego autem oleaster essem, injertus sum in radicem & in gra-
dibus oliuae factus, scilicet ex gente, quae non nouerat Christum in
illius familiam allectus particeps gratiae factus, qd & nominis. Ne
multis agam, quisquis non pertinet ad familiam Christi, non cense-
tur Christianus, sed nec haereticus, nec schismaticus pertinet ad
hanc familiam. qd non censendus Christianus. quia non pertinet
ad Ecclesiam. quoniam designantur Lucae 5. rumperebamur rebed-
pices recedunt in mare, sic hi repulsi a familia. Nam
testis id docet D. Paulus ad Tit. 3. Haereticum hominem de uita
Christianorum non est uitandus. Clarius adhuc D. Joann. 1. epist. 2. Exierunt
a nobis, quia non erant ex nobis, sunt igitur profugi serui a fa-
milia Christi. Udo probat ex patribus. quia sacra concilia dicunt
Haereticum & schismaticum posse recipi in Ecclesia, qd non sunt
in Ecclesia seu Christi familia. Irenaeus cap. 3. lib. 3. Polycarpus
cum Romam uenisset multos haereticorum ad Ecclesiam quosdam
& reduxit. quoniam Petrus Alexandrinus iam mortuum
aditum noluit Arrium quem per quendam uiderat uedem
domini dissequisse iam prius Ecclesiae erectum recipi. Ful-
gentius de recta fide ad Petrum cap. 39. Firmissime tene
nullatenus dubites non solum paganos & Iudaeos sed etiam

No. 4. pertinet ad
familiam Christi

1. Pet. 2. 8. 20

quia uitandi.
quia profugi
1. Pet. 2. 8. 20.
quia uenit in
Ecclesiam.

haereticos & schismaticos, si praesentem extra Ecclesiam Catholi-
 cam vitam sumant, in ignem aeternum ituros. Probatur nota 2.
 Timoth. 2. quorum sermo serpit ut cancer, ex quibus et ^{3. Ratio nota 2} Hyme-
 neus & Philetus qui quorundam fidem subvertunt, cancer
 opprobrius & saluam corpus uehiny. sic Harecticus. Soromeny
 lib. 1. cap. 20. Constantinus petentibus patribus Nicenis Amion
 eiusq; sectatores misit in exilium. Refert Paulus diaconus lib.
 16. Justinianum tribus mensibus poenitentia permissis iussisse
 haereticos toto imperio Romano excedere. D. Aug. epist. 186.
 Docet optimos Imperatores semper legibus in haereticos tanq;
 non Christianos egisse. Ede Ratio Tertullianus de proscripti-
 one haereticorum. Nil dubites haeresim nil distare ab idolis ^{2. Ratio nota 2}
 eundem daemone esse authorem. Hieron. lib. 4. cap. 2. Con-
 nil aliud daemone martyrum sanguine affecit, quam ut fides nra
 Christiana magis auergeret, alio dolo usus ut per haereses in suo
 imperio homines retineret. Hieronym. in 8. cap. Oseea, dicit
 haeresim spiritalem esse idololatriam. August. de uera religi-
 one cap. 38. Haeresis est cultus idolorum. 3. Ratio nota 3
 Caietan. de potestate papae & concilij cap. 24. Papa factus ^{quia papa factus ha-}
 haereticus non potest illo modo esse papa. quia non potest esse ca-
 put qui desinit esse Christianus & membrum Ecclesiae. Vide
 Cyprian. lib. 4. epist. 2. Ratio 4. Justinus martyr in Tri. quia sua nomina ^{quos affectus im-}
 bonem humiles apoli non sua nomina discipulis, quod propn-
 um est haereticorum, sed Christi imposuerunt. quoniam apolis
 Ad corinth. 1. cap. 3, cum quidam illud tentarent, illos re-
 hendit

hæretis. Ego sum Pauli. Ego sum Apollo. Ego uero Cephe
quid Pauli. quid Apollo nunquid serui sunt illius cui credi.
dicitis. D. Hieronymus contra Luciferanos dialogo quia ab
aliis qui nunciantur quam Christo, utpote Marcionista &
Mundanae secte non pertinere ad Ecclesiam Christi sed ad syna-
gogam Antichristi. D. Athanasius. Audis arriani est, scias quæ
Christianus non est; Gregorius Nazianzus de perfecta hominis forma: ut
uestita simia homo est, sic est hæreticus Christianus. Respon-
sione uerbis ipse D. Pauli ad Rom. 11. Rami scilicet Iudæi per
mcredulitatem fracti sunt (quod hæreticus mcredulus non frangit)
Subdit D. Paulus. Fide has nobis altum sapere, qui naturalibus
ramis non peperit, ne forte nec sibi præuat. quid igitur remedi-
si non manserit in sua mcredulitate miseratur testis D. Paulus ad
Rom. 11. Volens n. est Deus iterum implere illos perfectissimum
n. agens non solum induit formam, sed etiam disponit ad illam
sibi potest reuulso a capite Christus gratiam dare fidei ut uniat
rursum Ecclesie corpori. sic Act. 9. subito unius D. Pauli. sic
& D. Ambrosium D. Aug. nec necesse est quod Christiani fuerint
(quod male D. Gypriani uoluit) ut per nouum baptismum uni-
antur, sed satis est sicut Cornelius papa & postmodum ista
Ecclesia docuit per manuum impositionem s. p. poenitentiam re-
pantur.
Obiectio I. Franciscani. Benedicini ju-
munt ab hõibz nomina, suntq. facta tamen habentur inter
præcipua Ecclesie membra. & a uobis pro Christianis, quod
Lutherani Caluini & L. S. Franciscanum. Benedicini
est tantum distinctionem familie non fidei; sunt plures

familiæ faciunt unam. Resp. ad sectariorum noia. esse Lutherana
 num. Calvinista, tenet tam diversitatem fidei qm. Rep. Christiana
 impossibilis est. ad Ephes. 4. Una fides etc. Chryso. Rom. 33 in acta
 fide ab uno rectore fide ab uno loco non sumat perfici. salubris iter
 ingrediens communem Christianorum fidem non dividit. Ag. 2d.
 Carij legitime potestati seu capiti parent & reliquis Ecclesie mem-
 bris charitate uniantur, qui servant concordiam doctrinae &
 charitatis. Cyprianus lib. 4. cap. 2. idcirco dicit Donatum extra
 Ecclesiam esse champi nullam hæresim induxisset quia noluit
 perficere subijci. Obiectio II. Si hæretici non sunt Chri-
 ani quare a principibus Christianis puniuntur, cum Paulus dicat
 quid ad me iudicare de ijs q. foris sunt. Ag. Duo sunt qua
 efficiunt hominem Christianum. Character & Fides. Character
 vero, qui confertur in baptismo hinc sunt officia. Im ho-
 minem aptum facit cultui divino. & configurat Christo. Is ab
 alijs distinguit. Esse characterem contra Lutheranos & Cal-
 vinistas sic probat. 2. corinth. 1. qui unxit nos Deus signavit
 nos scilicet in baptismo. ad Ephes. 1. In quo credentes signati estis
 hoc signum spiritus dicitur (character) Dionysius Areopagita de
 Ecclesiastica hierarchia cap. 2. Circumcisio reliquit signum in carne
 baptismus vero in animo. Cyrillus Hieros. catechesi. 4. S. Spiritus
 tempore baptismi designat animam. Alterum est quod
 requiritur (Fides). q. ad Ephes. 4. una est, qua unimur Deo. August.
 in illa Joan. 15. verba. Vos palmites. quia assumpsit Christus
 vestram naturam, ut esset in illo vitis nostrae naturae nos palomi

Character et Fi-
 des faciunt Chri-
 stianum.
 Illig in officia.
 1
 2
 3
 quid des chara-
 ter. etc.

*Cur Haereticis ca-
reant fide.*

tes illi uniamur per gratiam fidei. Cavere haereticos fide docet
D. Paulus 1. ad Timotheum 1. quidam circa fidem refragaverunt, ex
quibus est Hymeneus & Alexander. D. August. qst. 4. m. Matth. q
falsa de Deo credit, vel de aliqua parte doctrina q ad fidei adifi-
cationem pertinet haereticus est. foris est & si intus esse videatur. Tri-
dent. sess. 6. cap. 16 per infidelitatem fides amittitur, qd & illi docet
(q tamen doctrina & ipsa haeresis est) in quovis peccato mortali fidem
amitti. art. 20 Augustanae confessionis, qd nullo negis in gravi-
mo hoc peccato haereticos amittitur. quia qui carent potestate
sent in Christo non actu, professio oris, quae non est cordis effi-
cit ut caritative dicantur Christiani & si re non sint. 2do late

Latere sine Christiani.

*Cur Principibus
Christianis cur ma-
neant in Haereticis.*

sumendo nomen Christiani, dicuntur Christiani ut cadaver dicitur
Petrus, quia fuit Petrus. his cognitio eius manet principibus
Christianis in eos ppter characterem q nunquam eximitur, ut
ius domino in profugum servum, in signatam ovem a can-
ibus abscedentem, & duci in profugum militem, quem potest
appellere ad officium & reditum, sic Ecclesia haereticum.
obijcis loquor semper de Christo quomodo q non manet fides.
Rg. Manet in illis aegritudo cognitio de Christo, non autem fides
quae est dominum Christi.

*Hic cognitio de
Christo, n. a. Fidei.*

Idem ius in profugis.

dem iure teneantur. Rg. Teneri. quia manet character,
qd & Deus severe est solitus illos punire. Nireph. lib. 10. cap.
29. Hic vero Theobis episcopus, ad graecam defecerat superstitione
quem subito invasit aegritudo pericula, q est deperata totum cor-
pus ipsius, abominatioem eum nobis reddidit, quapropter rebus
omnibus desperatis in publicam viam projectus est, nullam a

quorum

quoquam miserationem consecutus. Christiani promide ac praesenti
sunt illum auersari. Obiectio IV. quidam non baptizati sal-
uantur qd dicendi sunt Christiani. Rg. I^o Ioan. 3. Nisi quis renatus
fuerit non potest ingredi in regnum coelorum. 2° Ibidem, nullus
ascendit in caelum nisi qui descendit de caelo qui est Christus Ies^{us}
in corpore Christi ueluti membra conspiciunt, sed per baptismum
efficiuntur membra. 3° Triplex est baptismus. 1° sanguinis, qui
pro uerbi martyris non potuerunt aqua consequi baptismum. ^{3^{ty} Baptisma.}
so. phoi in uita S. Catharinae, & infiniti alij. hi sunt martyres
de uere Christiani. erant n. potentia Christiani, & martirium
actu facti. 2° Flamini cum catechumeni ueherementi fla- ^{2^o Flamini, ut}
grant desiderio baptismi & morte perueniuntur. sic Valentinianus ^{Catechumenus & adulter}
senior cui dicit D. Ambros. in ipsig furebri oratione suscepit.
se desiderium baptismi ad salutem, sunt igitur catechumeni no
actu ad p^{ri}ma in Ecclesia. Act. 2. baptizati sunt & animae p^{ro}posi-
tae circiter sex mille. 3° Fluminis. ^{3^o Fluminis.}
sicut docent Florent. cora. in m^ustructione Armenorum, per bap-
tisma efficiuntur membra Ecclesiae. Narriantur ordo de S. Lauacra
Catechumeni in uestibulo stant praetatis dum baptizant, nigredunt
& efficiuntur fideles

Quid maxime officit Christiano nomini?

Et si malos. Ad Titum (. qui confitentur se nosse Deum, atq^{ue}
autem negant. Gregor. 13. moral. cap. 5. fidem clamant uo-
cibus, operibus denegant. hos plurimum cognomini Christo
semper obsequere. Ceriam, tamen tam oculi quam manifesti

haeretici longe plus christiano nomini assuerunt. Sunt etenim
haeretici, ut misastum & gelidum syderis florenti arbori; mali uo
christiani ut palea frumento, nullus n: rerum boni arbiter
abijcit frumentum eo quod cum palea crescat, nec noceat illa
palea sed sepe profunt: sui nobis mali christiani, dum nos ad
patientiam exercent. Idem sentit D. Aug. in psal. 57, omnis
autem malus ideo uirrit et corrigatur, aut ideo ut per illum
boni exerceatur, & paulo post. saepe uidemur odisse inimicum
& odium fratrem, reformus quis in finem perseueraturus. q
odebant Saulum non prauidebant fore Paulum. haeretici uo
idem per quem christiani sunt tollere nitunt. Ideo si igna
riq ad Thialianos, daemone esse haereticos auctorem ostendit
2. ad corinth. 11. qui in ipsis haereticis se transformat in lucis
angelum, sua uiter se ad nra demittit dogmata, donec cali
de ad sua pertrahat. Idem ad Antiochenos haeticos scribit esse
duos astutos, firmas imitantes homines, qn 3. regum 12. est
spes mendax in ore prophetarum & decipit reges, sui diabolus
in ore haeretici. 2. ad timoth. 3. speciem pietatis habet, illigant
uirtutem abnegant, quem modum egregie explicat Origenes hom.
35. in Mattheum. Aeternum mixtum salte christi omni arundine
offerunt, quod gustans christi abnuat, q christi fidelibz uenera
haereticos scriptura tecta proponunt. D. Aug. lib. 3. de baptismo
cap. 18. fraternae charitatis inimici, huc apse foris sint siue ritus
esse uideantur pseudo christiani sunt, uicinis occasioibus exe
unt, quando multa detrimenta ecclesiae dederint. Inreg lib. 3.

Haeretici fide tollere
nituntur.

Haeretici sunt astuti.

Sperant uirtutes habere,
in uirtute.

Fraternae caritatis
inimici.

Pseudo christiani.

Scribit de Cardone qui sub Higinio venit Romam in Ecclesiam quasi
 pietatem profitens & respiciens a suo malo, progressus ita ibide
 mansit ut aliqui occulte doceret & maxima damna dedit. Anno 1176
 sub Bolislaio Prudens prope perierunt hoc modo, & solomia maxi-
 mas tulit clades. Item conuincit Wenceslaio, 12, regi Bohemiae
 uide, Aeneam Syluium. ^{deuinentes ali-} ^{quosque diffinu-}
 est, ut dissimulent donec optimam opportunitatem nauiscent ^{lando.}
 Theodoretz lib. 2. cap. 23. Oñdit quomodo Eudoxig Euenio scripto
 mandet, ut nitroditum uenerim sua doctrina occultet, donec ter-
 tim mihiles & magnam ciuim partem ad se pertrahat. ne uel
 offenda Imperatorem uel populum ut expellatur sede Theodoretz
 lib. 5. cap. 12 docet Iustinam Valentiniani uxorem non ausam de-
 gere Arrianam haeresim uiuo marito, illo mortuo filium teneri
 & flexibilem facile decepit, cap. 13. D. Ambrosium cum illi no
 pereret expulsum templo uult quod armatis conuincit militibus
 14. Iahim Deus excitauit maximum tyrannum

Quomodo maiores nostri ad haereticos
 affecti fuerunt?

Tanquam ad perniciosos fidei hostes, tanquam ad fures & la-
 rones. Joan. 10 qui ueniunt ut rapiant & mactent. tanquam ad ^{Tanq ad fidei hostes.} ^{Tanq ad fures et la-} ^{rones.} ^{Tanq ad lupos.}
 lupos Act. 20. Inhabunt post deiectionem meam lupi rapaces
 in uos non parcetes gregi; idcirco D. Joan. epist. 2. docet. Nec
 aue illis exceritis. D. August. qui Aue dicit conat opibz
 eorum. D. Paulz ad Titum 13. haereticum hominem post
 primam & secundam monitionem derecto. D. Cyprianz lib.
 3 cap. 30 refert qd Irenez, D. Joannem balnearum nigresum uidiisse

Exempla conu qui
detestari sunt haereticos.

1. Cherynthum dixisse, fugiamus hinc ne balneum in quo ritus imminet lauat conuertat. Ibidem refert Polycaeno Roma
2. Marthionem occurrere & dixisse nosci me. Adisse Polycarpum
agnosco te primogenitum Sathanae, quin idem Polycarpus ut
3. hic Nirephorus lib. 4. cap. 30. Cum haereticam audisset sententiam
dicere consuevit. O bone Deus in que tempora me reser-
ueti ut haec sustineam, & a loco in quo vel staret vel sedere
4. set diffugere solitus erat. Theodorich lib. 4. cap. 14. Sano sathani
nec in balneo, nec in templo, nec in platea. Lucij Arriani aspectum
sulerunt, quin pueri pilam quae sedibus asinam tetigerat
5. igne comburunt. Nireph. lib. 5. cap. 14. Scribitur originem.
Neomide martyrio affecto parentem bonis in uiscum relatis
6. cum adoptatus esset a matre praedicti, non prohibere adiri
ut cum Paulo ipsius marito communi mensa uel colloquio
uteretur, quia haereticus erat. Athanasius in uitam S. Antonij
ab haereticorum, schismaticorum maxime Arrianorum congressu
suo & colloquio sic abhorrebat, ut ne prope quosdam ad eos accedendum diceret.

Quare sic abhorreuerunt?

Quoniam 2. ad Timoth. 2. sermo eorum ut cancer serpit
& uelut scintilla in uestem deiecta non prius aduertitur
quam ardeat & dederit damnum. si non prius cognoscitur
conuersatio nocuisse, quam uel interitus assensus uel anima
miseritus sequatur. Sul pitig in lib. 2. uitae S. Martini refert
per unicum congressum Treuiris sensit S. Martinum

suam spiritum plurimum imminutum. Eusebio lib. 5. cap. ulti.
no refert Natalium paucis conversariorum verbis de sephum
vix angelorum plagis reduci potuisse. Theodorico lib. 4. cap. 32
refert Vrsulam Gotorum primatem magno totius Ecclie damno
vno congressu ab Eudoxio Arriano seductam totam gentem p
ueruisse Gotorum

Quibus de rebus sit docendi Christiani?

Cum pariter de nomine sit actum reliquum est ut ordatur de quibus
rebus in hisce sit Christiani, ut suo nomini abunde satisfacere
possint, & illa quidem ad haec quinque capita. 1. quae sunt
credenda. 2. quibus rebus gratiam consequamur. 3. quae speran
da. 4. quae facienda. 5. quae fugienda sunt, videtur posse vi
dentur. Im aptorum symbolo. Dom Sacramentis. In omnia
preceione, 4m & 5m decalogo, & isto versiculo psalmi, declina
a malo & fac bonum, continetur.

Quibus modis sumatur vox FIDES?

Sapientia 9. quicumque ab imho hbi placuerunt dñe, fide sanati
sunt, quoniam Heb. 11. Impossibile est placere Deo sine fi
de. quapropter de fide tanquam Christiana doctrina fun
damento dicturus, de primis fidei sumptionibus, & definitione
ordiar. 1. Fides sumitur pro conscientia. ad Rom. 14. quod
non est ex fide est peccatum, sed quod contra conscientiam facit quod
uis eret si non deponit eam, peccat. quia non est ex fide.
contra conscientiam. 2. pro firma persuasione. Rom. 16. Secun. 2. Et firma per
suasio.

Fides sanatur
pro conscientia.

Et firma per
suasio.

3 Pro rebus ipsis in
quibus est vera fides,
et in fidei.

4 Pro Autoritate

5 Pro Pietate

6 Pro Iuramento

7 Pro Fiducia

8 Pro habitu incli-
nante ad assertio-
nem.

em in fideles. si quaeras, quis est pater tuus. Rde's quod qd
firmiter credis tamen non vidisti, tantum aliorum dictis
credis. Vide Greg. lib. 4. dialogor. cap. 2. 3° Pro rebus ipsis
in quibus est vera fides, Apocal. 2. non negasti fidem meam.
Athanasig. Haec est fides Catholica, postquam se'n narraget
frigula. 4° Pro autoritate. si dicit, vis magna fidei, dicit
dicta non uoluntur in dubium. talis apud Ethimios Epami-
nondas & Aristides, apud nos D. Agri. & S. patres. 5° pro
pietate. si dicimus magnam habuisse fidem in suos. sex
amicos seu parentes. Sic commendatur admiralg Arabs
cuius uxor a Baldebrino capto gratis illi renissa, contigit
Baldebrinum regem ad urbem Romam periclitari, statim
in fidem receptam periculo illum exemit. Baptista lib. 5. sua
historia. 6° Sumitur pro iuramento, si dicitur fidem
liberare, praestare iurandum, quod Aetig hosti seruandum
duxit. Josue Jabonitis. D. Paulus p. ad Timoth. 5. de fidei-
bus loquitur hostes damnationem quia primam fidem irrita
fecerunt. 7° Sumitur Fides pro Fiducia. Facobi. 1. postu-
let in fide nil dubitans & habitans. p. Corinth. 13. si habuero
omnem fidem ita ut montes transferam. Matth. 17. Modice
fidei quare dubitasti. 8° Sumitur pro habitu inclinante
ad asserendum. ad Ephes. 2. si dicitur Donum Dei
Est principium aliquod illig fidei de qua agitur. D. Basilij

in psalmum 32. opera Dei uocat fidem qd genuerunt firmum
 assensum. 9. Frequenter sumitur pro fidelitate. Gen. 44. 9. Pro fidelitate.
 Judas suscepit Benjamin in fidem suam. 4. regum. 12. da.
 biter in fidem pecunia magistris. non reddent rationem.
 Hester 6. dicit Assuerus cum legretur quod Mardocheus
 prodidisset conspirationem Bagadand Thares. quid accepit pro
 hac fide. 10. Sumitur pro firmissimo non nobisimo rerum 20. 1.
 diuinitus reuelatarum assensu.

Aduersarij quomodo definiunt fidem?

Falsis definitionibus sublati, primum ueram ponunt Cal. 2. de fide Caluini
 3. in tit. cap. 2. sic definit. Ut sit fides notitia ueritatis, cer.
 tag persuasio sibi per diuinam promissionem remissa Lutheri.
 pita. Non aliter est Lutheri. Dmca 2. quadragesima
 Essentia ratioq fidei consistit in eo, ut quis credat sibi pita
 remissa. Sic primo refelli utraq p, qd tam Ammononi 10. refellit
 apud Epiphaniu haeresi 6. quem Meandri secundum
 Erenarum sectatoribz compehit, q iam a mille 500 annis Cur aliud non fide
 sunt damnati. quia aliud e rem scire aliud credere. Sci. aliud credere.
 entia naturalibz principijs. fides uero diuina nititur au.
 toritate. August. 1. de Trinitate, dicimur fideles, non rati.
 onales quia diuina credimus reuelo. Non graminaui.
 mus. Esari caput 7. m. mgi credideritis non cognoscetis. 2. cito orant ut sty.
 Errant in his rone obiecta fidei. 1. cum certitudinem 1. quod fides n
 non in re sed in credente ponant, si quot capita tot fidei dente.
 sic in re / in cre-
 dente.

variationes esse. Hinc Calwing 3. m. tit. cap. 2. dicit. satis esse
ut quis credat sibi remissa peccata, siue sint siue non sint re-
missa peccata. & 4. m. tit. 14. Solos predestinatos hinc fidem quasi
gloriantur. Dicit 3. m. tit. cap. 2. eos esse similes diabolo, si
non ludendum in rebus salutaribus. Vera de re sacramenti q. st.
13. propter hanc fidem dicit nos apprehendere in sacramento
esse Christum. non quod sit, sed quod fide apprehendamus
esse error est q. dicunt esse cognitionem & scientiam, seu sci-
entiam persuasionem. 10. Hæresis est dicere fidem esse scientiam
De illorum fides non fit esse scientia, q. h. obiectum falsum
Calwing 3. m. tit. cap. 2. tot vanitates recessusq. h. tot men-
dacijs scatet cor humanum, ut se ipsum facile fallat, & cum
talibus fidei simulacris gloriatur intelligat se diabolos
nihil in hac parte precellere. Lutherus concione de Baptismo
habita anno 1535. sic loquitur. Ut nobis sit certus baptis-
mus non fundatur supra fidem nostram, cum illa semper
incerta & falsa esse possit. 2. Error est Verum fidei obiectum
esse dicunt solam Dei benevolentiam, cum veritas sit
obiectum q. diuinitus reuelata firmior sit omnibus suis. 1.
Joan. 5. Si testimonium hominum accipimus, Dei magis est
certus igitur fidei habitus mitius certissima & infallibili
ratione. Sed Dei autoritate. Sicut prior pars ab hæreticis
antiquis sumpta nullo mititur fundamento, sic nec posterior
in qua Euenomium hæreticum sequitur remissa esse peccata

2. Quod fides sit scientia

3. Quod fides sit scientia
2. Quod fides sit scientia
2. Quod fides sit scientia

3. Quod fides sit scientia
2. Quod fides sit scientia

non sequitur peccati remissio fidem tanquam nexum effectum ^{Cur remissio peccati sequatur fidem}
 multi n. habuerunt fidem quibus non sunt remissa peccata. Joan.
 12. principes dixerunt credidisse, tamen magis dilexerunt gloriam
 mundi, quibus non sunt remissa peccata. Act. 5. Ananias & Saphy-
 ra habuerunt fidem tñ s̄p̄ fraudes factum in uoto pctm notun-
 tur. Matth. 23. habuerunt fidem qui dicunt, nonne in nomine
 tuo demonia eiecimus, tamen non sunt illis remissa peccata,
 quia audierunt. Nescio uos. Matth. 23. Fatuae uirgines fidem
 habuerunt, cum igitur falsa sit eorum fides, non est ex Deo sed
 ex diabolo. q̄ D. Aug. dicit esse Eunomij haeresi q̄ adeo bo-
 nis opibus fuit inimicus, ut diceret mala nulli posse me-
 do credit sibi peccata remissa, quare uideantur nonnisi
 uixas cum Eunomij definitione ad infavos se cum deperant
 quam fidem Philippus Melancthon fatetur auxium Lutheri
 a quodam sene Effurth indidisse, sibi plurimum docuisse
 placuisse tñ nullum agnus instrumentum diaboli ad omne
 scelus induendum ea fide esse. Lutherus in libello visita-
 tionis Saxonicae coactus est fatari.
 Assignatur uera definitio. Sunt quidem plures apud patres
 definitiones. breuissima est Joan. Damasceni lib. 4. de recta fide <sup>Fides inoperata
sibi assensus.</sup>
 cap. 12. Fides est inperscrutabilis assensus. Ratio q̄ fides
 obiectum est prima ueritas, seu male obiectum malis. illud
 quod creditur, propter dei beneuolentiam creditur. Paulo
 superior est D. Pauli ad Hebraeos cap. 11. Fides est s̄ba rerum
 sperandarum, argumentum non apparenthum. Per s̄bam

Quid per Substan-
tiam intelligit

intelligimus, nichilominus seu principium, ut n. principia prima
sunt quasi substantia vera, seu assensus in nobis divinae aucto-
ritati est fides seu principium fidei, in hanc igitur radices forma-
verba D. Pauli. Fides est habitus mentis qui nichilatur vita
aeterna in nobis, & facit ut intellectus assentatur non apparen-
tibus. Non absimilis est D. Aug. tract. 40 in Joann. Fides est
virtus qua creduntur quae non videntur. Nullo superior
auctoris nri definitio est. Fides est donum Dei quo illustratur
homo etc. per quam fidem ad Rom. 5. accessum habemus ad Deum
per Jesum Christum, sicq. recte a Gersono lib. 1. q. 7. dic-
tum: maneat apud eos culmen fidei immobile, & incon-
cussa virtus dissolvit omnes adversitates. Ambros. serm. 2.
ut serpens se in spiram colligit, ut illasum servet caput, quo
integro restauratur corpus, si quod perdatum servanda fides
qua servata amissa restaurantur. quemdam optime An-
thimus Nicomedicensis episcopus respondet virgini Euphra-
siae apud Nicephorum lib. 7. cap. 13. Praeterea corpus miru-
ris subijcere quam fidem amittere sine qua nulla salus
quamobrem ut veritas fides intelligatur partes definitionis
applicamus

C. IX dicitur Donum DEI.

2 Quoniam non nostro merito, sed supernaali dono per Dei misericordiam
fidem assequimur. ad Ephes. 2. Fides est donum Dei. Rom. 12.
Unicuique Deus diuisit mensuram Fidei. Icor. 6. Nullus ad
me venit, nisi pater traxerit, factus est modus diuinitus

nobis datus libera voluntati. Act. 13 optabat Sergius Panchus
 audire uerbum domini. 2do Nullus humanus actus uel uirtus non
 hic efficit fidem in nobis, nisi praeruemus gratia dei. Ephes. cap. 2.
 gratia saluati estis, per fidem non ex uobis, ne quis gloriatur debet
 n. eleuari intellectus noster ultra lumen naturae, per lumen gra-
 tiae seu fidei quod diuinitus in se ipsum natura non requirit phan-
 tasma seu discursum rationis sed simplicem assensum, quia
 commune angelis in uia salutis assensu sunt reuelata uerita-
 ti sine discursu per accidens fides ut in nobis est ratione subiecti
 non fit sine conuersione ad phantasmata. quapropter quo fides ^{quin fides simpli-}
 simplicior eo perfectior teste Gregorio, non fit fides meritum ^{cius et purior}
 ubi ratio praebet experimentum, ubi n. ratio sequitur non praecedere
 fidem. Exod. cap. 14. Moyses percussit mare, secatur alueus
 4. reg. 5. dicit Heliseus laua te in Jordano. 3o quia speciale
 auxilium per lumen gratiae efficacis est omni naturali ra-
 tione. 7. cap. confessionum cap. 10. dicit idcirco potius
 se dubitare se uiridare quam de ulla parte fidei. Cyrillus
 Catechesi. 5. Deus hoc lumen nobis errantibus propter
 tenebras intellectus tanquam lampada donat. Efficacius
 est hoc dignum sermone apostolorum. Act. cap. 16 crediderunt
 quorum Deus aperuit cor ut Lydia. Act. 10 ad uocem Petri
 cadit sp. S. qui praeparat corda audientium. 2o Efficacius
 est hoc lumen miraculis. Joan. 12. cum multa fecisset signa
 coram eis non ei credebant. D. Gregor. 3 dialogorum
 cap. 14.

4

Deus non excedit
dispositionem

Pro exemplis
Aramensis.

Item Senesii.

cap. 11. Vidit Tobales rex multa miracula in Gerbonio tan-
tum abest ut crediderit illi. ut em curavit occidj, quia mo-
tus charitate milites a eade subtraxerat, dimissus in illum
uylus lingere cepit pedes, cap. 12. nulla gutta in cognoscibilis
februa cecidit super sanctum. 4. Erabah hiel commodum
sit se disponere ad gratiam, non tamen eget deus nostra
dispositione. August. de predestinac. sanctorum cap. 7. Saul
non cum se disponeret ad gratiam, sed uelut in flagranti
crimine uocatur. Act. 9. Si Nicephor. lib. 18. cap. 32. refert
Naamenem ducem impiorum cum duceret exercitum in christi-
anos subito diuinitus percussus & factum Christianum. Se-
nesius sub Maxentio dum illud in nostri baphtis malis ce-
rimonias diuinitus repente mouetur, & credit ioco a
socio baphtis, gratiam uere recepit baphtis, & qstior
fidem sig. clar. martyr. quare bene S. Prosper de genti-
um conuersione gentium cap. 12. dicit diuinitus in sum-
brum puenit intellectum, quo fieret intellectus de tene-
broso lucidus, de prauo rectus, de languido sanus, de impu-
dente prouidus. Ergo Fides uere Donum Dei est.

Quare additur. QUAE DEVS REVELAVIT.

Item ante fidei
Dei reuelatio.

Quoniam obiectum formale Fidei. est Dei reuelatio tem-
pore legis. Nature simplex reuelatio sine doctrina suffe-
rit, per quam duo necessario explicitate credebantur

Hab. 11. Esse Deum & esse remuneratorem quare n̄ibus eum
 si Abel. Enoch. Noe, Abraham & reliq. patriarchae credide-
 runt & invocaverunt. Tempore Moysi perfectior fides
 ga. God. 3. Se Deus reuelat Moysi & propheta, addito lumine
 propheta, tum p̄terea regrebat ut p̄terea crederent ven-
 turum Messiam. si quasi duplicata vis ad. credendum, lumi-
 ni figurati additum est lumen doctrine lege scripta, & caeremonijs
 expressum. Tempore vero gratia nullo fuit efficacis donum
 seu speciale auxilium prioribus subsidijs permanentibus. Na
 donum prophetia mansit in Ecclesia. Apocal. 1. Ioannes Ap̄t̄g
 Eusebii lib. 5. cap. 16. Agathos. quinque filij. S. Philippi
 diaconi uirgines praeter multos alios fuerunt prophetae
 Addita est S. spiritus & Ecclesiae assistentia, cum perfectiori
 na doctrina, sic praeterquam Deum esse remuneratorem que
 etiam simpliciori sententur. 12 symboli articulos credere
 Dionysij Arcopagitta cap. 12 coelestis hierarchiae. quorum al-
 alios erudire debet hinc plenorem fidem. Idō sciendum est
 Deum nunquam defuisse, nec de futurum unquam horribi-
 ni merjs ad salutem. Si non desinere reuelationem
 a tam bonis sit quam malis. Num 24. Balaam nig
 Orietur stella ex Jacob. Job 19. Scio quod redemptor meq
 uirut. Ioan. 11. Carphas & pedis ut unq moratur p̄ populo
 Sic Sibilla plurima de Christo, dixerunt. Vide Augusti-
 num lib. 13. ḡra Faustum Manichaeum cap. 18. quia Deus

quom̄ p̄ filios eradi-
 re dicit hinc plenior
 fidem.

scitio sit tam
 donis q̄ malis.

Deus n̄ alligat sacra-
mentis.

non alligatur sacramentis potest periculosos homines modo
quo uult uocare ad fidem & ad salutem. Synod. 7. act. 2. opti:
1. Itē quomodo nocturna uisione Constantini iussu audere
2. ad pontificem laetantem. Plaudas princeps uir clarissimus
3. miser cornua cervi a specie crucifixi monitus audere
4. episcopum baptizatus est. & uocatus. Eustachius clausus
dux militiae cum uictor Romam redisset: Adriani impera-
tor Rom. iussit immolari. Dicit in gratiarum actionem, cum
se Christianum profiteretur, arce bove cum Agapio & Theo-
desto filijs & coniuge m. d. r. s. si occideret, ut ignis ne-
pilum capitis deberet. Vide Simonem metaphrasten & Ny-
zephorum lib. 3. cap. 29. quodq; mittit homines simul pro-
bens infernum hunc. Act. 8. angelus deposuit Phelippum
ad curium Eunuchi. si angelum in carcere ad S. Barbara
sui. Barlaam ad Josaphat filium Albanii regis Indiae
4. reg. 5. per puellam capriam Kanaan uocatur.
3. Sciendum est sicut olim Montanus, iude Eusebium lib.
5. cap. 18. multos decepit reueloē, si modo Suenckfeldig
qui docent solum aeterna reuelationi fidendum, spernunt
Eclesiam, conciones dicunt non esse ueritas. sacramenta
tantum pro infirmis q. se erigere non possunt in titula se-
his omnibus non egere dicunt, sequar capitis sui som-
nia infirmis implicati erroribus. Contra hos loq. D. Parly

3
Multi deipiunt
la reueloē
Suenckfeldig
error.

1. Cor. 3. fides ex auditu. Edo Deus p angelum revelante[m]
 Act. 10. iubet Petrum vocari. Act. 9. misit Ananiam quous erat
 & 72 duobg discipulis ad Saulum, nam deb[et] revelatio resolu[ti]
 in Ecclesiam ne decipiamur. *revelatio est resolu[ti]o in Ecclesiam, ne decipiamur.*

Quid servandum est ne nos revelatio deciprat?

Sciendum est qd nullum obire potere novam revelac[i]o[n]em post
 tanta illustrata doctrina, tot confirmata clarissimis signis
 stabilita perpetua successione patrum, est fides, quos
 p hanc saluos novim[us] esse. Igitur cum de tam manifesta
 uni salutis non sit dubitandum, quisq[ue] novam petit reve
 lationem exponit se viree demoni illudendum, plus pro
 prijs sensibus quam Deo creditur[us]. *2. Non est per
 nova Revelatio.*

Edo Sciendu[m] *2* visio divinit[us] oblata Ecclesie
 iudicio sacerdotum. sit vel Dei vel demonis terminari
 ganitaca cat.

Illud cogitandum est qd Chrysostom[us] lib. 3. de sacerdotio
 refert, dum dicitur mihi a sacerdote. Ego te absolvo
 certior sum remissa mihi peccata, quam si angelus altaris
 remissa mihi peccata nunciaret. sacerdoti non angelo te
 nos credere, angelus non sacerdos me fallat. *3 Non*

opus est revelacione nova ad salutem, satis nobis est
 quod Ecclesia Dei canit. Irenae[us] lib. 3. cap. 4. Non quas
 aliunde veritatem, cum facile sit illam ab Ecclesijs,
 apud quas illam Apostoli deposuerunt requirere. *3 Non indignus
 reuelatio nova ad
 salutem.*

Quomodo cognoscam qd DEVS sit author istius Reuelo^{is}?
R^{es} Idem sentiunt docti & indocti, Palaestini, Aegyptij, Lydo-
nenses, Romani prorsus idem, nec in fide discordant, siue sint
parui siue magni, cum ne duo discipuli ab infanti eadem
mensa usi eodem magistro per omnia in eadem disciplina
idem sentiant. Consensum hunc Doctor. S. spiritus in cordibus
fidelium efficit. Hinc D. Augustinus lib. 9. tra. Epistolam funda-
menti cap. 5. Evangelio non crederem, nisi Ecclesia diceret
mihi. G. V. A. E. qd Ecclesia h^{ab}et auctoritatem Spiritus S. Edo-
quo se actus Fidei resoluit in Ecclesiam & Deum simpliciter,
eo magis meretur. Leo. serm. 2. de ascensione d^{omi}ni. magna
est vigor mentium, & valde fidelium lumen ammannon
incurantiter credere qd corporeo non videntur miratu, ibi
figere desiderium quo naqueas miserre aspectum. Frencg
lib. 2. cap. 45. Melius est idiotas esse & parum scientes &
proximos Dei fieri quam multiloquum in impietatem cadere.
Sed si plures dubitent de Veritate? Tutum
est illud agere quod Pamelaq. consulit. nota. 7. in Epistolam
S. Cyprian. Si canalis aquam ducens prae large fluxat,
postea subito definit, nomine pergitur ad fontem, sic si
in aliquo ruba fuerit veritas fidei pergitur ad apostolicam
traditionem, qd teste Frencg lib. 3. cap. 4. in Romano. inue-
nitur Ecclesia.
quid de sola FIDE sentiendum?

Lutherus in capite ad Galat. Solum crede: reliqua nec *Lutheri error*
 mandantur nec utantur. In Babilonica capt. cap. de Baptis. *et sola fide.*
 mo. Tam diuites per fidem sumus, ut non possimus damnari
 nisi uelint. Aldenburghici in p. editione pag. 157 sui loquuntur
 de sola fide. Hae stante doctrina stat Lutherus, stat Paulus
 imo stat Deus; qua cadente cadit Lutherus, cadit Paulus
 imo Deus cadit ipse & omnes hoies damnantur. Nota *haec scriptura spe-*
 hanc q. proem posse spectare tempus triplex, & de nullo *ctat q. temp.*
 absolute esse ueram; sufficere solam fidem. 1° quod
 antecedit iam iustificationem seu Baptisma, hoc per
 fidem regit Baptisma, uel actu uel uoto. Marci ultimo
 & Joan. 3. Tempus 2°. est post Baptisma ad q. seruan-
 dam iustificationem, quo tempore praeter motus fidei bona
 requiruntur em. opera. teste seruatore nostro, tum complu-
 ribus in locis: tum Lucae 13. in hoc simili. Ecce anni tres
 sunt & ego uenio quaerens fructum ficulniae haec & non
 inuenio, succide de. 3° Tempus post amissam innocentiam
 am. recuperatam per Baptisma, quo non tantum fidei motus
 & poenitentiae & charitatis ad iustificationem requiruntur
 & acceptantur. Heb. 11. Sine fide impossibile est placere Deo
 De charitate. Joan. 17. Si quis diligit me diligitur a
 patre meo. & 1. Joan. 3. qui non diligit manet in morte
 De poenitentia Ezechiel. 13. Si impius egerit poeniten-
 tiam. Lucae 13. Si poenitentiam non habueritis oes simul

terribilis, quibus modis tanquam dispoibus gratiam apprehendimus. 2. Finem supponimus non quod per illum gratiam mereamur sed ut merita Christi nobis applicentur ut Dei misericordiam apprehendamus. Reliquos autem ad fulerendam fidem dicimus bonos ut gratia apprehendatur 3. Trident. sess. 3. cap. 8. Fides est fundamentum salutis fundamentum radix sanctificationis, cap. 9. egregie refutat hanc hereticorum fiduciam & docet manifestam haeresim esse. 4. Nullus sanctorum talem unquam habuit fidem. Anstus tradit fidem cum operibus. Vide quot similitudinibus doceat hoc Matth. 24 & 25, non Paulus hanc habuit. Fidem, 1. corinth. 13, si omnem fidem habueris sicut ut montes transferam charitatem non habueris nihil sum, nec Ioan. habuit. 1. Ioan. 3. qui non diligit manet in morte. 5. Telle Augustino haec haeresis est Eunomij de haeresibus. 54. quam quidem fidem daemones habent. Iudei 2. credunt & contumaciter certius sibi persuadent quam ulli hereticorum Ecclesia fidem a Deo reuelatam esse veram.

Hæresis hæc & Eunomij.

An quavis secta secundum suam fidem vel opinionem uiuens, consequatur salutem?

Vix dum ingressing agitur annus. cum hæc ab infens reuocata doctrina tam efficit securos tam nobilium quam clarorum virorum animos, ut nihili omnem prope.

modum fidei controversiam faciant, sibi persuadent talem
 Dei hominem esse ut qsq; inferno motu sine uere consentanea
 sit sine non sine pro fide Christi sine haec fidei Christi salutem
 consequatur. Primo mistos facit Lutherum in epistola Caroli Stadum
 Calvin. lib. 3. mist. cap. 2. & Suenekfeldium qui semen huius
 blij hoc saeculo resuerunt. Huius harescos patriarcham tam
 Irenay lib. 1. tom Eusebii lib. 5. historiae cap. 13. ponit Appellem
 qui dicebat nil opus esse rationem fidei p quivare, cum quis sit
 in sua opinione saluarius, qui damnatos harescos affectos illius
 Helgicota dicit sunt, quam Theonius phog doctrinam per
 suegit Vallerii dicens, magnificum esse de Deo gratum
 pauos in opinione fidei vel sententia de Deo quere. Socra.
 tes lib. 4. cap. 27 Sergius monachus author fuit Mahome.
 hic in Alcorano cap. 2. ut doceret omnes in suis sectis saluari
 Iudaeos. Christianos. Mahometanos. Ethnicos. In argum illon
 est. Sat esse sequi quemque suam opinionem: quod si no fals
 esset. Deus autor animarum aliam in generaret. opinio nostra
 nil mutat in re. Docet id Cic. lib. 1. de Natura Deor qui in
 Insula Seraphi nati lepores & vulpes digmentum esse ar.
 bitrant, cum insula nec lepores nec vulpes habeat. No inde
 sequitur non esse lepores &c. Stultus putat se sapientem
 non ideo est. D. Chrysost. hom. 1. de Incomprehensibili Dei
 natura. Deus adest rebus sex modis. 1o per essentiam

Antiquitas huius
habetur, et qd
auctor.

Thomistij error.

120 Scrogii Auna
chi.

Abiata n.

Opinio nra nil
mutat in re.

Deus adest rebus
6 modis.

2. 3.

2do per praesentiam uegetat. 3o per ^{potentiam} ~~tracertiam~~ conseruat.
Act. 17. in ipso uiuimus, mouemur & sumus. 4o Bonis p

4 5

gratiam adest. Luca. 1. 5to beatis per gloriam. O Damna.
his per poenam, non quia haec non arbitrantur ideo nolunt.

6

2a obiectio.

Edum argtm. Permittendus quisq; sua gloria est, cum n;
non gra seriam agit non peccat. Non sufficit non agere gra

quando sufficit n ag
re gra seriam.

gratiam in rebus fidei. Id tm in rebus liberis, & adriapheris, qd
nec Nero. nec Maxentius nec alij tyranni per se qdo Ecclie.

seriam agebant gra seriam, nec D. Ianly cum psequereher
Ecclesiam gra seriam egit, tm ipso teste nri susret querto

no esset saluatus. & Rom. 10. testimonium inquit phibeo
illis serij fidei quod emulationem hnt sctm seriam. Nihil

In fatis.
2a.

sa Deus uerax & qd displicet illi omnis falsitas, nec
admittet unquam qui falsas sequit opiniones. 2. ad Ephes.

q. Unus dng, una fides, unum bapisma, sicut unq pro
nobis mortuus, unus coelum aperuit, sic una Ecclesia fiet

una arca in diuino, per Catholicam fidem manemus in
hae Ecclesia, extra quam nulla salus. 3o semper formo pater

In quod 2p.
2ti. claudunt nro
& nuna fidei muta
tionem.

maluisse mori quam minimum quid in fide mutare, apud
Theodoretum lib. 4 cap. 17. hi loq; D. Basilij qui in diuinis

litteris sunt diuati, nec syllabam in fide prodi simant pstr.
us eligunt quoduis genus motis. D. Aug. qui morbidum qd

sapiunt in fide, si correpti resistunt sicut heretici, qd
sum

duem edis libris docent sic fidem perfici, tolli controversias
 agunt id quod olim Julianus Cui hac una re dicebat posse
 Christianos sine gladio tolli teste Aug. epist. 116. si verum
 est quod August. docet lib. 6. contra Donatistas cap. 44. non
 tantum quoniam malo haereticos sed et ethnicos tyranno esse
 peiores quia defensor fidei sit auerrimus fidei impugnator
 unde laurus Aug. 21. de Civitate Dei cap. 25.

Nym Symbolum Aptorum sit Apostolorum?

Turpissimus error est Brenij in caltheismo Calvini & mul-
 torum Lutheranorum non esse Aptorum; de hac re duo
 ceperunt grammatici. Valla & Erasmus dubitare. Esse autem
 aptorum docet discipulus D. Ioh. Clemens. epist. 1. ad fra-
 trem Domini Iacobum. Ireney lib. 3. cap. 4. D. Hieronymus
 ad Damachium. Ambros epist. 21. August. serm. 115. qui
 dicunt sic a duodecim aptis hocce articulos confectos, ut
 quilibet unum fecerit. Idem faciunt Niceni pres & Const.
 inopolitani
 quare dicitur Symbolum?

Rufinus de Symbolo, quia singuli unum articulum conieci-
 runt in medium, ut fit in Symposijs. dum singuli suum vel
 debitum precium contribuerunt. D. Aug. Cyprianus & plurimi cita & fauili.
 alij de symbolo; ut quisq. duos milibus dat tesseram seu
 signum. sic Apti fidelibus dederunt fidei symbolum, quod non in char-
 tis vel membranis sed cordibus unanimis fidei per orbem terrae scripsit

Quando dicendum sit Symbolum?

D. Ambros. lib. 3. de Virginitate. Symbolum specialiter debent
tangquam signaculum cordis ante lucanum solis quotidie
recensere. quo enim solis quod horremus aliquid puerren-
dum est, quando n. sine nihilis sacramenti miles, vel in
tentorio vel in praelio versatur? D. Aug. lib. 1. de Symbolo
ad catechumenos. quotidie dicitis Symbolum fidei anteq-
dormiatis; mane antequam procedatis hoc vos munite
Idem ad catechumenos de Symbolo cap. 1. quando aduersa-
ris uoluerit in fidem noneris te redemptum, cum symboli
sacramento & crucis vexillo occurrere

quae sit Vis symboli Apostolicij.

D. Ambros. serm. 38. quaequam patrum scriptis hanc qn-
unculam expediam. Eusebii hom. 1. de Symbolo. D. Apoll. ue-
lut quispiam pictor pulcherrimam uirginem pictur, plurimas
& species q. sed erat, ut quod in singulis est gratiae & decoris
in unam imaginem colligat, sic istam fidem in breues
quedam regulas eiusq. decorem conchaserunt. Chryso-
som. 6. ad populum. Fons exiguo ore profluens in flumi-
ne dilatatur, sic parua radice leuissimos ramos uidemq.
frangere. sic singuli articuli fidei in celsum excelsitate ca-
cumen doctrinae ramos consurgunt. Ambros. serm. 38. Duo
decim arti uelut artifices in unum conuenientes, clauem
fecerunt catholicae doctrine, qua corda hominum apertunt

per gratiam & quantumvis graviter clausa gloria reservant & a
 peccis perturbantur, bonis operibus aptantur. D. Aug. ser. 181.
 de tempore. Symbolum hoc aptorum brevis verbis, magnum sa-
 cramentis. quicquid signatum, in patriarchis. quicquid pronuntiatum
 in prophetis aut scripturis & occultatum in prophetis. totum
 illud continet. Leo papa. epistola 96 ad Pulcheriam Augustam
 Symbolum aptorum ut signatum est Sacramentis, tam perfecte
 continet omnem vim fidei, ut omnes haereticorum errores
 hoc possint gladio truncari, quod quidem symbolum nunquam
 est auctum, quo ad istam rem credendam, licet patres
 tam Niceni quam Constantinopolitani contra insurgentes
 haereses quosdam articulos fugis & phrasas addiderint.

Quomodo Diuiditur Symbolum?

In tres partes, quia tres sunt personae. Sanctis & maiori Tri-
 nitatis, opera natura sua sint diuisa nisi per pauca: quae soli
 patri competit generare; soli filio generari; soli spui S.
 procedere ab utroque, nos tamen ut noscitur intelliguntur, melius
 consulamus diuidimus, & certos quosque articulos per se attribui-
 bimus. Sit itaque prima pars quae est de Creatione, & uno
 absolutur articulo quamdam patri. 2^a tractat de
 nostrae salutis reparacione. sex articulis. Filio. 3^a quae nostram
 sanctificacionem complectitur. Spui S. & quinque postremis
 articulis absolutur. quae quidem sanctissima Trinitas, non est
 in noua lege induta sed maiori fidei lumine uoluitur.

dimisso manifestus reuelata. Nam Gen: 18 Abraham uidit
tres angelos, & unum adorat. quin em psal. 36 apissime
doctur, apud te est fons uitae in lumine tuo uidebim lumine
Manifestus autem Marci ult. baptizantes eos in nomine
Patris & Filij & Spus S. & ad Rom. 11. Ex ipso, in ipso, & p
ipsum facta sunt omnia quin & Chmici S. Trinitatem
cognouerunt licet non honorauerint. Aug. hb. 10 de Trinitate
cap. 4. ex Thimaeo Platonis ostendit eum cognouisse triada.
ubi tamen est illud Platonis dictum. Tres sunt hypostases
sed unus DEUS. Si tunc fidei habemus ante Pharaonis
tempora Mercurij Tris magister illam cognouit ipsam Tri-
nitatem, & nouimus esse huius personarum licet sit unus DEUS
tempore Arianorum nullis miraculis est haec fides compro-
bata. Victor Africanus hb. 3. ngt cum Ariani depulissent
ex Africa confitentis sanctissimam Trinitatem, tanta
1 subsecuta est furia, ut omnes qui negarent illam miteri-
rent. hb. 1. pleriq; usq; ad ossa propter sanctissimam Tri-
nitatis confessionem flagris lacerabantur, mane sani
2 reperiebantur. hb. 2. Eugenij Carthagenensis episcopus
3 in huius confirmationem locos illuminauit hb. 3. multis
4 ex facta sunt linguae ne profiterentur sanctissimam Tri-
nitatem, sed sine linguis tam perfecte loquebantur quam
ante exsiccatae linguae.

CREDO IN VNVM DEVM
PATREM.

Cyrillus Hierosol. cateches. 16. Augustinus de fidei operibus
 cap. 4. serm. 58. Credere DEVM. scilicet illum esse. Credere
 DEO. scilicet esse ueracem. Credere in Deum credendo amore ferri *Credunt Deum*
 in Deum. Deum itaque credunt Ethnici. Daniel 4. Nabuchodo. *Ethnici.*
 nosor. Exod. 18 Pharaon tamen manserunt in suis sceleribus
 sui haereticos splendide quidam de DEO loquuntur, tamen impij *quos haereticus loquuntur*
 permanent, radix n. fidei praecipua est, non ex fide sed ex *de DEO.*
 quadam cognitione potius loquuntur. sic 3. reg. 22. Sedechias
 sic Tondang in 13. genesis. 9. 155. Ostendit eos ex parte
 diabolo in speciem multa loqui addit eo modo quantum in
 ipsis sciam esse sicut in saga quam ipsemet examinavit. *Ido Credunt DEO*
 Credunt DEO etiam Ethnici quia naturaliter omnibus nige. *etiam Ethnici.*
 nitum est ut arbitremur Deum non mentiri. sic propheta Ba-
 laam. num. 2. dixit ad Balach non poteram aliud loqui quam
 quod Deus posuerit in ore meo. Propterea iudicium 4. Aliud
 ad Anaelum dixisset. Habeo a te uerbum domini surrexit
 e solio honoris gratia. Exod. 8 Pharaon inquit ite scerit.
 ficate DEO uestro et orate pro me. Item Credere in DEVM *quid sit crede-*
 dicit Augustinus de fide & operibus cap. 4. amore ferri in ore *re in Deum.*
 ditum charitate formata de qua Cyrillus in cap. 15. *panis*
 quemadmodum per eandem aquam plurae sol idem in di- *simile.*
 uersis plantis diuersos admodum effectus, sic fides per
 charitatem formatam diuersas uirtutes in animo operatur

nec male dicit Tertullianus in cap. 14. Ego. qst. 10. sufficere na-
 turalem amorem, ut dicamur credere in Deum Epiphanius
 in Anchorato solam professionem fidei esse, quamvis dum tagi.
 di Junus apocal. 3. periculum sit ne euamur ex ore Ileri
 sic credimus in S. Ecclesiam, & Vitam aeternam. haec ratio est
 quia charitas fidei exhiens aduenit, non est illius male
 haereticorum doctus forma. quae professio cum mortua fide con-
 sistit, modus autem ardentioris charitatis est donum Dei
 quo mortuo in peccatore fides recuperat perfectam fidei no-
 formam. sed vitam, sit tamen meritoria q̄ ante nihil me-
 rebatur, talis erat in illis principibus. Ioan. 10. qui credi-
 derunt Christo sed magis dilexerunt gloriam mundi: ta-
 lis in Probis dum adhuc esset Borail. talis Math. 23
 in fatuis uirginibus. in Absolone & Achitafel, postea.
 or uero uiua in poenitentibus regitur. Luca 15. Peccatori
 de. talis Luca 7. in Maria Magdalena. Ioan. 11. qui in
 me credit & mortuus fuerit uiuat. haec etiam conseruat
 spiritualem uitam. Abacher. 2. Fictus ex fide uiuit
 Act. 15. fide purificans corda

IN DEVM.

Tribus modis sumitur DEVS. Primo secundum opim.
 onem vulgi. psal. 95. Omnes dij gentium daemonia. 2do
 per participacionem psal. 95. Ego dixi dij chis. & 3. scilicet

3. in uis 2. in
 2. 2. in vulgi
 2. per participacionem

diuinam essentiam Gen. 1. In principio DEVS creauit. ^{3. v. scilicet diu-}
 sumitur nomen Dei pro tota Trinitate ut dicto loco. Deum sumo ^{nam Trinitate.}
 tur, pro qualibet persona. pro patre ad Galat. 4. Misit Deus ^{scilicet & qualis persona.}
 filium suum. pro filio Ioan. 1. Deus erat uerbum, pro spu.
 S. psal. 44. Misit te Deus. Deus tuus oleo lachrima. credimus
 igitur in unum Deum eumque hunc in personis, de quo D.
 Aug tractat. 23 in Ioan. impossibile cognoscere quid sit, sed
 quod non sit possibile est. Cic. lib. 1. de natura Deorum. rex
 Hiero Syracusanorum, a Simone de quibus quidnam esset
 Deus, quosdam rōdere iussus. Iohes paucos dies pergit, non hū.
 dum erat quid rōderet. Nec mirum Isara. 7. cum in iussus
 aspectu Seraphim uelent faciem suam s. non perfecte cog
 noscant. Job 11. Sophar Naamathites inquit quis cognosceret
 Deum celsior caelo est. profundior inferno. Hieremite. 23.
 caelum & terram ego impleo. August. tract. 26 in Ioan. Ois
 cognitio Dei fit per similitudinem, q̄ similitudo in similitudine
 distat a Deo, sicut res creata a creatore. Proverb. 23, be
 ne dicitur qui sonitator est maiestatis. ḡp̄imeh, a gloria

PATREM OMNIPOTENTEM.

De nomine Patris, in praefatione Dm̄icae orationis
 dicitur. **OMNIPOTENTEM** Calvin. in catechedi & logos
 de coena domini. Omnipotentiam Dei dicunt nō separan
 dam a uoluntate & operatione, illud solum Deum posse
 facere quod uult facere, nullam esse potentiam in Deo
Error Caluini de
omni pot̄a dei.

Deus potest facere quod
nunc facit.

Cur Deus non potest id fa-
cere quod implicat.

qua possit facere quod non est facturus. Falsum est multa
Deus potest facere quod nunquam faciet. Matth. 3. & Luca 3.
potens est Deus facere de lapidibus illis filios Abrahæ. Chry.
Iost. ibidem ex ueris lapidibus potest ueros facere hoies. Matth.
26. possum rogare patrem & mittet mihi plus quam duodecim
legiones angelorum. Mariamena est ad Gelidonium. Leg
est facere ut camelus transeat foramen acus. August. 21. de
Ciuit. Dei. cap. 5. 6. 7. probat multis rationibus & exemplis lon-
ge plura posse Deum facere, quam nos intelligere. Dionys.
non posse facere omne quod implicat contradictionem, quo-
modo esset magis defectus quam perfectio, si nec mori
potest. Heb. 6. impossibile est Deum mentiri, si non potest
facere quod contradicunt diuina potentia & consistere sibi su-
periore; nec quod contradicunt illi bonitati, ut damnare
D. Petrum & saluare Iudam. Non talis est Deus ^{sicut} rex
perseus rex Syrames, qui plurima mandabat quod fieri non po-
terant, rogatus uero id ageret. Idem. Sum dominus uerborum,
non autem factorum. Velle n. Dei, seu uoluntatem statim
sequitur executio. Matth. 8. si uis potes ne mundare, uo-
luntate qua fecisti potes etiam restaurare naturam. Hæc
13. n. ditione tua curata sunt posita. Sapientia 12. Subest
tibi quod uolueris posse

CREATOREM COELI ET TERRÆ.

Cernitur maxime potentia, quia nulla re subiecta dicitur
Deus omnia. Addunt Hæceni patres Iudam uerba

VISIBILIUM OMNIUM & INVISIBILIUM, contra Menandrum ^{Cur visibilia et In-}
 teste Frenaco lib. 1. cap. 21. se missum in salutem hominum ^{visibilia.}
 per angelos creasse visibilia ~~mentebatur.~~ Vel contra Bar.
 corinthas qui teste Epiphonio Haregi 27. duos Deos posuerunt
 sicut & Manichaei, unum visibilia, scilicet Deum
 visibilia auctorem; quibus adde novam seu renovatam
 Flacci. Ebrici. & Herkasy blasphemiam. Exta ad Elin. ^{Illuxit et Hesu-}
 cum. non Deum sed diabolum creasse animas. ^{sus hinc po Deu}
 rum. gen. 1. In principio creavit Deus de. & paulo post facta ^{is anima creasse}
 lux & facta est, post medium capitulum. Creavit Deus hominem
 ad imaginem & similitudinem suam. Joan. 1. omnia per ipsum
 facta sunt, sine ipso factum est nihil quod factum est.

Quare Fecit OMNIA.

Teste Dionysio Areopagita propter suam bonitatem, ut ^{1. Propter bonitatem.}
 essent res in quas illam diffunderet, hominem & intelligenti- ^{Ho et Angli etc. se.}
 as puras propter se, coetera propter hominem fecit, sicut
 in humano corpore videmus, ignobilior pars pro nobilior
 facta est, ut pulmo propter cor refrigerandum, sensus pro-
 ter intellectum, sic reliqua creatura propter hominem
 homo vero & spiritus quos sui cognitione pervenit propter
 seipsum. Edo propter potentiam indicandam, qui teno ^{2. ad potentiam indi-}
 verbo conceptus fecit omnia. Rom. 1. Invisibilia Dei ^{cantem.}
 & creatura mundi per ea quae facta sunt intellecta conspi- ^{3. Et sic invenit eterna}
 ciuntur. sempiterna quoque virtus & divinitas. Hierem. 5. ^{illius virtutes divini}

qui posuit arenam terminum mari, praeceptum sempiternum
quod non praeteribit, in fumigant fluctus & non transibunt
illud. quis non admiretur Dei potentiam dum respicit
formidam, quae astate aduigilat dum maturescit frumentum
ad solem sicut, mira prudentia & firmum radicem emit
dein sub terram eam in humidum deducit. tantam prudentiam
in tam paruo quis requireret cerebro. Cyrillus catechess. s.
diuinam potentiam ostendit per pluuiam. 3° Sapientia
Dei notatur ut hinc Nazianzenus orat. 2. de sacra theo-
logia. sicut & admirabili & nouo quodam instrumento pra-
edoni artificis notatur sapientia, sic ex superioribus quod conspi-
cimus caelo tam pulchre disposito, ordinemq; conseruante
Dei conitur Sapientia. Dein ex ipso ordine. 3. regum 10.
cum Regina Saba uidisset ordinem ministrorum Salomo-
nis non amplius erat spiritus in illa, quis non magis admire-
tur infinitam prope rerum seriem? ad unum ex quatuor
centum referri. 1° solum vegetantur ut lapides, plantae &c.
2do vegetantur & sentiunt animalia, bruta boues asini.
&c. 3° sentiunt vegetantur & intelligunt ut homines. 4°
solum intelligunt ut spiritus. si Deus fecit omnia in
ponderis & mensura. 4° Propter ostendendam diuini-
tatem, omnes n. creaturae clamant Deum, nullus peior
minimum facit florem qui fit tam perfectus, quam a Deo
factus, licet quidam dicatur uas frangisse, ut aues infide:

Stultitia formosa
admirabile.

3.
Hinc ostendit
eius Sapientia.

4.
Ad monstrandam di-
uinitatem.

vint, clamat Mari statem pntem pluvia. Aug. lib. 5. de Trin.
tate cap. 5. quis attrahit aquam q radice, quis applicat pthi
onem, quis efficit vinum mihi DEUS? homo plantat, homo rigat
Deus dat incrementum. Joan. 6. Pater operatur usquam
modo & ego operor. Irenaeus lib. 2. cap. 2. Deus non eget in
strumentis, sicut & facta sunt. quod etiam Cuiusd' in fellegit

Iussi & extendi campos, subsidere valles,
Fronte tegi sylvas, lapidosos surgere montes

An DEUS creet etiam peccatum?

Impietas Blohim haereticis tempore Astorum illud docuit *Haereticus Blohim.*
q teste Irenaeo & Eusebio lib. 5. histor. cap. 19. horrendam
impietatem effudit. DEUM authorem esse pthi. Sed noster
Polycarpus ad quem in aula Imperatoris veniebat. gela.
mauit. Deus bone mi q tempora me reseruesti, *S. Polycarpi zelus*
mi quo sederat, surrexit, & abiit. & noluit unquam in eo
loco residere mi quo impietatem audierat. quam blasphe.
miam Calvin. lib. 1. mstr. cap. 8. his verbis renouat. *Haereticus impiet. im.*
non solum impias ad impietatem mouet sed em mi illis
malitiam operatur. Philippus tam dicit esse opus Dei *Dei Philippi.*
readditionem Iudae qua uerdidit Christum, quam conuor.
sionem Pauli. **NOTA** Deum ad omnem actionem *qui ad om. actione*
physicam concurrere, tanquam causa uitis; tamen omnis
actio absolute mala mi Deum referri non potest; qd actus

Actus malitia accedit q. i. i. i.

ut actus nunquam malus, actus malitia accedit à voluntate sui tribuitur Judais, prodit oribus. homicidis, actio ut est peccatum: Habet vero se actio ex parte Dei tanquam non impedientis, ex parte peccatoris volentis. Sui est causa moralis peccati voluntas, ex parte vero demonis tanquam impellentis.

Pro quod Deus non sit auctor peccati.

Ag. Igitur quod Deus non sit auctor peccati. Gen. 1. Vidit omnia q. fecit & erant bona valde. peccatum non est bonum. quoniam Lucifer fuit optimus ut hit Ezechiel 28. Tu signaculum similitudinis plenus sapia & splendor decore. 2. In delicijs paradisi fusti Dei. 3. Tu Cherdus & prodigens, & posuit te in monte sancto Dei. 4. perfectus in vijs tuis, à conditione tua.

Cur Lucifer malus sit factus.

Obcho. Cur ergo malus factus. Ag. August. 11. de civit. Dei. cap. 5. Non est malitia in conditione nature eius sed malitia in voluntate. 12. de civit. Dei cap. 9. Deus dedit gratiam sufficientem angelis ad persistendum quam neglexit Lucifer auertens à voluntate. Est igitur peccatum in

Actus in malitia

malitia voluntatis, non in rei natura, cum sit privationem gratia. D. Petrus. 2. cap. 2. Angelis peccantibus non peperit. Si igitur auctor esset peccati, non Deus sed tyrannus esset, suum malum in alio in aeternum puniens

ET IN IESVM &c.

Secunda in Trinitate persona denotatur. Cuius primum
 nomen explicabimus, inde duas haereses refutabimus. JE.
 SVM. puris illis caelestibus spiritibus si quod nomen datur <sup>Cur Angelis datur
 nomen dicitur.</sup> illud ab effectu quem deus per illos efficit, sumitur. Nos
 etenim eorum notionem ingenio non comprehendimus, quia non
 penetramus naturam; multo igitur minus divinam ma-
 iestatem nomine certo possumus denotare. Omnia igitur ^{Cur deo?}
 nomina sunt ab effectu qui nobis cognitus est non a na-
 tura, quam nec Cherubini permittunt inspicere possunt.
 sic Exod. 3. Ego sum deus Abraham. Isaac & Iacob. ab effec-
 tu quod hoc sibi elegerat servus. Isaia 7. Emanuel. quia
 nobiscum deus. Item Act. 16. Ego ero tecum Jesus. Math.
 1. quia salvum faciet populum suum. Act. 4. non est datus
 aliud nomen in quo oporteat nos salvos fieri. August. lib. 1.
 meditat. Esto mihi Jesus non propter meam malitiam, ne tua
 oblivis caris bonitatis. Dulcis Jesu. Hoc nomen efficacissimum <sup>efficacia nris
 Jesu.</sup>
 Joann. 14. Si quis petierit in nomine meo, dabitur vobis. 2
 Hoc nomine claudimus omnes preces. Hilarius depulit 3
 demonis spectra hoc nomine. teste. D. Hieronymo. 17
 proverb. Ego venio ad te in nomine Domini, 1. regum 13.
 teste D. Hieronymo Terris forsissima nomen domini 4
 Act. 4 Petrus claudum hoc nomine sanavit. Fregit 5
 S. Petrus & Petrus hoc solo nomine eiecerunt daemones.

CHRISTVM DOMINVM
NOSTRVM.

Christus idem quod unctus psal. 44. Unxit te Deus. Deus heg.
Isaie. 61. Spiritus domini super me, eo quod unxit me oibz
domi gratia. I quia propheta. Illi n. ungebantur. 7. regu
19. Elias unxit pro se ffebraum prophetam. 2. quia sacer.
dos Leuit. 8. Fundens oleum super caput Aazaronis, psal. 109.
Tu es sacerdos in aeternum. Ad ffebraos. 5. quem Deus sancti-
ficavit &c. I ga rex. reges unguuntur. 1. regem 10. Saul
unctus est. 16. Dauid unctus est, psal. 29. dicent angeli
ad Christum, qd est iste rex gloria? Luca. 1. dicit angelus
Regnabit in domo Iacob in aeternum. A Christo dicitur
unxi dicimur & nos Christiani, unxi propheta praesien-
tis aeternam damnationem & salutem, in reges quia per
baptismum in regnum tanquam filij adoptivi unxi sumus
2. in eodem baptismo unxi in sacerdotes spuales, ut pias
Deo offeramus preces. Item D. Petrus nos regale vocat
sacerdotium. quidam non male nomen Iesu diuinitatis
Christi humanitatis tribuerunt, quamuis Augustino teste
hb. 1. de Trinitate cap. 11. pleriqz indifferenter hoc nomen
male utantur. Iudicij martyr humanitas a diuinitate
nunquam diuellitur, licet qdam opa denh humani q non

Cur dicat Christus
1. quia Propheeta

2. quia Sacerdos

3. quia Rex

Hisce sty nobis et
nos insignimur & unxi

divinitati. sic Jesum dicimus mortuum, sic passum, sic &
 Deum pro nobis passum, quod eodem is in quo divinitas cor-
 poraliter habitavit, passus est. nec illum hominem quem
 semel assumpsit Deus, unquam reliquit. nec relinquet. Errores
 duo pessimum hoc nostro seculo rursus ab infidelibus contra
 hunc articulum revocari sunt. Cerinthi & Ebionis gra- ^{de heresi gra huc}
 quos D. Johannes scripsit Evangelium. Irenaeus lib. 1. cap. ^{articulu Ios. Chm. &}
 24. Christum Jesum non ante matrem Mariam fuisse. Micha- ^{fuisse ante Mariam}
 el Seruetus. anno 1555, a discipulo suo Caluino Geneve
 combustus hunc errorem sicut & gentilis Bernae exustus
 revocavit ex infidelibus. Arthenonis & Deothri sutorum ^{ita non fuisse}
 em fuit qui negarunt Christo divinitatem, damnati a S. ^{Deum}
 Victore 13. pontifice post D. Petrum, ut fit Kicphog. lib. ^{Hanc suam animi}
 4. cap. 21. quem errorem adhuc per ungariam spargit. Geor- ^{Hungaria}
 gius Labiada, & Franciscus Dard, qua impiam sententiam
 in concilio suo ministeri ungarici anno 1580 sparsis the-
 sis defendebant. Eandem haeresim in Helvetijs apud ^{Hanc Caluini}
 Germanos & Solonos Caluini tam clam suis scriptis inspergit
 Eandem haeresim multi ministri Lutherani per Hassiam ^{Hanc grae Luthe-}
 & Saxoniam tenuerunt, quam manifeste Cassander de ^{riam}
 duabus Christi naturis ausus fuit propugnare. Refutan- ^{Hanc refutatio}
 ter omnes copiose per D. Joan. Joan. 1. In principio erat ^{te}
 Verbum. & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum

zda

et paulo post. Verbum caro factum est. Joan. 8. Antequam
Abraham fieret ego sum, ad collocens. 2. in eo habitat pleni-
tudo divinitatis Corporaliter. Ad philip. 2. omne genua flectat
Matth. 13. & 17. Hic est filius meus dilectus quem audite. 1.
hinc naturalis meus filius, ab aeterno uos adoptati & hunc in
filios. Joan. 10 Ego & pater unum sumus.

DESCENDIT DE COELO.

Error Marcionis.
Apollinaris.
Calaphry.
quod dicitur in iudicij
veritate, no filij.
Hunc tunc memora
Arabapista.

Oppositum geritur Marcionis errorem, spiritalem
Christi carnem fuisse, & Apollinaris consubstantialem di-
vinitatem, sicut & Codaphrium, patrem in puerum vena-
tum. non filium. quam Patrem Memnon arabapista
in colloquio Wismanensi defendit. dicitq. Christum corpus
coelo detulisse ex ipso patris Jba. Apollinaris deliramentu
secutus Casparus Susenchfeldig de divina maiestate
dicit Deum non hominem fuisse. Toletus de erroribus
monasteriensium. Bera in cap. 1. ad Rom. Saviourus in
poetilla de Kabit. B. Virg. Maria dicit Christum tran-
sisse per B. Virginem, tanquam per canalem, spuatem
carnem ab ethis sumpsisse. Lutherani & si concedant vere
Incarnatum Verbum, uoce non re nobiscum sentiunt
quia dicunt eum Nestoreo. Christo ipso momento concep-
tionis, omnia idiomata esse coicata, quod o si hoc nati-
non

Ihu Caspar Susenchfeldig
Heldig. Deu n homi-
ne fuisse.

Savirij.

Lutheranor.
Isti se nobiscum in ser-
tiant, licet nois.

non potuit gestari utero uirginis. pati nec aliquid quidpiam cogere. in particulari de quo uide Joannem Busacum gra Schoni delinunt.

CONCLVSIO. Vere descendit de

caelo Joan. 3. Nullus ascendit in caelum nisi qui descendit de caelo. nos autem in ipso ascendimus; non humanam hinc se assumens naturam, nec sic descendit ut diuinitate cum

patre esse desineret. uide Lohus D. Aug. 16. de Trinit. Dei. 5. Nihil mutatus diuinitate uere sumpsit humanitatem seu hominem. Descendere dicitur cum aliquid mirabile in creatura operatur. non quod diuinitas loco mutetur. recte igitur ibidem.

Aug. non amittit quod erat. Id assumpsit quod non erat. Nec hoc mirum est mansisse diuinitate apud patrem, cum Math. 18 & Thibria 12. Ieramus angelos nobis adesse & simul conspiciere faciem patris qui in caelis est. quam rem D. Cyrillus sic delectat. Si licet magna paruis componere, in lucerna ignis splen-

A similitudine lucernae.

dorem in tota domo diffundit, tantum ignis in candela est sic Christus per corpus suum totum illustrauit mundum. In particulari modo diuinitatem habente in corpore. habuisse uero

Quod Christus uerum corpus habuisti.

corpus uerum D. Joan. prope in toto suo docet Euangelio. 4. Joan. Sitiebat & petebat aquam. Joan. 11. fatigatus sedebat. Math. 3. Esuriebat. demum in horto cepit parere de. plurimus

quia sitiebat quia fatigatus sedebat.

quia esuriebat.

arguitur tum in sacris Euangelij, tum epistolis Pauli docet uerum habuisse corpus

ET INCARNATUS EST.

Quia Chrs ueni accipere
animam
Anolinarij Laodicey necesse
fuisse animam ratiomale.
Trib. l. 1. c. 44. et 45.

Christi conceptio facta
est per aurem.

In hac opina e tota Trinitas

Non fuit uerbum loco anime. sed ueram accepit animam
non communi modo post quadragesimum. Nam de uoluntate
statim cum opera Spiritus S. ex purissimis sanguinibus esset
corpus collectum et infusa. quamobrem optime Damascenus
lib. 4. cap. 15. dicit conceptionem factam per aurem. Nec
dubitandum momento ipso parata uoluntatis eam B. uirgo
diceret, Ecce ancilla domini fiat &c. at um conceptionis conser-
uentum esse. Operata tamen est tota distinctis personis
Trinitas. Pater mittens. Filius autem est missus. Spiritus
S. superuenit, qui uirginem mirabiliter modo fecundauit.
Num conueniens fuerit Filium DEI.

INCARNAE?

Fuit, quia per hoc efficit
sapiam, potiam et bonitatem.

Maxime fuit conueniens, quoniam per illud opus ordit
sapiam potentiam & bonitatem. Summa potentia &
sapientia est coniungere in se extreme distantia. si
DEUS erat & homo erat peccator damnatus. August. de
predestinatio sanctorum. cap. 25. Si subleuata natura ho-
minis est, ut quo altius tollatur non habeat, licet sit illig
indiuina natura hoc donum. En in totam speciem per
omnes homines refundat. Ibidem cap. 26, ut famuliam
diligere ab homine, Deus in similitudinem hominum
DEUS apparuit. Udo ostendit diuinam amorem effraciam
Luc. 12. ueni ignem mittere in terras. quid udo nisi
ardeat. J. D. Aug. tract. 80 in Joan. ut esset in illo.

diuini amoris officium.

ueris nostrae naturae, si in nos gratia diffunderetur, quo nos aptior
 faceret ad gloriam. 4. D. Aug. in manuali cap. 26. Deus propter
 hominem factus homo. ut uterq[ue] sensus hominis in ipso deat.
 iudine fruatur. i. oculus cordis in diuinitate, oculus corporis
 in humanitate. qd maxime conueniens erat illum in carnis
 Ad hoc quia homo lapsus est in peccatum. dum appetit dei simi.
 uitudinem q[ui] illu[m] q[ui] est imago s[an]c[t]ae dei factum hominem
 optime rediit cum nulla possit creatura iniuria deo facta
 satisfacere Deus factus homo, ut pro homine satisfacere, nec
 deuit patrem filio iustitiam fieri s[ed] filium patri. Ad hoc filii
 media est persona in Trinitate. optime igitur q[ui] est mediator.

ut s[ed] in illis ueris
 uerit[ate] in ip[s]o
 aut filii, et no[n] later
 luty homo.

Cui non assumpserit Angelum?

Angelus homine dignior aequo per superbiam. ac homo a deo
 recessit q[ui] igitur est causa cui potius homo remedium
 quam angelus apud Deum inueniret. R[ati]o. 1. quia minor
 pars angelorum cecidit, tota autem hominis natura fuit
 corrupta. 2. quia deus uoluit illam speciem totam a fine
 creationis desistere. & d. Tho. in 2. Mag. dist. 7. q. 1.
 art. 2. tot putet esse species quot angeli, tamen minus hac
 sententia probabili. Intra uerum plurimos angelos sub eadem
 specie contineri, quorum aliqui ceciderunt. & itaq[ue] in inferno
 alij in coelo resideant. 3. Angelus sua sponte, homo q[ui] sua
 peccauit, ideo magis meruit auxilium. De quo. Aug. lib. 6.
 de mirabilib[us] in g[e]n[er]e. cap. 2. plurib[us] & D. Gregor. 4. moralib[us] cap. 9.

quia minor pars
 angelorum cecidit tota
 h[uius] natura fuit corrupta.
 q[ui]a deus uoluit illam
 speciem totam a fine creatio[n]is
 desistere.
 Vnde in libro
 in 2. Mag. dist. 7. q. 1.
 art. 2.
 De mag. dist. 7. q. 1.
 art. 2.

Necessumne fuit ad Salutem nostram

VERBYM INCARNARI?

*Singl' si fuit necessa-
ria, qd potuisset alio mo-
do.*

Sic D. Leo sententia

Absolute non fuit necessum, potuit solo uoluntatis motu nos
restaurare. Sd D. Leo serm. 2do. de Natiuitate, uiam elegi
destruendo opus Diaboli qua non uirtute uteretur potentia
et ratione trahita, quam homo lapsus per superbiam diom pe-
tyt Dei similitudinem, per illum qui imago Sbae Dei est
factum hominem per humilitatem rediuitur. Aug. de apo-
ne christiano cap. 11. Stulti sunt qui dicunt non poterat abter
Sapia Dei liberare hominem nisi assumeret hominem.

Sic S. Augusti:

*Qui int' ill' 35. PP.
dicitur. N. suam fuisse
Incarnatione.*

Quando ior S. patres dicunt ueriam fuisse in carnem in-
tellegunt supposita uoluntate Dei, qua per hanc uoluit
hominem liberare, alias non simpliciter fuit necessaria.

PASSVS SVS PONTIS PPLATO.

Ne quis erret in tempore passionis, praesidiis expressum e
nomen. CVIS PASSVS SIT. Duae haereses nostri temporis

*Jm. Hieron. Calui.
ni # dicit Chri
passione fuisse phantasma.*

annodanda sunt. Prior Caluimistarum, nam Caluinus
contra libertinos sua sectae homines docet eos credere
passionem Christi fuisse phantasma: quod teste D. Aug.
de haeresibus Gerdo nis inuentum est. Breneij in Lucam
hom. 65. Inha est Christum non aliud scruisse quem
omnino a patre se desertum, nec infringere uerbum. Cal-
uini in Armonia Euangelica cap. 27 impudenter loquitur
Christum omnino desperasse. Has impias blasphemias

Breueij error.

*Caluini dicit Chri
no fuisse.*

esse, simulq; ledere Christianae religionis fundamentum ex
 prius dictis patet. Adde Verbum seu Deum nunquam de-
 servisse Christum hominem miraculo tantum ^{verba miraculo pui:} passisse ^{sic enim Calvinus: alio ab}
 a verbo assumptum hominem esse passibilem, ut ^{ut a caro factus e, passus e} nobis ^{et sic nō p nobis factus satis} satisfaceret. ^{ut p nobis factus satis} Vbi Deus ibi nulla ignoratio, nulla malitia
 nulla desperatio. Secundum Calvinum oportet ^{sic enim Calvinus: alio ab} ignorare ^{ut a caro factus e, passus e}
 ab illo de quo Ioan. 1. Verbum caro factum est ^{et sic nō p nobis factus satis} asserere
 passum esse, sic pro nobis non satis factum esset ^{ut p nobis factus satis} ut paulo
 post docetur. Vbi quomodo suam animam in manus Dei ^{qui etiam latro inven-}
 commendasset si desperasset; quod Calvinistae volent illum ^{tuus, h. et perierit.}
 doloribus turbatum fuisse longissime a vero abest. docet ^{sic doloribus turbatus fuit, ut}
 Ioan. Damascen. lib. 3. de orthodoxa fide cap. 15. quod nullus ^{Calvinistae volent;}
 in ipso stupor, nulla superioris partis seu rationis perturbatio
 fuerit, quin etiam singularum ^{partium} corporis, perfectus sine
 dolore sensus permansit, non sicut in nobis maior dolore se-
 dit minorem, ne sentiamur, ^{et simul omnes & quemq; sensu}
 novisse quasi solus esset certum est. Quapropter nullus ^{cur nullus Martyris} mar-
 tyris dolor Christi dolori comparandus. Non minus impia ^{dolor sit cu Christi ipse}
 blasphemia. Duae Lutherianorum videntur haeres iam olim ^{Posterior Lutheranae}
 ante 1000 annos damnatae. Prior quidem tam in Apollonia ^{Altera dicit Deum}
 ni, quam Nestoreo. Ephesina synodus conscripsit. Deum & ^{et hominem passu.}
 hominem passum. can. 12. si quis dicit Deum gultasse
 mortem, sit anathema, quod non tantum Brenz & Faber.

docent id multis numeris hanc impietatem auxerunt. Dixerunt propter suum ubiq[ue] factis fragmentum carnem ab anima non detulam fuisse, carnem simul & animam in inferno fuisse.

*si hoc sequitur, quod esse. Non uident impij si hoc uerum esset Christum non
Christi non fuisse mortuum et
anima uig[il]ans separata a corpore mortuum fuisse.*

Dem[um] dicere ubiq[ue] & descendere, includere contradictionem, quare uel fateantur se mentiri, uel h[er]etico ten[er]e talia facta esse, re nunquam, quod est iugulum fidei Christianae petere.

*Altera est Pauli Augustini
sententia diuina naturam
de humana fuisse mor-
tuae.*

Ponitur est Andrea Musculi, quem mult[um] his & docte Sanderus refutat, diuinam naturam cum humana fuisse mortuam, quam haec olim doct[us] & faciebat.

*haec pulchre eligit
Hilanderus Saraceni
dux.*

Uisit Alamanderg Saracena gentis dux, cum Neurg Deo: p[er]sita duos episcopos ad illum reuenter baptizatum misisset, summo animi dolore dux indicat se h[er]eticas accepisse Michaelem Archangelum mortuum esse, quod tunc ille impossibile affirmaret, quia sp[iritus] esset, mitulii dux quomodo igit[ur] deus potuit mori, si bene confusus abijt. Vide Nicephor. in Anastasio. Theodoret[us] .3. dialogorum optime dicit diuinitas unita humani non fuit ab, no fatigabatur, non dormiebat nec parebatur, sed assumpt[us] hono.

Quomodo dicitur DEVS crucifixus?

Epiphani[us] haeresi .77. sicut dum sanguine carnis uelut h[um]i-
lignatur, nihil pati. Udo corpus uig[il]ans est uelut, tamen no

ad uestem hinc ita ad gestantem uestem refertur. ^{Et in tali gestante} ^{ve. de gra. to sanguine} ^{at post, licet tunc dicitur} ^{sic dicitur passus, licet tunc} ^{to uestis dicitur}
 dicitur sanguine conspersus, si passus refertur ad Deitatem
 licet tantum attingat humanitatem qua in Deum assumpta
 fuit. Eusebii lib. 7. dno. nom. Evangelicarum cap. 17. si sa-
 piens patitur, non patitur sapia, si dicitur patitur humani-
 tas Christi nil patitur deitas. haec figura pulchre expli-
 cant. Levitic. 17. alter passer liber dimittitur alter super
 fluentem aquam immolatur. si. 16. de utroq. herico. ^{Et dicitur hic cor}
 patres Gen. 22. abiit ille gregis Isaac occiditur aries & c. ^{Idem et aries.}
 Dicimus itaque Deum passum, quia Verbum patenti hori-
 permansit unitum, & a patenti parte suae fieri denominationis
 ut sic dicitur Deus passus. non quod quippiam passus, ^{Idem Deus passus, quia} ^{patenti sui mansit} ^{unitus.}
 Id quia patenti mansit unitus

Cur unitus DEO homo debuit pati & non
 simplex homo.

Damasceus lib. 3. de orthodoxa fide cap. 15. & 15. multis ^{Damasceus.}
 rationibus demonstrat, actionem Christi & passionem ideo
 salutiferam esse quia divina erat, neq. convenire poterat ^{Actio Christi et passio} ^{ideo salutiferam, quia} ^{divina.}
 actioni, humani sibi hominis, ut ferret salutem. Denique
 offensionem dissolveret Basilii in psal. 48. non redimet s. ^{Basiliius.}
 homo sibi nudus homo, sed Deus & homo sibi Jesus ^{Et cum nullus alius, indignus se} ^{erat offerre meritum}
 Christus, quia nullus alius condignum offerre poterat proci-
 um, cum duplex sit satisfactio iniuriae & damni. ^{In: In iusticia et damni}

In iuriā nullū potuit iuriā Deo factam nullus potuit nisi Deus dissolvere. Aug.
S. Augustinus. in Enchiridio cap. 108. neq; per ipsum liberaremur media-
S. Ambrosius. torem nisi homo & Deus esset. Ambros de incarnatione. 6.
 Ex nobis accepit pro nobis quod offerret, ut nos redimeret
 ex nostro & quod nostrum non erat. E. suo. ~~divinitate~~ lar-
 gitate nobis conferret, ~~q̄m~~ ^{q̄m} dñi naturam nostram oblit-
 se, ut ultra nostram naturam operaretur. Leo. serm. 5.
 Ecclesiastici. 29. ^{Gratiam} non oblitiscaris fidei iussoris ^{id est} pro te
 animam suam, Christus fidei iussor per misericordiam
S. Anselmus factus, per iustitiam satis fecit. Ansel. lib. 1. cap. 7. Cur
 Deus homo; quoniam alia persona hominem à morte libe-
 rasset, eiq; servus idem homo recte iudicaretur, quod
 si esset. nullatenus esset restauratus in illam dignitatem
 quam habiturus erat, si non peccasset, cum non in dñi
 servus esset, postmodum dicitur factus servus. Nota
 triidui mortis tempore animam Christi deseruisse verip-
 & ueve carnem. Verbum caro factum est. seu Deum dei
 filium, nec carnem, nec animam puncto temporis deseruisse
 nec deseret unquam, quoniam illa partes Verbi subsist-
 entia persistenter, unde caro etiam sine unguento nullam
 unquam corruptionem sensit.

Caro Christi sine un-
 guento unquam nullam
 corruptionem sensit.

CVR CARCITJXVS?

Gen. 3. In ligno uicinat daemon, ut etiam in ligno uinceretur. ^{at dicitur Victor per}
 Aug. 13. de Trinit. cap. 10. ut cognoscatur quantum hominem ^{lignis per Victor 4 li-}
 diligat & ignominiosam crucem subis. Ad Rom. 8. cum essemus ^{in lignis per Victor}
 inimici pro nobis mortuus est. quapropter cum D. Paulo mi- ^{in lignis per Victor}
 suamq. mihi Jesum & hunc crucifixum. ut possim dicere, iam ^{in lignis per Victor}
 mihi nemo molestus sit, stigmata dñi nostri Jesu Christi in ^{in lignis per Victor}
 corpore meo porto. sic S. Franciscus. sic S. Iacoby Michidomae ^{in lignis per Victor}
 Alexandriæ episcopus stigmata in carne ferebat, q. post mortem ^{in lignis per Victor}
 multos mortuos excitauit. ut sit Theodoretz lib. 2. cap. 7. Aug. ^{in lignis per Victor}
 de Virginitate. Respice uulnera pendens, sanguinem me. ^{in lignis per Victor}
 menti, premium redimens, uicatricem resurgens, caput hi ^{in lignis per Victor}
 nichinatum ad osculandum, cor apertum ad diligendum ^{in lignis per Victor}
 brachia exarsa ad amplexandum, totum corpus expositum ad ^{in lignis per Victor}
 redimendum, totus sit fixus in corde tuo, qui pro te fuit ^{in lignis per Victor}
 fixus in cruce. Vide quam efficax sit in tentatione, & uul- ^{in lignis per Victor}
 neribus animi medicina crucifixi. de hac re lege sermo ^{in lignis per Victor}
 ueni. 62. in cantica D. Bernardi ^{in lignis per Victor}

Cui Maiores nostri uenerati sunt

CRUCEM.

Et si plurima de Christi cruce per quam salus data
 mundo, uictus cecit daemon, dici possint, satis tamen
 mihi fuerit, quatuor causas breuiter assignasse, propter
 quas cum maiores nostri frontem cruce signauerunt, tum in

summo honore habuerunt. Cyprian lib. 4. epta epta 6. Vocet
 Diligenter cruce frontem muniendam. Tertullianus de coro.
 na militis vocat armaturam nostram. cruce quam ad omne
 actum fingi uult. de qua sic S. Ephrem. Vide Lipomanum 8.
 Thomo fol. 15. cruce domini fringamus, in ra uis. in frontibus
 in ore, pectore membris omnibus. ubi hoc signo armemur.
 Insuperabilis haec est Christianorum armatura. ea n. uictrix
 est moris fidelium spes, paradisi reueratrix, formamentum
 ceteri salutaris custodia. Stant o Christiane armaturam
 diebus singulis, noctibus horis & momentis, in omni loco cir.
 cumferre non desinas. nil sine illa perficias, siue dormias
 siue uigiles, siue iter facias, hoc signo inspecto aduersaria
 pter conterrita tremensq discedant. Mariamem orat.
 1. in Iulianum docet dum Iulianum in aditum admittis
 aspectu demonum perterritus se signasse cruce. omnes
 dissipasse. quatuor causae haec sunt. I. ut excitemus in
 nobis summi beneficii memoriam. Synodus 7. act. 4. refert
 D. Gregorium Nicenum non posse feris oculis cruce
 domini pertransire, rogatus causam ait. NOVI uel lignu
 uel aes esse. sed memor quanta pro me Christus tulerit
 a lacrymis temperare non possum. Va propter summa
 efficaciam, qua aduersas potestates depellit. Hieronymus

Iulianus, Epistola
 signa S. Crucis frigit
 Demonas

4. Cas. an. Maiores nri
 R. signa S. Crucis munitis.
 2. ut summi beneficii
 memoria in nobis excitet.

Notabile exemplum
 de D. Greg. Niceno.

2. Obi uirtutes
 in eo includat.

in sigillatione, demonis crucis signo & obfessis corporibus ^{devenimus. & quilibet.}
 expellebant, & quis spectra abigebant. Eusebius cap. 9. in
 vita Constantini nquit. cum Constantini labrum in cruce <sup>victores in filij
 nos habet.</sup>
 mutasset milites cruce venerati semper ex acie victores redi-
 bant. Apianus in vita S. Philippi, scribit duos dracones tri-
 bunos & sacerdotum filios obfessisse & totum populum affla-
 tu debilitasse. S. vero Philippum signo crucis & mortuos <sup>multos ex parte agros
 restituit Iamini.</sup>
 exortasse, & agros restituisse. Socrates lib. 1. cap. 13. Euse-
 bii Gaza & alij scribunt Constantinum Magnam suam ima-
 gem erectam in panario foro miserisse crucis p̄hendam, ut
 illius p̄sidio v̄bs Constantinopolitana tuta p̄maneret
 Paulinus in natali S. Felicis, dicit se incendium magi ^{Invenit restituit.}
 ostensa p̄henda crucis restituisse. 3. In nobis tam <sup>quia p̄tium & fiduciam
 in adversis in nobis p̄hendam.</sup>
 patientiam, tum fiduciam in adversis excusciat. quoniam
 num. 21. velut Israelita serpentem vitantes veneno-
 si nos timore liberantur, teste quippe Damasceno. lib.
 4. cap. 12. instrumentum est nostre liberationis, signum
 quoque vite in paradiso amara collocatum. Job. 14 lignum <sup>ut h' usi hoc
 Trophæo tenet in
 inter capite sua et
 egrediet nostri quante
 hoc ligno S. Crucis.</sup>
 hinc dulces facit aquas, sicut tribulationis. 4. demum si hoc
 cum agnis trophæo gra mundi, carnis, demonis impetu ul-
 tior. Math. 24. Comparabit nuncum hoc signum filij homi-
 nis, levabimus cum iudis capita nostra & gauderemus. Nam
 Aug. serm. 130. ait. crux extreme die iudicij manibus

angelorum feretur, splendebitq; claris sole. quam obrem cum D. Paulo
 ad Galat. 6. loquamur. absit nobis gloriari, nisi in cruce Domi-
 ni nostri Jesu Christi. quod ait D. Cyrillus catechesi. 13. di-
 cit inuento signo crucis totum mundum implevit partibus. no-
 si fumentum est, quod omnes ille partes de unifica illa
 saluatoris arbore in qua opatq; et nostram salutem sibi
 reflecta, de de miraculis crucis, sicut et sanguis Christi
 qui quibredam locis ostenditur, non est is qui in cruce
 salutis nostra causa fusus est, quem resurgens totum refuso-
 fit, sed magis miraculo vel de cruce figura, vel sancta
 hostia profluxit. Vide S. Athanasij libellum de cruce uindi
 & synodum. 6. actione 7.

Quo plerumq; sit unguentis
 partibus 5. cruce.

Vide sit sanguis ille
 Christi, & quibus in la-
 uis ostenditur?

DESCENDIT AD INFEROS.

Quae quidem pars non nisi implicite fuit in Symbolo ap-
 tice Irenaei. Origene. Augustino & Rufino, in explicat
 symboli, propter haereseos statim post tempora aptorum est
 ducta felle Cyrillo. catechesi. 4. & 14. iam apud omnes
 in symbolum relata est, de qua breuiter qd scripsit haere-
 tici, deinde quid censendum sit dicam. Caluimus
 2. in 1. cap. 16. dicit fulgisse Christum damnatorum
 poenas, quas alias no esse affirmat, quam apprehendere
 Deum sibi offensum, negatq; infernum esse locum aliquem
 Christum uero versatum in inferno, quando in horto suda.

Caluini errores.
 1. dicit Christum fulgisse
 poenas damnatorum.
 2. Deum dicit hunc aliquid
 3. no esse uenas qd dicit
 4. dicit infernum.
 5. dicit nihil, tunc fuisse
 in inferno, ut in horto suda.
 6. dicit infernum.

uit sanguinem. ^{Bucerq} mi cap. 27. ^{Manh.} intelligit inferna ^{Bucerq Inferna}
 sepulchrum. ^{sic Beza} mi caput. 2. Act. Nihil magt aliud est ^{intelligit sepulchrum.} ^{len Beza.}
 inferna, quam sepulchrum. ^{Dicto capite Calwing} erit psalm ^{2lem Calwing.}
 15. non relinquens animam meam in inferno. ^{In inferno} magt
 s. in sepulchro. ^{Ps.} Melius haec de re Platonem sensisse ^{melius Plat.}
 lib. 2. de Rep. dum ait εἰς ἄβυσσόν ὑψίστην ὁδοποιεῖν. ^{quod sit Inferna}
 viuentes operati homo in infernum descendunt. ^{psal. 138.}
 si descendere in infernum ades. ^{Gen 37.} descendam ad filium
 meum in infernum. ^{Manh. 12.} erit sicut hominis sub diebus
 & noctibus in corde terra. ^{Hieronym.} mi cap. 2. ^{Tona, ut cor est simili.}
 medium est hominis, sic inferna medium terra. ^{Sic Latres}
 & conidia sentiunt. ^{Beza} non de civitate tantam ^{Beza}
 descendere ad infernum. ^{August.} ^{haveri. 79.} ipse Christus ^{Christus}
 non magt inferno, quam ^{solus} ^{radig} in loco factus passus
^{Hieronym.} mi cap. 2. ^{Ecclesiastici.} alij descendunt,
 ut poenas ferant, hic ut dissolvat. ^{sic} ^{videt} descendit in
 carcerem. ^{Aug. 17.} de civitate. ^{Des.} cap. 11. ut suum corpus
 vellet subire legem, ut separaretur, ^{sic} ^{secundum} ^{anima}
 descendit ad inferos, non quod ^{divinitas} ^{alterum} ^{horu}
 deseruerit. ^{Horrenda} ^{Brenji} ^{impietas} in catechasi
 anno. 1551. edidit, ^{descendam} ^{ad} ^{inferos.} ^{omnino} ^{quod}
 quod nulla dictum ratione est. ^{neq} ^{et} ^{tanta} ^{blasphemie}
 mia responso. ^{Impossibile} ^{est} ^{n.} ^{Deum} ^{perire,} ^{cum}

Bucerq Inferna intelligit sepulchrum.

Dicto capite Calwing erit psalm 2lem Calwing.

melius Plat.

quod sit Inferna

Tona, ut cor est simili.

Beza

Christus

Horrenda impietas in catechasi

Cur impossibile sit
venire.

Schmelting hunc impij
et alijs adferat.

Facto. 24. 17.
Caro mea respicit in spe

Cur tunc non
sunt.

4 loca Inferij in Hellis
et poenae et tunc hanc
2 loca in qua poena damni
et poena et poena
damni ad hunc

2 loca in qua non poena
et poena ad hunc et in eo
in poena non poena
et poena et poena

Deum esse pati sunt contradictoria. Schmelting hunc impij
praecceptoris discipulus in concordia folio 750, simpliciter
credimus, quod tota persona Deus & homo ad miseros des-
cenderit, q̄ haeresis superius refutata destruit articulos pas-
sionis, resurrectionis, naturalis, ascensionis & proprium
suum ubi gl'is figmentum, nec fidei, nec sui igitur memor
fuit haereticus, si descendit homo unus, non fuit mortuus
ergo non resurrexit. quid recurret in sepulchro. quid unctum
unguento vivum vel mortuum corpus? psal. 15 Caro mea
requiescit in spe. secundum miseros triduo mortis spe resur-
rectionis. Ad Ephes q̄ qui ascendit ipse est, qui descendit ad
miseriores partes terrae. D. Ignatij ad Thralienses, descen-
dit ad miseros solus, ascendit cum magna multitudine SS.
patrum, qui solo originali peccato detinebantur, misit que
lumen gratiae, tantum secundum animam descendit, q̄
solum anima detinebantur in carcere. **NOTA** q̄ miseris
quatuor loca intelligi. 1. quidem in loco cum poena dam-
ni & poena in ⁱⁿ tempore. 2. poena sensus & exteriores versantur
tenebrae, non tamen debet gratia, estq; locus purgationi.
3. in tertio solum anima deputatus, in hoc loco est etiam
poena damni ad tempus. (Primo loco haec adiungas)
cum poena damni poena sensus & exteriores & interiores
habentur tenebrae, estq; locus damnatorum. In

Tertio solum poena damni. tenebrae ubiq sunt. etq hinc
 puerorum in solo originali morientium. In quarto demum lo
 co in quo quaedam tantum species erat damni mixta car
 ceris loco tenebantur SS. Etes ad quem locum descendit
 Christus s. anima Christi. Osea. 3. ero mors tua. o mors, mor
 sus tuus o inferne. Christus non mordit infernum hanc eg
 partem abstulit morsu, effectus tamen cognitus est inferno
 tohi. ad Philip. 2. Ut omnis lingua confiteretur dominum
 Jesum esse in gloria dei patris.

3 Lucij in qui tui
 poena damni per hanc
 in puerum.
 4 Lucij in qui pite
 tui species erat damni
 mixta carceris, in quo
 SS. 22. et ad hunc
 Chri descendit.

TERTIA DIE RESURREXIT

Clauso sepulchro resurrexit. Calvario lapis amovibilis
 est. Beza rarefactus est. Bilingero ab angelo remotus
 est. Cyreni in Jo. Marth. desijt esse homo. Postremo Adet
 Justinus martyr. qst. 17. non mutatione corporis in spiritum
 sed divinitate operante, dominus Jesus super mare ambulavit,
 exijt monumento saxo micumbente. D. Athanasius
 S. Gregorius Theologus &c. Theologi docent dono subli
 litatis omnibus glorificatis corporibus ut applicatione
 dimensionum penetrarent non secus quamvis corpora &
 quantumcumq magnum distabant, ac nostra modo cogita
 tio. Aug. tract. 121. in Joann. cui molis corporis divi
 nitas adiecta non obiterunt otia clara, clavis
 atqz in frange potuit, qui integra virginte nageri voluit

Anilia figurata
 hanc oron de luce
 secundum Chri, in pite
 Dicit Justinus Mart.
 quod opone secundum
 divinitate operante
 sancti Patres et
 Theologi dicunt, quod
 dono sublimitatis.

Qui dicit a Paulo, Primitia dormientium

Aug. epta. iij. Tribus fuit diebus in sepulchro, sic ut sumatur
prima diei pars. 2da integra, tertia pars. quomodo
dicitur a S. Paulo. 1. Corinth. 15. Primitia dormientium.
Nam in antiqua lege ante ipsum quidam resurrexerunt
& ipse Christus tres mortuos excitavit. Rg Joen. 11. La-
zarum & quosdam alios resurrexisse rursum mortuos
Christum resurrexisse perpetuo victurum. Sed Math. 27.
dubium esse posset. Libet cum D. Aug. 33. dicere epta.
illos, qui egressi sepulchris, non die veneris sancto egressos
sed moriente Christo sepulchra ceperunt hinc egredere.
postquam vero Christus sub die sabbatum resurrexit
per Christum ab inferis revocatae animae resurrexerunt
corpore proprio, & venerunt in Sanctam civitatem.
quare Christus Resurrexit.

1. ut commendat divinitus Jesum

Vt commendat divinitus Jesum, qui exaltat illos
qui se propter Deum humiliant. Lucae 14. Deposuit po-
tentes de sede & exaltavit humiles, quia Christus se
propter charitatem & obedientiam Dei humiliavit.
Ido ad fidei nostra instructionem, sic n. divinitatis eius
fides est confirmata. Idem ad Corinth. ultimo. Crucifixus
est ex infirmitate, vivit ex virtute Dei. 1. ad Corinth. 15.
Si Christus non resurrexit inanis est fides nostra. 3.
Idem firmandam spem. Ad philip. 3. saluatorem exspec-

2. ad fidei nostrae instructionem

3. ad firmandam spem

tanus

tamus qui reformavit corpus humilitatis nostrae, configura-
tum corpore claudis sua. Hinc. D. Gregorius quo pegerit
gloria patet capitis, sequentur de membra. ad Ephes. 2. cum
resuscitavit nos, redire nos fecit in coelestibus in Christo Jesu
Narian. orat. 4. heri cum Christo in cruce angebar, hodie
simul glorificor, heri commovebar, hodie vivificor, heri con-
sepeliebar, hodie resurgo. mors opprimitur. vetus Adam de-
ponitur, novus perficitur. 4° propter complementum sa-

4° ob complētū
salutis nostrae.

uhs nostra. Ad Rom. 4. Traditus propter delicta nostra
resurrexit propter iustificationem nostram, qui Christi triumphus
phus fuit omnibus manifestus, illis in inferno psal. 23, attol-
lite portas principes vestras, elevamini portae de: ad colorem
2. expositians principatus, & potestates, traxit confite-
palam triumphans illos in semetipso. q^o Christi triumphus
tam bonis quam malis angelis & animabz cognitus fuit.

Christi triumphus fuit
et bonis & malis angelis
et animabz cognitus.
Etsi quibz malis.
psal. 23.
Luther
Ad col. 2. 15.

ASCENDIT AD COELOS.

quem architectum, tam Calvinista quam Lutherarum ne-
gant impudenter. Miricus dicit ad ostendendam manē sta-
tem paululum in aëria esse levatum. Westphaly contra
Lascum, ascendit. Act. 1. disparuit. Schmedelinius in
thesibus contra Inghelstadienses thes. 288. somniat no-
corporaliter sed spiritaliter ascendisse, vocat spectaculum
dispensatorium, alias nec ad latum unguem esse à terra
elevatum. Redarguunt hos autor. 1. angeli: hic Jesus qui

Miricus quod paul-
ulum fuerit in aëria levatus.
Westphaly, A. 1611. d. 16.
Schmedelinius quod quid-
am in corpore ascendit.
Contra hos fuit An-
t. Act. 2. 1.

Arnobius
D. Ambrosius
D. Paulus
S. Leo

assumptus est in coelum. sic veniet, quem admodum iudicis
erunt euntem ad coelum. Veniet inquit Arnobius corporali
specie iudicaturus, qui verus homo in corpore ascendit
D. Ambros. lib. 2. de fide. cap. 2. divinitas non vadit de
loco ad locum, sed homo. qd homo Christi ascendit. D.
Paulus ad ^{Ephe. 4.} Gal. 2. ascendit ^{in caelum} supra omnia. Ad Heb. 7. Excel-
sus coelis factus, Totam rem controversam pulcherrime
dissolvit. S. Leo serm. 1. de ascensione domini. Magna
& ineffabilis erat causa gaudendi, cum in conspectu tan-
tae multitudinis super omnium creaturarum coelestium dig-
nitatem humani generis natura condescenderet. super-
gressura angelicos ordines, & ultra archangelorum ab-
solutiudines seuenda, nec ullis sublimitatibus, modum suae
perfectionis habitura. nisi aeternae patri recepta consensu
illius glorie sociaretur in throno eius natura copulabatur
in filio.

QUOMODO ASCENDIT.

Triumphus Caesaris
Caesari
Heliogabali
Dauidis

Caesarius ut Hist. Val. Maximo lib. 2. in coena consulibus ro-
gavit, ne altero die in publicum venirent, ne dum ipse tri-
umpharet albertibus equis uestus, alij se maiores adijer-
Caesar ut Alexander. lib. 5. cap. 19. refert. quatuor elephantibus
triumphans, sicut Heliogabali quatuor bigis in triumpho
Dauid. 1. reg. 18. ferens sagittas Goliath praecedit, occurrit chor-
us psal. 6. Servator noster albo instructus equo, purissimam

& sanctissimam hominis naturam habens, de fortissimo hoste mun. *Saluatoris nri.*
 di triumphans, in altissimum locum conscendit, quem plurimi
 reges, duces, propheta persecuti fuerunt: non autem ut Enoch: gen. 5. lxx ut Enoch.
 & sublatu^s a domino. non ut Elias 4. reg. 2. igneo vortu *Non ut Elias.*
 raptus. Non ut Abagur Daniel 14. vel D. Philippus Act. 8. *Non ut Abagur.*
 Sed propria virtute ascendit. Act. 1. iudicibus illis elevatus *sed propria virtute*
 est. Isaria 63. Iste formosus in aula sua gradiens, in nulli *ascendit.*
 tudine fortitudinis suae. Divina itaq; natura iuncta huma.
 nae levavit humanam ultra coelos, iuxta illud Joan. 3. Nullus
 ascendit in coelum nisi qui descendit. quamvis omnis anima
 glorificata corpori coniuncta levet sine impedimento, & in fine
 terra ad summum usq; coeli corpus. eum gloriatae anima
 ad nubem sediat. D. Aug. epta. 56. ex redundantia ani.
 mae gloriatae, fluit in corpus gloriato ex qua consequi
 talis obedientia. idem. 22. de civitate Dei. cap. ultimo,
 ubi prohius erit corpus, ubi volet anima, nec valet aliqui
 quod spum vel corpus dedecet.

Quid colligis ex Ascensione?

I. Michae. cap. 2. Ascendit pandens iter quod clausit Adam *quod referunt*
 Ad Heb. 10. notas fecit vias vitae. D. Aug. serm. 178, quis *iter clausit p. Adam.*
 potisset aereos demones transire qui versantur in caliginoso
 hoc aere nisi is qui non potuit h're peccatum. sic nobis
 pandit iter concurrit caelestis exercitus, vidit vivae carnis

manubias & referri, cognoscent in cicatricibus signa bellorum
 aderant in carne vulnera iam sanata. Cherubim & Sera-
 phim hunc sublimatum hominem in Deo uenerantur. 2. de
 uidentibus illis eleuatus est, ut gratias desiderium nostrum
 eo perhngendi, quo processit caput nostrum. Deuter. 32. Christus
 est agla prouocans ad uolandum, sed desiderio in coelum
 1. quod in effigie huius in Job. 39. in agla in coelo. 3. Nubes clara suscepit eum ab
 oculis eorum quia non possumus in mortali uita uidere corpo-
 ris glorificati splendorem. 4. Eleuatis manibus ascendit
 ut nos Deo patri offerret. Ad Ephes. 2. & gloriare nos face-
 ret in coelestibus, milites uidentes duem consecrarentur
 illum. 5. Benedixit ut contra hostes nos muniret. ad
 Rom 8. ascendit ut interpellat pro nobis. 6. Ascendit
 in iubilatione propter simul ascendentes, qui dicit cum lacry-
 mis petierant ascensum in coelum. 7. Sonitu tubae quia
 sonus praedicationis Euangelicae transit in omnem terram
 uertens ad sequendum ascendentes. 8. captam dixit cap-
 tivitatem, patres ex orco liberatos, rema libertatis de fe-
 licitati donatos. 9. Dedit dona hominibus & dimisit
 S. spum. Nota Non curiose disputandum quomodo sit in
 coelo Christus. D. Aug. de fide & simbolo cap. 6. Credimus
 in coelum ascendisse, quomodo sit in coelo corpus dnicum.
 Curiosissimum est quare, tantummodo in coelo esse

174 VI. Ascendit in coelum

1. quod in effigie huius in Job. 39. in agla in coelo. 3. Nubes clara suscepit eum ab oculis eorum quia non possumus in mortali uita uidere corporis glorificati splendorem.

4. Eleuatis manibus ascendit ut nos Deo patri offerret. Ad Ephes. 2. & gloriare nos faceret in coelestibus, milites uidentes duem consecrarentur illum.

5. Benedixit ut contra hostes nos muniret. ad Rom 8. ascendit ut interpellat pro nobis.

6. Ascendit in iubilatione propter simul ascendentes, qui dicit cum lacrymis petierant ascensum in coelum.

7. Sonitu tubae quia sonus praedicationis Euangelicae transit in omnem terram uertens ad sequendum ascendentes.

8. captam dixit captiuitatem, patres ex orco liberatos, rema libertatis de felicitati donatos.

9. Dedit dona hominibus & dimisit S. spum.

Nota Non curiose disputandum quomodo sit in coelo Christus. D. Aug. de fide & simbolo cap. 6. Credimus in coelum ascendisse, quomodo sit in coelo corpus dnicum. Curiosissimum est quare, tantummodo in coelo esse

credendum est, non est fragilitatis nostrae caelorum secreta disci-
cutere, sed est nostrae fidei sublimia & honesta de Domi-
nio corpore sentire.

SEDET AD DEXTRAM.

QVAE DEXTERA DEI?

Non est fas nos arbitrari Deum hominis forma ^{proe: typhica & similitudo}
ditum, esseq; corporeum. ut rudes olim & simplices Mo-
nachi ad litteram scripturae interpretati. Andronomitar
hæresis dicit Adelphio dantes principium sunt arbitrari
Nos Deum spiritum: nulla corporis mole gravatum, nec
dextram nec sinistram proprie habere, sed hæc de illo ^{qui exy dicitur opson}
similitudine corporis nostri dici fatemur. Manifestius
est tamen diuinis attestantibus angelis, quam negari
possit Christum sedere ad dextram Dei patris. Marci
14 ad heb. 1. sedet ad dexteram manû brachii in excelsis
Ad Heb. 12. sustinuit crucem confusione contempla-
atque in dextra Dei sedens. ^{Sedit ad dextram}
quatuor potissimum modis patres interpretantur. I. D. ^{capit.}
Athanasig. orat. 2. in Arrianos. quid aliud sciat sedere ad
dextram Dei Patris, nisi germanitatem filij & derivatam
patris & filij eandem esse. 2do D. Aug. lib. 1. de sym-
bolo. D. Gregorij hom. 26 in euangelia. Chrysost de
ascensione Domini. Sedere ad dexteram significat

^{Sedit ad dextram}
^{capit.}
<sup>1. quod sicut germani-
tate filij et patris de-
rivat et filij eandem esse</sup>

2. quod singulari christo
sui officio in deo dignitas sit
data.

Figura

in gulare Christo homini assumpto in Deum dignitatem
datam, Gen. 48. tanquam diamorem, Manasse in Joseph
posuit ad dexteram patris Jacob. sui caput omnium adq.
torum ipse filius Jesus Christus in regno caelorum con-
stitutus est a dextris. & celsiore gradu dignitatis. Verba
Chrysostomi. Christus ascendens in caelum primitias ob-
tulit nostrae naturae patri (paulo post) suis manibus
Pater suscepit oblatum munus, & suae sedis facessere
participem, & quod plus est ad partem suae dextrae
collocavit. Cognoscamus quis ille qui audiunt. Terra
es & in terram ibis, consequenter docet omnibus crea-
turis ampliore dignitatem naturam humanam conse-
cutam in Christo. qd nigrut est sedere ad dexteram patris.

3. Est solida dei gloria
et immutabile gloria de.

3. D. Basing cap. 6. de spu s. Quid est sedere ad dexteram?
Est solidam Dei gloriam & immutabilem consecuturam

4. Est potestas qua pascunt
in deo illi & consilio illi
ut ueniat iudicandus qd prius
uenit iudicandus.

esse. 4. D. Aug. lib. 2. de simbolo cap. eius scilicet sedere
ad dextram nisi potestatem, qua susceptus in Deum ille
homo Christus praeditus est. ut ueniat iudicandus qui
prius uenit iudicandus. Nota dictum D. Aug. lib. 1. de

In caelis nisi sinistra

symbolo cap. 4. nusquam in caelis esse sinistram, ubique
dexteram, quia nulla miseria, quam sinistra denotat. Ideo
marth. 25. in die iudicii beati ad dextram, damnandi ad
sinistram ponentur. Justorum probatio qd contingit in terris

quandoq; sicut per sinistram, & quandoq; solum per manum ^{quid hic sinistra significat.}
 Dei. ^{1o} manus domini tetigit me. dicit sponsa. cantic.
 & sinistra sub capite meo, fesi in ferris uarijs afflictionib;
 adest mihi diuinum auxilium, dextra illius amplexabitur ^{quid extra.}
 me in die retributionis. psal. 15. detestationes in dextera tua
 eius. rdes Caluim. dicit. Si sedet in caelo ad dexteram ^{si sedet in caelo ad dexte-}
 Christus non est in sacramento Eucharistiae. alias esset ^{ra, qd n e Euchar. qd alius}
 uersus in locis. ^{2o} Et dicitur constat male Caluim. dicit. sicut ^{esse in dexte. lais.}
 Christum loco passionis corporalis affigere ut non surgere ^{per Sessionem. 12. 13.}
 possint, cum S. Patres semper potius dignitatem ^{uicij. dignitate. i. corporis}
 corporis finem nichil exierint per passionem. hunc autem finem ^{si in intelligente.}
 dederunt Apoli non quod loco defixum uelint. id post reparatam ^{Cur hinc sicut fide. sedent}
 salutem apertissimum finem quibus arbitrentur. ^{Chro.} ^{2o} Udo no segh ^{Cur n sequat. 12. 13.}
 Christum esse ad dexteram patris, qd non esse alijs in locis, quia ^{ad dext. dicit. qd n e in dexte}
 plus participet Christi corpore a Deo per gloriam, quam per for ^{uicij. a. ratio.}
 mam, quare non repugnat illo modo scripta uoluntate Dei
 quam sacra litera declarant) pluribus esse locis. Udo ga ^{Lucas. 22. Marc. 10.}
 dignitas corporis Christi excedit omnium beatorum corpore ^{2. in. 1. 1. 1.}
 dignitatem, quare parit perfectius uoluntate in patri qua
 beatorum solum locorum diversitatem, eius patris uoluntati
 perfectius parit. ^{3o} corpora quibus necesse est contineri ^{3. corpus. qd n e}
 egerent loco, sed non compent hoc corpori Christi ut est in ^{qd n e in loco. 12. 13. 14. 15.}
 sacramento qd non eget loco. hinc d. Aug. in psal. 33.
 docet quod Christus seipsum tulit suis manibus

sedens ad mensam in coena. qua res cum sit alterius loci
in 40. capite. cum de reali Christi in Eucharistia praesentia
agatur. scriptura. ratione & exemplis docebitur. Interim au-
thoritatibus quas Calving prosequitur addendum est.
citatur D. Aug. tractat. 30 in Joan. donec saeculum firmetur
surgum est dominus. Chrysostr. hom. 9. in acta apostolorum usq[ue]
ad tempora resurrectionis omnium Christi in coelo manet.

²
Non negat h[ic] qui nobis
in terra adest.

Præsentia h[ic] in terra est.

Intelliguntur h[ic] loci de
sacramentali reali p[re]s[en]tia.

³
Quia dicitur in terra
appariisse.

1. Cor. 9.

4. 23.

Veritas insequens fertur indicat manifestissimis verbis, non
negare quoniam nobis etiam in terra adest. Matth. 28. ipse
met Christus promittit se nobiscum futurum usq[ue] ad con-
summationem, quam sentiamus & D. Aug. plurimis locis & Chry-
sostr. tanta divinitatis praesentia, quam sacramentalem rea-
lem praesentiam intelliguntur ut 4. capite docebitur. 3. Scimus
illum in terra frequenter apparuisse. Act. 9. Dicitur Iesus inquit
Ananias qui tibi apparuit in via misit me ad te. 1. corinth.
9. Nonne Christum Jesum dominum nostrum vidi. Act. 23 sequenti
nocte astantes ei Iesus Paulo in carcere dominus Iesus & ait,
constans est tibi. D. Ambros. epist. 32. ad Maxentium ait. Appa-
ruit Belvo in via Appia Ang Iesus & ait Petrus, quo va-
dis domine, Romam versus crucifige D. Athan. in vita S.
Antonij ostendit Christum Antonio apparuisse & dixit
se Antonium. Dne ubi eras. de. Non est ad Beatisima
matris transitum. S. Marci multorum aliorum conso-
lationem in carcerem remisit, quam huius necesse sit

referre. Certum est quod D. Dionysius Areopagita epist. 8.
 testatur. D. Carlo quotidie sacra mysteria peragenti sub
 ipso sacrificio apparere solitum, quod nisi D. Dionysius scripta
 negat Calvini misericordiam non potest. quid? tunc ab inferis
 emergens Calvine Christo compedes misit, ut non possit
 cum vobis suis propria corporali presentia in terris con-
 solari, eiusque per S. Eucharistiam sicut promisit adesse, suisque
 promissis satisfacere, quam velles si damnato poenitentia
 esse posset de te dictum fuisse Joan. 14. Veniam iterum
 & aliam vos ad me ipsum

IVDICAERE VIVOS ET MORTUOS.

Moxe meo refutabo nostrum temporis haereses. Calvin. lib. ^{Calvini error.}
 2. in 1. cap. 17. Docet Christum non meruisse caput esse
 angelorum & hominum, & miserit hanc glorioziam, quod ^{Calvini opinio D. Pauli.}
 nec imperium nec iudicium, quem hibi Calvine vixi
 D. Paulum nos electionis opponam. Ad Philp. 2. gona.
 miri semet ipsum. &c. propter quod Deus donavit illi nomen
 quod est supra omne nomen. Ad Ephes. 2. ipsum dedit caput
 super omnem Ecclesiam. Ad Collocens. 2. qui est caput om-
 nis principatus & potestatis. Maria 7. Imperium super hu- ^{Item Zolici.}
 manum erig. quod habet & imperium & potestatem iudicandi
 & Tertius aberrat vixi Calvini haeresi in Anglia ad Lan- ^{Error}
 stedium. Anno 1570. qui cum Apth. dicta educe

Chrysostomus Calvinum ne
hanc potestatem in se habere
in Calvinum.

Arminius etc.

Confutatio a Arminio

Et ipsi Calvinus nihil
arguit a reditu corporali.

3° in Lutheri huius
sola fide iudicatur.

Præcipua in huius, ut Calvinus

non posses. à magistro Calvino discedere nefas putabat
contemtus est Christum ante diem iudicii ut hæc allegua
tur ptem rursus incarnandum. Vide Tandem de visi
bili monarchia, una hæc hæretica e probatio, doctis viris
doctibus qvariam non esse fidem dandam, ne fit ergo
hominibus credere. duo angeli Act. 1. illum confutari
sicut veniet quemadmodum iudicabit illum euntem in caeli
quam sententiam nec ipsi Calvinista, ut Calvinus huius
in harmonia sua intelligunt aliter, quem de reditu cor
porali ad iudicium. Act. 10. spiritus est à Deo iudex
vivorum & mortuorum. Matth. 26. ipsemet servator
dicit. amodo videbitis filium hominis venientem in nu
bibus caeli. Jo. Lutherus teste Lindano dialogo. 1.
cap. 3. ostendit non secundum merita operam sed so
lam fidem nos esse iudicandos. Lutherus Com. 1. in Deu
teron. Nihil nobis cum præceptis nec Deus dedit præcepta
ut serventur. sufficit fides. Clavius in editum Caroli
Jera impressum, Sola sufficit fides, hoc dicit Euange
lista Christi Lutherus, hoc non evortit Romani Caesar
non Turcius, non Belgicus, non Papa, non Episcopi, no
decem milia nona chorum & monialium nec Drabibus
ipse. 3o nullum opus sed sola fides veniet in iudicium
3o. quid de Fide sentiendum supra dictum est
Intra signis. de Caritate.

fol. 23. 31

Scriptura docet secundum opera nos iudicari non reiecta si. ^{2m opa iudicamus}
 de. Mark. 18. de otioso uerbo danda ratio est. Ezechiel ^{si in fide}
 7. iudicabo te secundum uias tuas. ^{Ita multi lais s. s. a.} Udo ad Timoth. cap.
 4. reddet mihi coronam iustitiae, in illa die iustus iudex
 2. ad Corin. 5. ut recipiat unusquisq. prout gessit in
 corpore suo siue bonum siue malum. Mark. 16. ^{Et uini}
 & deditis mihi. ^{ad Timoth. 5. manifesta sunt qdam peccata}
 peccata ad iudicium. Luca. 16. Dies in inferno ^{uocat}
 patrem Abraham, qd habuit fidem, propter opa ^{Enim habuit fides}
 natus. ^{q. opa damna.} Luthere quam male docueris in fra diuitem epi
 torem constitutus, grauius quam ille nigenisit, sine
 ullo tamen remedio, & serius quid emendare possis
 agnoscis

QVJS VERGET IVDICARE.

Act. 10. hic constitutus est scilicet Christus Jesus a Deo
 iudex uiuorum & mortuorum. Primo quia habet ora ^{q. cu ora regita}
 regita, potestatem in omnes, quia illi subiacti sumus ^{habent}
 2. et iustitiam habet, quia pro nobis in suo corpore sa. ^{2. Zelus iustitiae}
 tis fecit. Sapientiam habet Ecclesiastici. 10. Iudex sa. ^{3. Sapientiam}
 priens iudicabit populum; at ipse pater est sapientia
 2. Joan. 5. pater non iudicat quemquam, omne iudicium
 um dedit filio. Ambros lib. 2. de fide cap. 4. ^{2. Pater iudicauit dedit filio}
 do dedit? Generando, non largiendo. ^{Generauit, & largiendo.} Alth. ref. serm.
 4. in Arrianos. Inde probat uerum Deum. Cyrillus
 lib. 2. in Joan. cap. 14. eandem potestatem habet

Qui Pat' n' iudicat quicq' dicit
qui non filij.

vel iudicium d' dicitur in
natura Christi.

homo, quem ipse Dei filius habuit. Dicendum e' igit' pater
non iudicat quemquam, sed solus. quia Joan. 8. Ego non iudico
quemquam, est qui querat & iudicet, quia pater & filio com-
mune est iudicium, uel potius, quia tributum humanitati
Christi, ut exerceat iudicium. Cypriang lib. 2. gha. iudicet cap.
28. potestatem dedit illi iudicij, quia filius hominis est, iud-
icium pertinet ad gratiam capitis quam Christus in humana
natura suscepit. August. de uera religione cap. 31. compe-
bit Christo bonos & malos iudicare, formam serui solus
malis ostendet, formam filij Dei bonis & iustis. Item de uer-
bis domini serm. ultimo sedebit iudex, qui dehi sub iudice
damnabit eos, qui falso reus factus est. Matth. ult. omnis
nihil data potestas est in caelo & in terra. Ambros in haec
uerba in futuro erant illi omnia subiecta, quo ad execu-
tionem potestatis.

2. NOTV PLEX EST IVDICII

Caluyn negat partem.

Duplex nos ponimus. quamuis Caluyn. 3. m. sht cap. 25. ne-
get particulare, nullumq' uelut ante extremum diem iudicij
iudicari, certius est tamen, ut non dubitari possit duplex
esse iudicium, prius occultum seu particulare, alterum ma-
nifestum seu generale, ut d. Aug. lib. 10. de ciuitate Dei
cap. 1. & 2. docet quoniam iniquitas bonorum distributio,
quam inter bonos & malos conspiciamus, ad occultum Dei
iudicium pertinet. Posterior erit generale iudicium

2. plex.
Parte et gente.
Est Augustini.
Et est 2. plex

post carnis resurrectionem, & huiusmodi prolatione omnibus erit
 manifestum iusto Dei iudicio in hoc mundo factam bonorum
 distributionem. De particulari iudicio. D. August. de uanitate ^{quod hic parte.}
 saculi cap. 1. cum anima separatur a corpore, ueniunt angeli de- ^{sti. ad iudicium s. Aug.}
 runt ad Tribunal Lucae 16. tam id conspicuum & declaratio,
 quam de diuite epulone. Chrysost. Rom. 14. in Math. quam ^{s. Chrysostomi.}
 primum anima est soluta e corpore, si iniqua decedit
 sancti angeli, si iniqui maligni spiritus ad terribile
 iudicium deducunt. Licet alij, sicut Abulensis in 24. Math. ^{Abulensis quibus.}
 qst. 239 ad quemlibet, Christum uenire putet, non quidem secu-
 dum corpoream presentiam, sed efficaciam, per quam agrosat
 rum statum & suam iudicis. de quo satis ^{superiori anno}
 dictum est. **QVAE** sequitur post hoc ^{grate iud.} **QVAE** ^{quod generale.}
 iudicatur, non secundum se in particulari & presentem statum
 quia quod uerit in memoria hominum, uelatur uel deue-
 nitur. Eccles. 3. mortuus est pater eius, & quasi non mortuus
 esset, similem sibi reliquit post se. Id quia effectio ^{quia in illis non d-}
 dicitur, & causa data. si adhuc de ^{quod in illis non d-} **QVAE** ^{quod in illis non d-}
 theri quare illorum poena in inferno quodre augetur, si
 crescit adhuc ^{quia in illis non d-} **QVAE** ^{quod in illis non d-}
 corpus simul iudicabitur, quoniam fuit princeps laboris fit
 go & meriti. ^{quia in illis non d-} **QVAE** ^{quod in illis non d-}
 omibus manifestetur Dei iustitia ^{quia in illis non d-}

QVAE FORMLA FVDJCS. ET QVAE
Assessor.

Fit sensibile iudicium
& visibile iudex.

quod nobis hunc iudicium
causant.

quod nobis

Assessoris ora Ant.

Deum religiosis
perfectis.

Divina iustitia.

Fit sensibile iudicium, & visibile iudex. Aug. 1. de Trinitat.
cap. 13. Iudicium de summo bono lib. 1. cap. 30. quia Deum vide
re summum bonum est, non decet tamen bonum iniquissimis com
municare, ideo fiet iudicium, per visibilem hominem Deum
& Christum, ut reprobi terribilem perspiciant iudicem, pro
bi vero summa animi consolatione Deum. Zachariae 12.
Aspiciens quem confixerunt. Apocal. 1. qui cum aperuerunt
libros dicit Christus leuate capita vestra, quia agnoscite
quod redemptio vestra. 9. 13. Assessores. Daniel 7. aspexi
donec throni positi sunt. Math. 19. Lucae 22. dicuntur ses
suri throni super duodecim thronos, quem locum si patres
interrogant, et duodecim numerum finitum loco infini
ti positi velint omnes qui aeternam vitam servaverunt cum
Christo sessuri dicuntur, & intelligunt omnes religiosi
Antonij parte. 3. tit. 16. cap. 5. paragraph. 8. non hanc pro
missionem factam dicit religiosis, sed perfectis religionis

QUANDO MANIFESTABUNTUR

Manifestantur opera de voluntate. Daniel 7.
Apocal. 20. libri aperti sunt sunt gesta omnium manifesta
buntur. August. 20. de civitate Dei cap. 18. Lex Dei in illorum
cordibus velut in charta expressa cognoscetur per illorum
querum historiam. Hierem. 17. Levatum iudei scriptum est
in stylo ferreo & ungue adamantino, gravatum est super labi
tudinem cordis illorum. ad Rom. 2. Thesaurizatis habet iram
in diem irae & revelationis iusti iudicii Dei, idem testimo

nium illis redempta congrua, liber igitur uitae Deus est, qui in ^{Liber uitae regis.}
 quibus manifestat singulorum merita & electiones. liber mortis D. ^{qui liber mortis est}
 Aug. teste in mente daemoris non dei est (esse in mente dei hoc ^{ut in mente dei, lib.}
 dicitur ut illud in quod fauor dei fertur) non quod deus nesciat
 sed quod ipso facto daemones cogitis operibus filios mortis sepa-
 rent de medio iustorum. Quod D. Aug. de ciuit. dei cap. 10
 dicit non in instante sed aliquo durante tempore futurum, et
 in hoc profert Christy Iudiam, post apertas glorias. Math. 25.
 Ite in ignem aeternum &c. Basilij inquit peccata nostra sicut
 succo cidori scripta sunt in libro uitae, quia in charta tali non
 apparet uestigium, dum admostratur igni leguntur Iudae sicut
 actum iusticia deducuntur in memoriam. Quare dicitur
 bene Malachia 3. ero uelox testis, maleficis, adulteris, & ^{Explicit S. Aug. illud}
 peruersis. August. 20 de ciuit. dei cap. 26 uocatur uelox testis ^{Ex uelox testis.}
 quia sine sermone confitentis notas conuertit, sine mo-
 ra in memoriam cum horrore reuocat. Sapientia 1. In o-
 cogitationibus impij interrogatio erit

QVVS LOCVS IVDII?

Potior theologorum numerus putat in ualle Josaphat ^{communiter} Vallis Josaphat
 nos iudicandos, quae uallis interratet inter montem Olireti
 & urbem Hierusalem. Joel. 3. Educam uos in uallem Josa-
 phat & ibi disceptabo cum uobis. Versus montem Olire-
 ti Christum iudicem in aere futurum, iudicandos uero ^{Beati iudicandi}
 maxime beatos. subleuandos in aere, sic montes nihil ^{subleuabunt in aere.}
 obstabunt. Quae etiam D. Pauli uidetur esse opinio. 1. ad

cap. 26. quævis quo modo procedat. si sit filij natiuitas intelligi
 ne tempore. & sp. s. processio humana capietur ratione. 2. Patres
 Nicensi dicunt, qui a patre filioq. procedit. 3. Joan. 16 Spiritus
 paraclitus qui a patre procedit docebit uos omnia. 2. Caluimistæ
 negant esse sp. s. Petrus martyr in cap. 7. ^{Ad Rom. blasphemiam}
 an hanc uocat hæresim & multis rationibus confirmat. Hæc sunt
 uerba ipsius. quicquid dicitur de sp. Sancto. Est scholaris & tenuis
 re autem indil. ^{Est s. magnam hanc caluimiam} Christum domi
 num mendacij coarquare, si nil esset sp. s. cur per illum ut per
 Deum nos Christus iustificet baptizari. ^{Marci 14. Marci 28. Marci}
 3. uehebatur specie educta super Christum. ^{Joan. 15. 14. 15. Gregorius}
 Christus meminit sp. s. ut doctoris consolatoris nostri. ^{Act. 1. s. s. illi} Chris meminit.
 datus est sp. s. Aplos. nil non sit datus. 3. Gregorius maior gra
 Latratum dicit illum docere non posse ^{omni sp. s. esse Deum. Eras.}
 mus Alberti lib. 2. in Card. Hadriani multis de scriptis ^{Card. Hadriani}
 scriptis sententijs docet Card. Hadriani negare sp. s. ^{Seruetus}
 Ingerisa Nor anno 1557, uocat commentum diabolicum, ^{miram.}
 tum naris, videte quo nostri sæculi hæretici deducunt hoies
 breui corie ad Atheismum. quid certij est & semper fuit, quam
 spum s. esse Deum. ^{Barie 48. nihil me Deg. Deus & sp. s. erig}
 In Marci 28 in illo baptizatur. ^{Id baptizari non nisi in Deo}
 sum. 3. Christum conceptum de sp. s. fatemur. ^{August}
 in Enchiridio cap. 56. Si non esset Deus apti in regula fides no
 fixissent & in spum s. ^{Non haberes proprium templum}
 si non esset Deus 1. cor. 6. Negatis qd corpora ueltra sūt templa

Andreas Augusti:
Andreas Nizer. 2°.
And. Chrm.
Caluimistæ pleriq.
negat esse sp. s.
ut Petrus Martyr.
Est Chrm. multum arguit.
Si nil. cur per illum, ut
exen. iustificet nos Christus
capitulum.
Chrm. s. s. illi
Chris meminit.
Latratum negat de
Card. Hadriani
Seruetus, dicit Comenti
miram.
quod sit deus totus
et sp. s.
In illo baptizatur,
Id baptizari non nisi in
Deo possumus.
quia Chrm. et sp. s. erig
Si non esset in regula fides
non fixissent et in sp. s.
Non haberes proprium templum
si non esset Deus

semehpso vitam. 2. dicitur Verificans quia nobis & orbz rebz qst
 vitam & quidem nobis huplicem. Naturae, gratia, & gloria. 3.
 dicitur rector Ecclesiae quia per dona sua regit mundum
 corinth. 12. alijs dat dona sive. alijs. sapia. 3. regum. 8. de
 dit sapiam Salomonj. Exod. 31. prudentiam in rebz edifi-
 catis. Hezehel. num. 11. consilium. 70. viris. num. 27. for-
 tudinem Jesuae, demum omnis viri hanc competens ab illo
 tanquam fonte promanat

**SANCTAM ECCLESIAM
 CATHOLICAM.**

QUID NOMEN ECCLESIAE.

Pluribus quidem modis hoc nomen ab, εκκλησια & εκκλησι.
 6ia, seu convocatio semitur. 1. pro convocacione legitima civilis. 2. pro convocacione legiti-
 ma civili. Act. 19. potest in legitima Ecclesia absolui. 2. pro convocacione malorum. 3. pro convocacione malorum.
 psal. 25. odium ecclesiam malignantium. 3. pro parte vrbis Ecclesiae. 3. pro parte vrbis Ecclesiae.
 1. cor. 16. Ecclesia q est in domo brisced. Aglae. Apocal. 1. Joan. scribit
 septem Ecclesijs. 4. pro principibus membris Ecclesiae sicut in Math.
 18. dicit Ecclesia. 5. pro convocacione. Deuter. 23. non migras remorde scotto. 6. pro convocacione.
 in Ecclesiam usq in Hieriam quidem. Dm q pro convocacione fidelium Act. 15. quoniam fidelium.
 20. attendite Ecclesiam Dei. D. Aug in psal. 77. melius dicit Ecclesia q hinc
 goga cum convocatio em peccati co petat. Hinc convocatio proprie fidelium.
 8. D. Hieron. in dial. in Luciferianos in semper factam docet ut nullus
 baptizetur nisi credat in S. Ecclesiam. Haec de nominibus. Duplex est. 9. pro convocacione.
 autem cavendus error. prior Augustinae q sessionis art. 7. in Ecclesia soli
 praecipua christi membra. Philippo in locis vrbis solos servos. Calvino
 3. in mt. cap. 22. parag. 8. solos praecipuos contineri. Latet id falsum esse.

Doxley Eudae

quod in uoluntate fit boni
7 mali. *Attentus p[ro]p[ter] q[uo]d s[er]uatur*

7 s. Augustinus

7
Calu: quia a solo deo cognoscitur
leui: quod sit uoluntate in spu
et h[ab]eat ex[tra] m[en]te

7
Quod sit Eccl[esi]a
7 q[uo]d sit in eccl[esi]a
ut dicitur Eccl[esi]a

7
Quia Chri[stus] fideles qui
sancti s[un]t in eccl[esi]a
Eccl[esi]am q[uo]d sit q[uo]d sit

7
Et u[er]o u[er]o quos s[an]cti
sanctificat

quia enim duplex sit Ecclesia, militans & Triumphans, loquuntur & ipsi de
militante nate pre est tam bonos quam malos in ea gignerj. quod & seruatur
notex de et math. 13 quoniam comparat eam sagena q[uo]d bonos & malos
piscis congregat. Math. 22 in conuiuio nuptiali fine uere malj eijciunt
Math. 25 de rem uirgines de quibus quinque fatua. 1. ad cor. 5. expellit
miasmas q[uo]d qui sunt in Ecclesia. 2. ad Timoth. 2. In magna domo sunt uasa
in honorem & dedecus. sic in Eccl[esi]a boni & mali. D. Aug. haec. 99 in Joan.
q[uo]d multa oues foris q[uo]d multi lupi intus. Judas intus. Paulj foris erat
Eccl[esi]a membra se uindum Adam p[ro]sentem iudicant. bono errore
Caluini q[uo]d in p[ri]m[is] cap. 1. par. 2. A solo deo cognoscit Eccl[esi]am in terris. Luthero
de abroganda m[is]sa p[ar]te 2. qui nobis Eccl[esi]am non strabit cum sit
oro occulta in spiritu & solum credat. Magdeburgenses centuria. lib. 1.
cap. 4. calumnia 178 dicunt ueram Eccl[esi]am numerum exiguum. falsam
numerum significam. Contra hunc errorem semp[er] Doctores tradiderunt. Eccl[esi]am
esse uisibilem, q[uo]d si docuit nos Chri[stus] Math. 18 de Ecclesia, quod si
no respiciat inap[er]tum esset iubere nos dicere regent[em] Eccl[esi]ae. Math. 5.
non potest ciuitas abscondi super monte in populo est haec ciuitas
Eccl[esi]a. 2. Chri[stus] fidelem conuocet semp[er] an[ti]q[uo]s uo cauit Eccl[esi]am
q[uo]d semp[er] fuit conspicua de qua in actis multitudinis erat conuocum
3 Act. 15. deduci sunt ab Eccl[esi]a. 1. ad Timoth. 3. Haec scribo fili ut scias
quomodo te oporteat conuersari in domo dei q[uo]d est Eccl[esi]a dei uiu[er]e, psal.
2. dabo gentes in hereditatem tuam & possessionem terminos terrae.

CVR AB ANTIQVVS COSMOS:
CENSA SIT ECCL[ESI]A.

D. Aug. in Enchiridion cap. 56. ut seruetur quis spiritus
s[an]cti. Sanctificet, seruet solum eos qui sunt in Ecclesia cuius ipse rector

q[uo]d q[uo]d dicitur

quibus & ipse ut suis civibus merita & consolationem communit
 contra daemones insidias tuctur in corpore Christi conservat per con-
 templationem in Deo. fructu non tradit 2° quia sola Ecclesia ostendit

ad salutem 1. Timoth. 3. c. Ecclesia est columna veritatis. Irenaeus
 lib. 3. cap. 4. Vbi est Ecclesia Christi ibi veritas ibi Spiritus Sanctus
 ibi Gratia, nec oportet alibi veritatem quaerere, quia Apostoli verba
 tem apud illam plenissime deposuerunt. Lactant. de vera sapientia lib. 4.
 cap. 30. Sola Ecclesia est fons veritatis, domicilium fidei, templum Dei
 in quod qui non intraverit, vel conuenit spe salutis aeternae privabitur.
 D. August. contra Epistolam fundamenti cap. 5. Evangelio non credere
 nisi Ecclesiae me non vet auctoritas Matt. 18. Qui Ecclesiam non audierit
 sicut tibi sicut Ethnici & Publicani 3° Extra Ecclesiam

nihil nobis prosunt vasa gratiae sive Dei sacramenta August. contra
 Donatistas lib. 3. cap. 18. Extra Ecclesiam omnia manent ligata, nihil solvitur
 Augustinus Epistola 104. Satana datur diripiendae, quisquis Ecclesiam
 excedit. Idem sermo 121. Quisquis in Ecclesia non est, Christianus non
 est, & si inquit D. Cyprian. ad Iubaerum Haeretici frignant Ecclesiam,
 tamen non habent

QUI NON PERTINENT AD ECCLESIAM

1° Qui nondum sunt baptizati, & ad Corinth. cap. 5. Quid mihi de his
 qui foris sunt iudicare? scribit gentibus, catechumeni tantum potan-
 tra, non ad in Ecclesia sunt, propterea dicit Nazarian. de S. Lavatio Cate-
 chumeni sunt in vestibulo sanctitatis & Ecclesiae, nondum intraverunt.

2° Haeretici 1. Ioan. cap. 2. Curia a vobis exierunt ad Trin. 1. circa fide
 naufragaverunt. Extra arcem sunt, ergo pereant, necesse est. ad Tit. 3. Haere-

ticum.

3. Schismatici.

ticum hominem deuta ergo non est in Ecclesia 3° Schismatici qui serdunt unitatem Ecclesie, uestem Christi inconsultem, quam milites reliquerunt. tequam. Ioan. 10. Unum ovile & unus pastor. Ibi non cognoscunt illud ovile

4. Excommunicati.

cap. ut ad Rom. 12. Unum corpus &c. 4° Excommunicati Matth. 18. Qui Ecclesiam non audiet sit tibi sicut Ethicus & Publicanus. 1. ad Corinthi. 5. cap. non magis loctum habueritis ut tollatur e medio vestrum qui talia est operatus. 1. ad Corinthi. de Fornicario, quem Satana tradidit ad magisterium carnis vel spiritus Salus sit in die dñi nri. 1. ad Corinthi. 5. cap. 1. Rex quibus est Hymene & Alexandr. tradidi Satana ut discat non blasphemare Act. 5. D. August. Petrus Simi pecunia tua sit tecum in perditionem. Excommunicati prestantes

omnibus bonis & fiunt filij Diaboli

UBI QUERENDA ECCLESIA

ubi quæda

D. Augustinus de vera relig. lib. 1. cap. 5. neque est querenda in confusione pagatorum, neque in prophanis hereticorum neque in languore Schismaticorum,

ubi quæda

deum, neque in ecclesiis Iudaeorum, sed apud eos qui orthodoxi sunt, & nominat. Matth. 13. Nobis datum est nosse regnum Dei. Trinitas vaticinibus ostendam apud he.

No apud

them non posse queri. 1. Luth. in re. 1. Stat. Ecclesiam dicit esse perfectissimam. 1. Luth. in re. 1. Stat. Ecclesiam dicit esse perfectissimam. 1. Luth. in re. 1. Stat. Ecclesiam dicit esse perfectissimam.

Luth. in re.

Idem de se falsum in prefat. tom. operum suorum. Non amabat ino odorem iustum & contra puritatem peccatores nigeni maxime ratione nitentur indignabar, ergo non fuit perfectus sed pessimus & perh.

Luth. in re.

noit secundum suam sententiam non ad Ecclesiam 2a. Luth. in re. 1. de suo arbitrio Ultra decemium omni mea scientia autoritate Episcop.

Luth. in re.

Pontificum conentorum praxari Ecclesiam no esse audiendam id mere. 1. Luth. in re. 1. de

1. Luth. in re. 1. de

notis

non credebam, nicos spernebam. Rursus in prefat. proposuit de uerbis
 hominis. Multi meas laudabant propositiones sed non aduebar, ut eas Eccl.
 a, ut arcana s. Spiritus cognoscere sed papam Episcopos. Monach. suspiciebat
 Illud Marti 24. cogitans surgent pseudopropheta
 Ingenti timore persympebar 29. Ioan. 2. Dixit a nobis quia non erat ex nobis
 Denique nec apud confessionis Augustiniana homines posse quereve Ecclesiam
 ipsimet probant articulo 7. Qui uerbum Dei purum & integrum seruatis
 & ueris sacramentorum usis, qui ab apostolis ad nos usq. deriuat ibi est Ecclesia
 neutrum apud eos est cum multis ueris sacre scripture sustulerint. Alios
 uersione noua de praerexerint. De uerbo sacramentorum modo q. admissa
 di. patres Trid. docent plurimi eos aberrasse, & ante biennium in tractatu
 Sacramentorum ostendi. Alij non 3. ponunt. Alij 2. Alij s. sacram. Com
 Apostoli nobis 7. tradiderunt de uerbis adeo dissentiant, ut n. uim.
 Ergo propria confessione Ecclesia non potest apud eos quoni. multo minus
 apud Calvinum qui docent. 1. uisibilem esse Ecclesiam. 2. scdm praedicti.
 uelorum, qui nec illis coarcti sunt 3. posse deficere & deesse quia oia
 falsa sunt. Na ad Trid. 3. cap. Et uerba uentatis Ecclesiae, ueritas semper
 permanet ergo & Ecclesia Marti. 10. Ego uobis cum usq. ad consumatione
 saeculi (certa in Ecclesia non extra Ecclesiam) 2. si deficere possit defecit.
 sed in persecutionibus. Genera autem persecutionum fuerunt. 10. in quibus
 tantum abest ut defecit, ut etiam acciderit August. 10. de ciuitate Dei
 cap. 52. a Nerone usq. ad Constantinum persecutione creuit, ut praesa
 palma sursum assurgit, ut seges superfluo mibe, si martyrum sanguine
 creuit Ecclesia 2. Iudaea perfidia scilicet. 5. casu apostoli Be. 3. Pharisaei
 Simonem Magum 4. per Magos. 3. per Iuan. Chridi nomine ut Valerian
 Theodoretum Vide Theoporetum lib. 5. 6. Per Mantos & Iuuias Iude
 Sigibertum 7. per falsos Christianos 8. p. seductores homines 9. p. corruptos pra
 lates.

No apud
 Augustina
 Augustina
 Augustina

No apud
 Calvinum
 Calvinum
 Calvinum

in hoc
 articulo
 articulo

latos, no per indoctos cononatores, caecos duces de singulis his ce uide.
Basium qui ostendit praedictis persecutionibus esse afflictam Ecclesiam
purgalam nunquam suppressam fuisse, quia Ioan. 3 cap. Victoria
nostra fides nostra, & Matth. 7. non est haec ciuitas super arenam fundata
Idem. 16. Non portae inferorum preualebunt contra, ad Ephes. 2. c. Habes
fundamenta apostolorum & prophetarum. Ergo etiam apud Catholicos
orthodoxos quaerenda est Ecclesia

Quae signa seu nota sunt Ecclesiae

De quibus nostris saeculi doctrinae & fide Basius &

in controversiis scripserunt. Qui libri cum possint esse, in omnium ma-

In Vna nibus 3 notis pauca indicabo. 1o dico Ecclesiam esse unam, quod etiam

Infer. et *Caluiste* Calvinista in Heluetijs confess. edita anno 1566. coguntur fatemur quia

unus mediator Christus, unus pastor, unus grex licet peruersi Beza

soles praedestinos intelligat, quos ibidem soles putat membra Ecclesiae,

tamen sicut duplex est Ecclesia sic duplicia sunt membra sui duplex ordo

in tribulatione in quo tam sunt boni quam mali, in unilate fidei certant

triumphantis in caelis sediboni, pastor militantis in terris sumis Christi unicus

summus pontifex. Adm. pastor triumphantis in caelis seruator noster Chri. do-

domini. Quae uelut non tantum certantur non esse in fide in qua uiatores

In qd hec *uindicta* filij Ecclesiae cuius omnia partes mundi non dissentiant. Unde Euenex. lib. 3.

cap. 4. sed etiam in Sacramentorum usu in caritate militantis & in un-

ptantibus, ut membrorum consensu caput non odit pedes Ephes. 4. Una fides

unum baptisma. Canticor. 6. Una columba mea speciosa mea Ezechiel. 34.

Unus grex Ioan. 10. Unus pastor unam ouile. Falctus Calvinus 3. Institution.

c. 5. usque ad nostra temporay legitimam uocationem ministrorum
Ecclesiae & Episcop. perdurasse, unum sacramentorum mansisse modum

4. amex

Dicit Calving Tom
Fulchra
t. fuisse

tamen iam Ecclesiam collapsam fuisse & extra ordinarijs opus habuisse mi-
 nistris, qui Ecclesiam ad effectivam Antichristi reducerent, idem Beza m. c.
 festion fidei cap. s. docet respon. 1. Equid opus erat Spiritu Sancto signatio
 ad officium suum perficiendum. Num melior D. Paulo actor 14 quino casus
 dignitatis ab apostolis inordinat, ergo cum unitas ex successione sui pendat
 ut illa sublata necesse arruat quam a Christo per Petrum Petrum ad hanc
 temporis probare non possunt. Item blasphemium mendacium in S. Spirit.
 communis sanctorum Ecclesiam defecisse. Den Quia D. Hieron. ad Titum Qui
 cathedrae Petri in vultus mens est. Dicit Augustin. nec contra epistolam
 fundamentum cap. Nec D. Cyprianus qui omnes unitate Ecclesiae
 successione Rom pontificum probant illis qui respondere non possunt
 coeuvantibus defecisse Ecclesiam. 2. Nihil esse sanctae Ecclesiae
 non tamen hanc vocem suam ut Beza Calving Lutheri. Locis praedictis
 pro solis praedestinati Math. 3. permittat Deo aram suam ser licet
 Ecclesiam congregabit hircum in horreum suam, alios comburet. Item
 in ex. in quibus August. sermon. 1. de conversione Pauli licet praedesti-
 natus Saulus persecutor erat lupus nondum oviz. Tract. 4. in Joan. iam
 multi foris qui futuri oves, in horreum casti fiduciam blasphemant. Laudantur
 multi iam sunt intus laudant blasphemantur casti fornicantur, sicut casus
 de Ecclesia sancta firmata in violabili permissione Math. 16. Porro
 inferorum non praevalebunt. 2. Quia sponsa Deo dicata per firmam fidem.
 3. servat in sanctitate & unitate saltem, in multis membris etsi in quibusda
 postmodum vitia vis, sunt tamen sancti secundum presentem iustitiam. sicut
 D. Paulus vocat corinth. sanct. licet quidam essent fornicatores & Quia
 habet Spiritum sanctum rectorem & sanctificatorem s. Quia in Ecclesia
 sanctificatione 1. ad Thesalon. Vocati estis in sanctificationem. 6. Quia
 extra Ecclesiam nulli sunt Sancti, igitur illa sancta in qua solum sancti esse

Cur hoc dicit

Est San.
cta. & ju

Est aut

- 1.
- 2.
- 3.

4.

5.

6.

possunt

possunt, unde August. de recta fide ad Petrum cap. 43.

Catholica

Hac vox continet Christiano usq ad finem sæculi fidei continua-
tionem Mark. 28. Ego vobiscum usq ad consummationem sæculi. Chris-
ti acta Hom. 33. Catholicis non vult sed fides nomen dedit. Fides que
una à Christo pendet ad extremam terminam sæculi hæreticis &
sectis vult nomen dederunt Hieron. ad Ocean. Quisquis es sectator
nonorum dogmatum quascote ut parcas Rom. ambrosius cur post 400
annos nos docere nitens, quod ante nos ceteris usq in hanc diem Christiane
sine vestra doctrina firmos Civit. Calechas. & Inulius hæreticus opinio-
nem suam & fidem potest dicere Catholicam Marc. 13. Eius separabi-
limum est serena, quam super semetipsum sicut si. sicut, ergo tempus fuit quo
fuit fides catholica ante hæresim. Catholicam esse quod ubiq idem est.
Pharæi ultimo predicaturæ omni creatura fuerit. lib. 2. contra Ioban.
Pet. cap. 13. quisquis se separat ab illa Ecclesia, que apud Hierosoly-
mis diffusa est, non nobis est Christianus sed rapina Dra-
boli. Idem contra Epistolam fundanv. cap. 45. Ecclesiam veram catholicam
dico Rom. que ab apostolis fundata ad nos usq perseverat, miraculis
mirabilibus, charitate cuncta successione. Perdidit firmata. De alijs
notis lege Basium

ut fons boni
ante 200
magis
des cath
qualit

que catholica

Infelix exitus eorum qui Ecclesiam persecuti sunt.

Exod. 14. Pharæo submersus in mari rubro Num. 26. Jove data & virg
virg absorpsit inferna & Regum 9. Et cambus ad laceratus Terab et est
denovata Helv. & Hæretes à uormibz absumptus expiravit. Manes
excoriatus à rege Persarum. Perijt menda. & ref. b. 1. s.
cap. 45. Laqueo sibi vitam extorserunt Henr. rex Bano, à uormibz
absumptus est teste Aphorican. Anastas faulor Edothoranorum fulminis

reli

ti non autem tollit ordinarias expiationis vias p confess. Vide tractat. 12
 in Joan. Hom. 12 lib so hom confiteamur in hoc saeculo ne confundamur in
 futuro 3. Undique refellit hanc haeresi S. Scriptura, sufficiant tamen pauca
 exempla secundum S. Eusebium. Tudas fuit baptizatus baptismus non illi
 sustulit peccatum b. dionis Noving. Actov. s. Ananiam & Sagarum fuisse
 baptizatos non sustulit illis peccatum
 quis ambigat. Actov. 6. Baptizatum fuisse Nicolaum unum i. p. r. Draconis
 q. haeresiarcha fuit, non illum baptismus ab inferno liberavit sic permissa
 in roles de ebris exempla. Quam haeresi Trident. Synodus sessio. 7. Can. 10.
 damnabit peccata quid potest baptismus fuisse sola recedatione &
 fide suscepti bap. dimitti sit aqua tamen. Altera est tan Calvini, qua
 Lutherana. sola fide sine opere remitti peccata. Lutherus a. h. i. c. 10.
 contra Bullam Leonis Catholica fide tenendum sola fide peccata remitti.
 Bona adversus Flaccum demonst. 23. Certum est sola fide Christi
 apprehensum nobis remitti peccata & iustificari. Respon. 2. Haec haeresis
 tollit prorem si sola fides sufficit, non opus est baptismus sed oppositum
 docet Christus Marci. 16. Qui crediderit & baptizatus fuerit. 2. non memi-
 nit Symbolum vultum vel ostendit vel Nizer. vel Constantinop. vel
 Athanasii huius fidei, quam novitram fidem propterea haereticis vocant specia-
 lem 3. Haec certe nullus apostolorum habuit. Non d. Paulus 1. ad Corinth.
 Castigo corpus meum & in servitutem redigo, ne dum alijs Evangeliza-
 ro ego reprobus efficiar. ad Philipp. 2. Cum metu & tremore opere meo
 salvetur. Nec d. Petrus 1. c. 2. Quotidie per bona opera certam fieri
 nostram vocationem nec d. Ioannes, qui in suis epistolis mentat charitate
 ad salutem necessariam. Nec d. Iacobus. c. 5. Et fidem sine operibus
 vocat mortuam. Duo qui cum apostolis salutem cupiunt hanc a se fide
 seu haeresi depellant, quam Trident. concil. sess. 6. c. 7. si quis dixerit sola
 fide impium iustificari anathemate perit. Non mirum tam Lutherani
 videb. fidei et haec 10. 23. 35. 58.

3
 Tudas fuit
 baptizatus

6
 Nicolaum unum
 Draconis

10
 Lutherana.

16
 Respon. 2.

23
 Athanasii

35
 Castigo corpus
 meum

58
 Nec d. Petrus

78
 Non mirum

quam.

qual sit iustitia impunita
iustitia

quam Calvinus flavens est, tantum iustitia impunita, iustificari quod non
est aliud dicere, non esse vere iustos, sed vesulare tantum iustos, non esse
verissima peccator sed solum teqi. Hinc Calvinus hoc simili utitur, si tui domo
suffocata cloaca tegatur apud panno non tollitur cloaca sed non corrumpit
Resp. Dei opera sunt perfecta, ergo non tantum tequant sed tollunt peccata.
2. Ioan. 1. Ecce agna Dei qui tollit peccata mundi, non dixit qui tequit. 2.
Luca. Remittuntur illi peccata multa. Luca 16. desce dicit iustificati
mi domum suam Ioan 20. Quorum remisistis erunt remissa, non dicit
erunt tequet, Hanc flavens Trid. sess. 6. Can. 11. Anathemate perit.
Concludimus itaq; vere chis flavens sibi esse remissione peccatorum Ecclesiae.

Qual sit
tegar.

VI COMPETIT REMITTERE PECCATA

Deo proprie
competit
qui alij non
potest
Ioh 20

Spiritus Sanctus Ioan. 20. Insufflavit mi eos & dixit. Accipite Spiritum
S. Quorum remisistis &c. Tunc proprie Deo velut principi causa
competit, quibusdam alijs rebus ut sacramentis actibus ut vultum, sacendo.
tibus secundario deum modo Tribuunt. Principalis causa post eum est
Christus ut homo, qui nobis obtulit remissionem peccatorum ad Hebraeos q.
c. Per precium sanguinem inestimabilem semper sancto atque eterna redemptione ni
ventos, si non sanguis hircorum & caprovorum & cinis vitula aspersus iniqui
natos sanctificat ad emendationem carnis, quanto magis carnis illius sang.
uis qui per S. Spiritum semetipsum obtulit immaculatum Deo credidit
conscientiam nostram ab operibus mortuis ad servandum Deo viventi in
fina cap. Eiusd. Christus semel oblatu est ad multorum exhaustio peccata
Deus autem proprie est anima Esai. 3. Ego sum posse qui deleo iniquitatem.
Iheroz. Quis potest remittere peccata nisi solus Deus. Quia authorita.
ti Dei soli competit restituere conscientiam, quam amittit per peccatum ad

Cor. 20. soli q.
etc.

Rem.

Romo 3. unis Deus qui iustificat. Tamen diversis verbis, diversa ratione
 scriptura hunc effectum tribuit non excludens rem Caam fidei spei que
 talis Sacramentis & sacerdotibus ad Rom. 3. Arbitrariis iustificationi homi:
 nam sine operibus legis 2. de spe Rom. 10. Expectantes redemptionem
 corporis nostri. Spe non salvi facti sumus 3. Caritatis Luca. 7. Demittunt
 illi peccata multa, quia dilexit multum. 4. Sacramentis diversis in
 locis scripturae Mathei. 16. Qui crediderit &c. Joan. 6. Qui mandu:
 caverit panem panem &c. Conuenit igitur iustificatio seu remissio pecca:
 torum. Primo Deo tanquam causas fieris auctoritate p. gratiam dicitur.
 tantum peccator quam gratiam facit peccatoribus respicitur a se amittit.
 quam restituit. Fidei Spei Charitati conuenit quia disponit proxime
 ad gratiam. Sacramentis tanquam instrumentis & uasis, que continent gra:
 tiam, Sacerdotibus uelut instrumentis per q. Deus applicat uase gratia.
 Leo Epistola 91. Operi reconciliatoris saluator intervenit, nec unquam
 in his obest, q. suis ministris exequenda commisit Beza in 5. c. Luca.
 Quis remittit peccata nisi solus deus q. per eos quoque demittit q. q.
 deat dimittendi potestatem. De quibus pluribus tractum in sacramento
 videmus.

CARNIS RESURRECTIONEM

Augustin. lib. 6. de Trinit. c. 5. Quid est resurgere nisi uenire ad uitam de qua resurrexerunt a meo non
 morte ad uitam redire, de qua resurrexerunt a meo non
 recedam in hi. titulo. Principio qui neque resurrexerunt a meo non
 Teste Tertul. de Episcop. haeret cap. 7. Philosophi existimant carnem
 resurrexerunt a meo non quia animam simul cum corpore miserere
 putabant, sic Epicurei & Stoici Acti 17. dicunt q. Paulum nonorum
 Demorum esse denuntiatorem & auctorem 20. Festo Paulus uisus
 est in sanive quia de resurrexerunt a meo non locutus dicit multa libere redigerunt

Qui non
 deus
 qui
 qui
 qui

Qui non
 deus
 qui

ad insaniam. De Sadducei, quos Christus refutat. Nam et Deus Abraham
 Deus Isaac &c Sed Deus non est novuorum ergo uocant. hinc habes
 frause Andream Musculum docet Sand. de uisibili monarchia. Alipista
 uult Deum agere necessitate nature, etiamsi ponatur animus mortalis.
 In separatum non posse redire ordine nature Sic August. Cicero & plerique
 Peripatetici docuerunt, & nostro seculo Seruetanus quos refutat Sever.
 ex Seneca de resurrectione, hinc habes uocatores ab inferis fuit Georg.
 Dand. Helandus Basilea excusatus mortuus. Consultat hos errores Job 19
 carne mea uidebo Deum saluatorem meum. Ioan 20. Ostendit Christi
 cicatrices, ergo eadem caro resurrexit, Ad hoc manet anima naturalis
 propensio ad corpus. Qui potuit producere antequam esset, potest reducere
 postquam fuit, quia eiusdem est uirtutis, minoris potestatis uocare quam
 fuit principio creare 3° ad Timot c 2 Hymeneus & Philetus a neci-
 tate excederunt dicentes, rari resurrectionem esse factam & subvertunt
 quorundam fidem. factam resurrectionem ex statu peccati in statu gratia
 Idem Liberius nostro seculo docent factam resurrectionem per spiritum hinc
 non hoc commentum adiciunt factam esse per generationem protus. Refutat
 hanc haere in Christus Ioan 6. Resurrexerunt eos in nocte primo die in
 ad Corinth. cis. oēs resurrexerunt sed non omnes immutabimur. ad Philip
 Expectamus dominum nostrum Iesum Christum qui reformabit corpus
 humilitatis nostre conformatum claritati corporis. 2. Thaccabac 2
 7 cap. mundi creator iterum cum misericordia reddet uirtutem. 2. Paul.
 Si mortui non resurgunt, quod periclitamur omni hora 4. Pythagora

Consultat
hic error

qua rhor
facta

Liberti
illu hinc
docent

2
hinc hinc

novum

Pythagorici
noyur & Platonis per metempsychosin seu transmigrationem animarum
fieri resurrectionem quos refellit August. 12. de Civit. Dei. c. 13. s. Luffen.
libell. de votis non potuit tam mala esse opera quam fidelem accusent
vel mutant gloriam resurrectionis. Hanc habent multis servator noster re-
futavit Joan. 5. Qui bona egerunt ibunt in vitam aeternam que mala in iudicij
resurrectionem & Marth. 25. aliquot parables, ego mutant opera gloria
resurrectionis, quorum meritum sequuntur vel damnantur. 1° Corinth. 15.
Sunt sicut stelle q̄ habent discrimen hominis, si in celo discrimen gloria
vocationis operis. vide Danielen 12. c. Demum Catholica sententia est divina
potentia possibilis esse resurrectionem mortuorum, eamque vere futuram non in
specie tantum sed in particulari. I. Dion. de divinis nominibus c. 7. Gregor. homil.
20. in Ezechiel. sic loquitur solus tibi sufficit vatio potentia facientis. Ibi.
dem Deus a visis rebus dat vito spiritum. Joan. 11. Lazare non foras
quam vocem resurrexerit. quoniam & idem corpus resurrexerit. Luc. 24. cap. Capillus de
capite nostro non peribit. Job. 19. Circumdabor pelle mea & in carne mea videbo
Deum Salvatorem meum Ezechiel 37. c. 10. a oesa audite verbum domini.
Damas. lib. 4. c. 20. Idem inquit numero corpus redibit, sic August. 22. de civitate
Dei. 22. Euseb. lib. 5. cap. 6. 2. Gaudent martires spe resurrectionis deponant
a carnibus, torrentur, ignibus, dispersis in Rhodanum cineribus, scribant si
nāa in elementa transeat sibi divinitus reddenda corpore. 2. Maccab. 7.
Hanc inquam e celo possideo D. August. lib. 7. de peccatorum merit. c. 3.
docuit Deus hanc suam potentiam. servando quosdam vivis. Quia nec Enoch.

nec Elias

De Fide et vita

nec flebis per tam longam aetatem senectute manerunt, nec dum credo
 in spiritalem illam corporum qualitatem commutatos quales in resurrectione
 promittitur. 1. Corint. 15. seminans corporale, surget spiritale. C. non tamen cibis
 equevunt, qui suis consumptionibus restantur, & vescuntur Tertul. de anima
 c. 35. Elias non ex decensione vitæ, sed ex translatione veneratus est, non cor-

Secundum
 4. h. m. d. a.
 tium.

pori resurrexerit, de quo non exmotus est. Simile exemplum con Eva hæretici
 Ethichetis divinitus ostensum est. Vide Nyzen. lib. 4. c. 4. s. Tempore Theo-
 dosij, 7 dormientes in specu egressi, latuerant autem a Decij temporibus
 usq. ad annum Theodosij. Simile refert Paul. Diacon. in q. estis Longobardorum
 lib. 90. cap. 3 in Germania contigit. Surgemus in mortali corpore quasi
 aetatis. 33. ad Ephes. 4. Donec occurratis in virum perfectum, in mensuram
 aetatem plenitudinis Christi. de hac re legat D. Hieron. Epist. 46. in ad Fran-
 mach. & D. August. 22. de Civit. Dei cap. 99.

QUANTO TEMPORE ET QUANTO RESURGEMUS

Quandoquidem subitum divina potentia resurrectionem carnis ostensum e
 quanto tempore sit futura cognoscendum. In Alvarano 3. eius dicitur triginta sex
 millibus annorum resurrexerit. Camelius in Tertul. paradoxo 34. docet Corinthij
 annos do mille annis paulatim ante iudicium & Christum
 versus descensurum quam nostro saeculo hæresim docent anabaptistæ teste
 Luidano, eandem docent Calvia in Anglia ad Parstadium doctore Virito teste
 Nicolao Sandero in nobili monarchia anno 1570. In quo errore fuit et aban-
 tuis l. 7. in substitutionum C. 4. hoc Nexus fœdalis 20. fundamento quia sala-
 nas ligabitur annis 1000 q. opinio postmodum declarata est hæresis. Vide

Hæreticorum
 opinio.Lutani
 orator

Epiphani.

Epiphanius hæresis 22. Respon. quod eodem tempore resurgent. 2 Corinth. 15. In momento, nichil
oculi, ni novissima tuba canet eam tuba & mortui resurgent incorrupti & in
concuris doctorum sententia ad ultimam sonum tuba omnes futuros in
valle Sathabai. Vide D. Hieron. Epist. 150. q. priorum illam hæresim vocat In-
dancan fabulam. & docet uno die omnes resurrecturos. **Opinio est**
multorum doctorum certo quodam ordine nos resurrecturos. **Vae Testa**
lezens. 3c. Mortui qui sunt in Christo resurgent. 1c. 2o est Indet. deni.
de nos qui vivimus. simul in aera obuiam vaporem. ad extremam usque
sunt excitandi. Tertul. de resurrectione carnis c. 48. Ordinem resurrectio-
nis dicit futurum secundum ordinem meritorum.

An omnes resurgent

August. 22. de Civitate Dei c. 13. Per motus verbis A. postoli. v. ad Corinth.

Sicut omnes in Adam moriuntur, sic in Christo omnes vivificabuntur & q
quæritur in materno utero sunt mortui, nondum nati sunt in Adam, dubitatur
quæritur an resurgent. Respon. si infanti anima rationalis iam in utero in-
fusa fuerit, moritur in Adam & in utero quæritur per originale peccatum
quod traxit ab Adam. Deinde per separationem corporis & animæ mor-
itur in poenam originalis peccati ergo vere resurget. Sic hanc questionem
defertur Ludam. Martini quæritur ad gentes 13. Quando resurgent.
Iob. 19. In novissimo die de terra resurrecturus sum. Ioan. 6. Ego resuscita-
bo eos in novissimo die. Sed quid ad illud D. Pauli. v. ad Thymon. 4. nosq
residui sumus vaporem in aera obuiam. Respondet August. 20. de Civitate Dei
c. 20. In 1o v. v. v. pleno somno mortui leni 1o p. v. v. v. statim resurgent.

Quæ.

Qua hora

Qua hora Matth. media nocte clamor factus est, sed non significat, certam ho-
ram sed occultum tantum tempus ideo. 1. ad Thessa. 5. sicut fuit in nocte ista
veniet dominus domini. 1. ad Thessa. 2. de die illa & hora nemo scit

Quae causa resurrectionis?

Prima est Christi domini nostri humanitas eiusque resurrectio & quasi for-
malis causa nostrae resurrectionis. ad Philp. 3. Expectamus dominum
nostrum Iesum Christum qui nos reformabit corporis humanitatis nostrae con-
figuratam corpori claritatis suae 2. Instrumentalis causa. Ezech. 1. s. c. 2.
3. s. s. Eucharistia. Joan. 6. Qui manducat hunc panem vivet in aeternum. Idem mul-
tis. patres docent. 3. causa instrumentalis est vox Angeli vocantis ad iudicium
non hinc excludimus causam principalem efficientem Dei voluntatem. Dial.

6. Dabit vocem suam iudicis. 1. ad Corinth. 13. in nomine Domini tubas & cym-
bala sonabunt. 7. ministri erunt Angeli Matth. 24. Misit angelos suos congregabunt eis
electos, a quatuor ventis, calamitas futura est hac collectio. Velut memento.
Vide David. Geog. lib. 4. Dial. cap. 8. Quomodo Deus in corporali ministerio
angelorum utatur.

Quae iustorum corporum dotes

Maxima 4. a smig. prope doctoribus numerantur in diverso tamen gradu ra-
tione menti. 1. claritas ad Philp. 3. configuratum claritatis suae corpori.
Matth. 17. Non fecit Petrus hanc claritatem mortalis. August. 22. de civit. Dei
orig. Christus post resurrectionem non ostendit claritatem, quia nullus humani
conspectus tulisset eam. Ceryll. Cateches. 18. Deus dat corpus vermicibus luei.
2. immortabilitas. 1. Corinth. 15. 3. Agilitas. 1. ad Corinth. 15. Resurret in vi-
vitate. 4. incorruptibilitas. 1. ad Corinth. 15. Resurret in incorruptibilitate.

fula

tute sine fatigatione quo uolet se mouebit Esaiā. 40. Assument pennis
sicut aquilae, currunt & non laborabunt. D. August. Prædicitis in locis id
docet fieri uirtute obedientiali, ut in stat. nostre iam cogitationis tum noue
aliud corpus. 13. De ciuitat. Dei cap. 10. Docet sanctos sine ulla difficulta-
te sua ferre corpora quo uoluerint, & sustere ubi uoluerint, quia ad
4. 5. ubi
litas
nutriam uoluntatis morebunt. Quarto magna est futura subtilitas
sapiētia 3. cap. Tanquam scintilla in arundineo discurrant scripta
ad Corinthios. 15. cap. Resurrit corpus spiritale uelocitas et subli-
tas tanta erit quasi spiritus sit. sic Damascenus lib. 4. de
orthodoxa cap. 10. Et Cyrillus Catechesi 10. non amplius egebit
scalis corpus nostrum ut moueatur sursum, nuda enim uoluntas
mouebitur. August. 12. in Genesi ad literam cap. 25. anima angelis
aequata perfectum habebit sua natura corpus obediens tam in-
effabili facilitate ut sit ei gloria quod fuit sarcina.

Et uitam aeternam

Statim exordio religionis nostra Nicephoro teste lib.
3. cap. 12. a quodam Aristione presbitero sicut sentit Papi-
as uel a Corinthio quem a balneo diuini Ioannes fugit, qua
communior est sententia iusta nati sunt qui uitam aeterna
regnum fore mille annorum in uoluptatibus carnis epulis et con-
uotationibus docuerunt. quam opinionem Turci sequuntur
Hanc opinio-
nem Turci
canque Alcoranus eorum multis probat argumentis ob quam
hæresi

havesni quidam calvinista et Musculus ut superius ex san-
 ero ostendi Christum renascenturum arbitrantur. Non perse-
 quar alios nostri saeculi errores, illud dico quod D. Gregorius
 4. Dialogorum cap. 2. carnalis homo, quia deest experimentum,
 difficulter credit coelestia. Adon aliquo modo expertus non
 satis firmiter credebat, licet ut amicus cum amico sui cum
 deo esset conversatus, quemadmodum puer in tenebris carue-
 re natus audit multa de matre de sole, de luna, de stellis,
 de personibus, format sibi quosdam conceptus, quia matrem credit,
 licet non intelligat, sui nobis contingit de regno coelorum
 quicquid sermos valde imperfecte speramus, certo tamen et
 noverimus, falli non posse, quia fide cognoscimus. Quoniam
 regnum coelorum seu nostra beatitudo in visione Dei consistit
 In visione consistit. De qua 2. ad Corinth. 7. cap. ex Dara. 6.
 quia nec oculus vidit, nec auris audivit. qui Deus se
 diligentibus preparavit. Et quia nos duabus partibus
 constamus corpore et anima. Corpori obijerunt Christus
 servator noster. Anima vero divinitas, quam Augustin.
 in Gen. quart. no. et de spiritu et littera cap. 13 dicit
 nec

Adon.

Præterea si
nihil.

In quo consistit
nostra beatitudo.

per
 cois de
 tum non
 difficile
 ma ad
 cas
 ant
 et
 de
 celestia
 tur
 angeli
 am in
 be
 tat
 pil.
 in
 is et
 quibus
 ob
 havesni

nec angelos nec homines plene uisuros, sed pro domini gratia
ab angelis et hominibus quantum deus dederit uidentem, nec
aequaliter diuinitatem homines uidebunt, sed secundum dona-
toris dispensationem et meritorum qualitatem, quae ne-
tamen uisionem sufficientem habebunt, quia perfecte cui-
usq; desiderium implebitur.

Quibus Romanibus denotatur in
sacris literis uita aeterna.

¹ ^{Matth. 20.} ^{Matth. 20.} ^{Matth. 20.} ^{Matth. 20.} ^{Matth. 20.}
Subinde sacra scriptura uocat mercedem Matth. 20. con-
uenit cum operarijs cum certa mercede scribit denario
Genesis. 15. dicitur Abrahamo Ego uoces tua magna uinis
August. 22. de ciuitate Dei cap. 1. nec in saeculis angelis
gratum antecessit meritum, quia dedit artificio illis,
ut possent in illo manere, uel suum ordinem deserere, qui
se ad deum conuerterunt praemium stabilitatis gloria rece-
perunt 2° D. Paulus coronam nominat 2. ad Timoth. 4. cap.
proposita est mihi corona iustitiae. Ino Jacobi coronam uocat
uita, 3° D. Paulus 1° ad Corinth. 4. cap. per immensum
pondus gloriae denotat uitam aeternam ad Romanos 8. non
sunt condigna passionis ad futuram gloriam quae reuelat-
bitur in nobis 2. ad Corinth. cap. 5. breui-
puro.

Corona
2 Tim. 4.

Immensus
pondus gloriae
uel gloria

Profectio huius
huius

quo hoc pramio carere carere et dulcedine Dei tantum est, ut si
sint nulla tormenta, licet per saecula durent aequivari. Vide
Aug. sententia epta 25. quantum sit damnum virtus in fantis dam-

13.
De sancto sine baptismo
necesse est pati tormenta

natio, qui tamen non patitur tormenta, et facile cognoscer,
quantum hoc sit pondus gloriae. Quam deus aliquo modo voluit
quibusdam sanctis ostendere. Cassiodorus lib. 10 cap. 11. Dicitur
to D. Antonius vidit cum tripudio s. Pauli animam in caelos

4
Vita
Et cur?

ferri teste Athanasio. Quarto dicitur vita D. Augusti. lib.
12 de civitate Dei cap. 26. ut vita carnis anima est, si
vita beata Deus est, qui dedit unigenitum, ut vitam habea-
mus Joannis 3 Joan. 6. dicit Petrus verba vita habet, sed
qua deducunt in vitam aeternam Psalm. 122 replent in
bonis desiderium nostrum propter hanc vitam suam corporis
martyres abiecerunt. Vide Eusebium lib. 2 cap. 32. Quomodo
Simeon Cleopha filius centum viginti annorum onerem
onervatum similitudine pasci Christi fortiter tulit. Quint.

5
Regnum caelorum

dicitur regnum caelorum Math. 5. Beati pauperes spu
ad quod regnum per baptismum electi et uniti sumus
Paradisus sero quo dum vivimus certamus. Sept. Paradisus Luca 23.

6
Paradisus

Redie

hodie mecum eris in paradysio quia ubi Dei visio, quam latro
habiturus erat ibi foelicitas seu vita est aeterna, quae p[ro]
summam iucunditatem iure paradysus dicitur, de qua
iucunditate lege illud Sabitae apud Thurovenses lib. 7.

*Epiphanius
Hic. lib. 1. cap. 1.*

7 *Historia cap. 1.* Qui ... precibus ad vitam renovatus vehe-
mentissime idolavit, et tanta fuerat suaritate perfusus
ut aliquot diebus nihil sibi admittere posset. Septimo

*Civitas sancta
Et. 1. 1.*

vocatur civitas sancta Apocalypsis propter 2. gaudii
stabilitatem D. Aug. lib. 5. de libero arbitrio cap. ultimo
Civitas ad Theop. ... Mens non potest pervenire ad

1 magnitudinem gaudii civitatis sanctae quod nulla minor

8 *Domus Dei.*

adversitas Octavo de Domus Dei quia ibidem summa
sua benignitatis et misericordiae sua praesentia dona largitur
Joan. 14. In domo patris mei mansiones multa sunt cap.
13 quam delecta domine virtutum tabernacula conce-
piscit anima mea et desit.

Quae sit vita aeterna?

Respondet Joan. cap. 17. Haec est vita aeterna, ut
cognoscat te solum Deum, et quem tu misisti Iesum Christum
non excludendo spiritum sanctum quia in visione Dei

omni.

omnipotentis uita aeterna consistit, quam consequitur beata fru-
itio. Job. 19. Videbo deum saluatorem meum. Non sicut Esara
9. Daniel 7. 3 Regum 19. Helias. Exodi 32. Moyses et alij
uiderunt. Cui non quampriam creaturam potius, quam diuinam
essentiam uidere potuerunt August. 22 de ciuit. Dei. cap

Aut propheta
dicitur uidisse

26 Cum deus sit spiritus corporalibus oculis non potest
uideri. Summam enim potentiam oculi est uidere corpus. No
ignitur erit in ea beatitudo. nec uisio cordis. Qualem habuit
Heliasus + Regum cap. 5. Nonquid cor meum praesenserat

Quia oculi
uisione corporis
non in hac uita

Non in cogitatione
et aur.

Sic 6. cap. cogitauit omnia consilia Regis hysia, sic propheta
dei perfectiorum uirorum oculi cum hinc lumine fidei tenatur
in Deum, qua inquam uisio non est essentia dei sed quaedam
effectus manifestatio, qua non potest beatifica esse, sed uisio

et cum
non uisio
et uisio

essentia diuina manifestatis, illa facit beatam. Nam res hanc
uitam fidei manifesta uisio, spei apprehensio. Iu. 1. 3. cap. Videbimus illum sicut est, diuinam uidebimus essentiam

Israei presbyter de mundi contemptu cap. 17. A materiali
solae omnium uisus illustratur, si ut singulis adesse totus
sol uideatur, si intellectuales tot in domo dei pro ratione
oculorum lumen praebit, omnium sui implebit desiderium
quasi solus uix detur. Esara. 66. Quomodo si cui mater

Insuper
a nati solis

blandiat

blandiatur ita ego consolabor vos et in Ierusalem consolabimini
videbitis et gaudebit cor vestrum, ossa uestra quasi herba
germinabunt. Quapropter exclamat David psalm. 30. Quam
magna multitudo dulcedinis tua, quam abscondisti fimentis
tuis. Psalm. 39. Inebriabuntur ab ubertate tua domus et for-
rente voluptatis potabis eos. Cuius dulcedinis guttam sicut
9. Prebuit Saulo ut sciat quantum oporteat illam pro no-
mine illius pati. In Augustino et Hieronymo.

Utrum ante resurrectionem carnis
beatitudinem consequamur.

Sic intellige an anima consequatur beatitudinem uisionem,
antequam corpori restitatur. Quidam olim orthodoxi puta-
yunt, non ante generale iudicium quenquam beatum futurum
Lactantij cap. 7. diuinarum institutionum. cap. 21. Anima in
una communi tenentur custodia, donec ueniat maximus
ille iudex, et faciat meritorum examen. D. Ambros. lib. 2.
de Cain cap. 2. Anima post finem uitae futuri iudicij
ambiguo suspenditur Caluini lib. 3. institutionum. cap. 25. de-
fendat multis, nullum esse adhuc beatum; probant suam
sententiam ueteres quidam auctores hanc rationibus

Quidam
resurrexerunt
post finem
uitae ut
Lactantius

Caluini uult
nullum esse
adhuc beatum

Nulli

Rationes Veterum

Matth. 2. Vespere datur denarius, id est, in fine mundi beatitudo datur. Et ebraeorum. si sine nobis consumentur. Apocalypsis 6. Vide animas interfectorum sub altari, dictum est illis, ut adhaerere, ut sentire. Id pontificis hanc decretum dicimus non fugere decretum nisi doctoris opinantis hanc sententiam vera, non ex sede pronuntiantis rem fidei. Ante determinationem Ecclesiae liberum fuit hanc de re sentire et disputare, post declarationem Ecclesiae velle defendere haereticum est.

Luc. 22. Fissit Parisienses omnes hoc edocere, ut sentire. Id pontificis hanc decretum dicimus non fugere decretum nisi doctoris opinantis hanc sententiam vera, non ex sede pronuntiantis rem fidei. Ante determinationem Ecclesiae liberum fuit hanc de re sentire et disputare, post declarationem Ecclesiae velle defendere haereticum est.

Luc. 22. Fissit Parisienses omnes hoc edocere, ut sentire. Id pontificis hanc decretum dicimus non fugere decretum nisi doctoris opinantis hanc sententiam vera, non ex sede pronuntiantis rem fidei. Ante determinationem Ecclesiae liberum fuit hanc de re sentire et disputare, post declarationem Ecclesiae velle defendere haereticum est.

Luc. 22. Fissit Parisienses omnes hoc edocere, ut sentire. Id pontificis hanc decretum dicimus non fugere decretum nisi doctoris opinantis hanc sententiam vera, non ex sede pronuntiantis rem fidei. Ante determinationem Ecclesiae liberum fuit hanc de re sentire et disputare, post declarationem Ecclesiae velle defendere haereticum est.

Luc. 22. Fissit Parisienses omnes hoc edocere, ut sentire. Id pontificis hanc decretum dicimus non fugere decretum nisi doctoris opinantis hanc sententiam vera, non ex sede pronuntiantis rem fidei. Ante determinationem Ecclesiae liberum fuit hanc de re sentire et disputare, post declarationem Ecclesiae velle defendere haereticum est.

Matth. 2. Vespere datur denarius, id est, in fine mundi beatitudo datur. Et ebraeorum. si sine nobis consumentur. Apocalypsis 6. Vide animas interfectorum sub altari, dictum est illis, ut adhaerere, ut sentire. Id pontificis hanc decretum dicimus non fugere decretum nisi doctoris opinantis hanc sententiam vera, non ex sede pronuntiantis rem fidei. Ante determinationem Ecclesiae liberum fuit hanc de re sentire et disputare, post declarationem Ecclesiae velle defendere haereticum est. cum Calvino. Quia ille error damnatus est in Florentino concilio sub Eugenio quarto, in decreto unionis. In Tridentino sessione 25. quapropter iam fidei est, salis purgatas aras statim in coelum evolare, nec ullo modo dubitandum est, eas consequi visionem Dei. Ecclesiast. 11. Facile est Deo in die datus retribuere unicuique, secundum vias suas. Luca 33. Dicitur bono latroni. Hodie ne cum emis da: solavimorum primum interia tantam dicit. Hodie habebis beatificam visionem. Cynellus Catechesi 13. Hodie tibi salus erit, deus visio. Actor. 7. cap. Video caelos apertos, domine accipe spiritum meum. 2. ad Corinth. 5. cap. Si terrestris hac domus dissolvatur, et Deo aedificationem habebis, non manufactam, aeternam in coelis.

cupit

cupio dissolui et esse cum Christo Ioan. ii. Vbi ego sum, illic et
minister meus. Respondenas ad illum locum Apocalypsis 6.

Deum
in
scriptura
de plena
beatitudine

in quibus stola alba data sunt. Intellegitur hac et alia allata
scriptura de plena beatitudine quam nec martyres, nec alii
sancti adhuc habent, sed et corporis et animae. Corpora enim
requiescunt adhuc modicum tempus, donec impleatur numerus
fratrum sine electorum, tunc consequatur carnis resurrectio
et perfecta beatitudo. Ambrosium dicitur ex alia sententia

de
Lactantii error.

locatur. Lactantium cum multis alijs errasse. Ambrosij
epistola es. docet Gervasij et Protasij animas in caelis esse quo.

de
corpore
quod
in

corpore lassabat, sui sermone go de S. Agnete quam
caelo multis cum uirginibus descendisse, et parentibus docet
se soluisse. Iustinas Martyr. quatuor. ad gentes inquit

de
hinc
hinc

honorum animi statim a corporis excessu daturatur in Dei
missionem. Si Dionysius Areopagita cap. 7. de celesti
hierarchia. D. Ignatius epistola ad Romanos sub finem. D.

de
Hieronymo

Hieronymo in Vigilantiis hoc nomine vehementer increpauit
in illum, Tu deo leges ponas, tu Apostolorum uincula in ieris,
ut usq. ad diem iudicij teneantur in custodia, nec sint cum
domino suo, de quibus dictum sequentur agrum quo cumq.
iuerit.

Finis primi capituli

1515